

รายงานการวิจัยเรื่อง
การศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของ
สถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
Study of the impact of Single Account Measurement on the quality of Financial
Reports of Hotel Business Establishment (SMEs)
in the Eastern Economic Corridor

นางสาวปุณณภา สอนดา

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยบูรพา

กุมภาพันธ์ 2564

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณะการจัดการและการท่องเที่ยวผู้สนับสนุนทุนอุดหนุนในการผลิตผลงานวิจัยฉบับนี้ และขอขอบคุณทีมผู้บริหาร คณะการจัดการและการท่องเที่ยว คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน รวมทั้งหน่วยงานบริหารการวิจัยและนวัตกรรม ที่ให้การสนับสนุนและผลักดันให้การดำเนินงานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัวสอนดา และเพื่อน ๆ ที่ให้การสนับสนุนตลอดระยะเวลาการทำงานวิจัยฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำเพื่อปรับแก้ไขข้อเสนอต่าง ๆ ในงานวิจัย รวมทั้งตรวจและแก้ไขรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ปุณณภา สอนดา

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว 2) ศึกษาผลกระทบของการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กลุ่มตัวอย่างเป็นธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี จำนวน 762 แห่ง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว จำนวน 469 แห่ง และกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วม จำนวน 293 แห่ง เก็บรวบรวมข้อมูลตัวเลขจากงบการเงิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2562 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติทดสอบที (*t*-test) และวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) ผลการศึกษาพบว่า

1. คุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วม สูงกว่ากลุ่มที่ไม่เข้าร่วม มาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว ($p < .05$)

2. การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ($p < .05$)

3. อัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ 1) อัตราส่วนสภาพคล่อง 2) อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ 3) อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร และ 4) อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ($p < .05$)

สรุปได้ว่า การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของกรมสรรพากร และอัตราส่วนทางการเงินส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

Abstract

The objectives of this study were 1) to compare the quality of financial reports relevance to credit decision from financial institution between the groups participating and those did not in single account measurement 2) to identify the impact between the participation and the non-participation in single account measurement on the quality of financial reports 3) to identify factors yielding an impact on the quality of financial reports. The samples for the study were hotel business SMEs in the Eastern Economic Corridor located in 3 provinces: Cha Chuang Sao, Rayong, and Chonburi. The total was 762 samples divided into 469 samples participating in the single account measurement and 293 which did not. The number data were collected from the financial budget between 2560-2562 B.E. The t-test analyses for the difference between the 2 groups and Logistic Regression were adopted for the data analyses. The findings revealed as follows:

1. The quality of financial reports of the hotel business SMEs participating in single account measurement was higher than those which did not. ($p < .05$)

2. The participation in single account measurement yielded an impact on the quality of financial reports of the hotel business SMEs in the Eastern Economic Corridor. ($p < .05$)

3. The financial ratios, which were: 1) liquidity ratio 2) debt servicing measures ability ratio 3) profitability measures ability ratio and 4) operational efficiency measures ratio, yielded an impact on the quality of the financial reports. ($p < .05$)

In conclusion, the participation in the single account measurement of the Revenue Department and the financial ratios yielded an impact on the financial reports of the hotel business SMEs in the Eastern Economic Corridor.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
มาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของกรมสรรพากร.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	18
การบริหารธุรกิจประเภทโรงแรม.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน.....	40
การบริหารพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC).....	53
แนวคิดทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ยืม (Loanable Funds Theory).....	56
ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงิน.....	58
แนวคิดการตกแต่งกำไร (Earning Management).....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
สรุปแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	74
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
ตัวแปรและการวัดค่า.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
การทดสอบสมมติฐาน.....	81
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
4 ผลการวิจัย.....	85
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	86
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	97
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	100
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	100
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก.....	107
ภาคผนวก ข.....	121
ภาคผนวก ค.....	123
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	130

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 ผู้มีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจ.....	15
3.1 จำนวนธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำแนกตามจังหวัด.....	75
4-1 ธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก.....	86
4-2 ผลการที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ยืมระยะยาว จำแนกตามการเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก.....	87
4-3 ผลการทดสอบความแตกต่างของจำนวนกิจการที่ได้รับเงินกู้ยืมระยะยาวระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว.....	88
4-4 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก.....	88
4-5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร.....	90
4-6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (หลังปรับตัวแปร).....	91
4-7 การระบุค่าตัวแปรตาม (Dependent Variable Encoding).....	91
4-8 การระบุค่าตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categorical Variable Coding).....	92
4-9 การตรวจสอบความเชื่อถือได้ในการพยากรณ์ กรณีนำเข้าเฉพาะค่าคงที่ (Block 0: Beginning Block).....	92
4-10 Omnibus Tests of Model Coefficients (Block 1).....	93
4-11 การทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง (Goodness of Fit).....	93
4-12 Hosmer and Lemeshow Test.....	94
4-13 ผลการทดสอบความแม่นยำในการพยากรณ์ของแบบจำลอง.....	94
4-14 ผลการประมาณค่าตัวแปร โดยแบบจำลองโลจิส.....	95
4-15 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	96

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
2-1 วงจรการให้สินเชื่อจากสถาบันการเงิน.....	14
2-2 ลักษณะเส้นอุปสงค์ของเงินกู้.....	57
2-3 ลักษณะเส้นอุปทานของเงินกู้.....	57
2-4 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพของการให้กู้.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องด้วยสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันมีการชะลอตัวลง ส่งผลให้องค์กรธุรกิจต้องใช้ความสามารถในการพยุงตัวให้รอดผ่านปัญหาวิกฤตที่เผชิญอยู่ ด้วยเหตุนี้ภาครัฐกิจต่างให้ความสำคัญกับเรื่องการลดค่าใช้จ่ายภายในองค์กร โดยเฉพาะเรื่องภาษีที่เป็นสาเหตุให้องค์กรธุรกิจหลายแห่งมีการจัดทำบัญชีหลายชุดขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีดังกล่าว ทำให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามามีบทบาทกำหนดนโยบายสร้างมาตรการการจัดทำบัญชีชุดเดียวขึ้น เพื่อเป็นแรงจูงใจให้องค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเห็นถึงความสำคัญและเข้าร่วมมาตรการดังกล่าว โดยยื่นคำร้องขอจัดตั้งจัดทำบัญชีชุดเดียวต่อกรมสรรพากร เพื่อสิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนอัตราภาษี ซึ่งมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวนั้น เป็นแนวทางจากภาครัฐที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการทั่วไปและผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ ทั้งยังมีการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางการบัญชีเพื่อสะท้อนถึงคุณภาพรายงานทางการเงินด้วย (Monica Laura Zlati and Petronela Cardon, 2019) รายงานทางการเงินมีความสำคัญต่อผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินเป็นอย่างมาก ทั้งที่เป็นผู้ถือหุ้น นักลงทุน เจ้าหนี้ หน่วยงานภาครัฐ รวมถึงสถาบันการเงินที่มีการนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจ หากรายงานทางการเงินขาดความน่าเชื่อถือ หรือมีการบิดเบือนตัวเลขที่ไม่ถูกต้องไว้หลายชุดนั้น ย่อมส่งผลให้ผู้ใช้อ้างอิงดังกล่าวเกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาดได้ (Albrecht, E. and Stice, J., 2008) ที่สำคัญการจัดทำบัญชีชุดเดียว ยังส่งผลสะท้อนต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้ ที่มีต่อการทำธุรกรรมทางการเงินกับสถาบันการเงิน โดยใช้ข้อมูลทางการเงินดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และตัดสินใจปล่อยสินเชื่อให้กับองค์กรเพื่อไปพัฒนาต่อยอดในธุรกิจต่อไป เสมือนช่วยผลักดันให้องค์กรดังกล่าวเดินหน้าได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เมื่อหน่วยงานภาครัฐมองเห็นภาพเศรษฐกิจโดยรวมอย่างชัดเจนแล้ว ทำให้มีการร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชน ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดและตรงต่อความต้องการขององค์กรธุรกิจได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะสะท้อนถึงความสำเร็จที่แท้จริงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างยั่งยืนด้วย

ปัจจุบันการพัฒนาองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดการสร้างงานและการกระจายรายได้ เป็นตัวขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจได้ดีที่สุด ที่สำคัญองค์กรธุรกิจดังกล่าวยังเป็นหน่วยธุรกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศสูงสุดด้วย เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ต้องมี

การลงทุนในด้านเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต รวมถึงวัตถุดิบที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ทั้งนี้ องค์การธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังก่อให้เกิดการพัฒนาไปตามชุมชนในภูมิภาคทั่วประเทศ นับเป็นการส่งเสริมการกระจายความเจริญไปสู่ชุมชนต่างๆอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออกที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากหน่วยงานภาครัฐ (ณัชพล จรุงชัยพัฒนกุล, 2562, หน้า 1) จากรายงานล่าสุดของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่าประเทศไทยมีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั่วประเทศคิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงที่สุดของวิสาหกิจรวมทั้งหมด ซึ่งเป็นหน่วยธุรกิจที่เชื่อมประสานระหว่างเศรษฐกิจทั้งระดับมหภาคและจุลภาค เปรียบเสมือนเป็น จุดศูนย์รวมเศรษฐกิจของประเทศทั้งหมด (สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย, 2560) ทั้งนี้เศรษฐกิจของประเทศจะมีความเจริญมั่นคงอย่างยั่งยืนได้ จึงต้องให้ความสำคัญกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควบคู่ไปกับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ประเทศเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีการมุ่งเน้นพัฒนาองค์การธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทกลุ่มธุรกิจบริการ ที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตภาคตะวันออกได้ โดยกลุ่มธุรกิจบริการส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบธุรกิจโรงแรม ซึ่งมีโอกาสเติบโตสูงใน เขตพัฒนาดังกล่าว ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดระยอง และจังหวัดชลบุรี เพราะเป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเลเปี่ยมไปด้วยศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ทั้งยังมีชายหาดที่เงียบสงบและรักษาสันติภาพได้เป็นอย่างดีหลายแห่ง จึงเป็นพื้นที่ที่ดึงดูดและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ยังมีกลุ่มนักลงทุนหรือสถานประกอบการอีกเป็นจำนวนมากที่ให้ความสนใจและเตรียมขยายธุรกิจโรงแรมขึ้นในละแวกเขตพัฒนาดังกล่าว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาพักตลอดเวลา เพราะพื้นที่ดังกล่าวมีทำเลใกล้กับสนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินอุตะเถา เหมาะกับการพัฒนาทั้งมิติการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรระบบเชิงนิเวศน์สมบูรณ์ และมิติแห่งการเป็นนิคมอุตสาหกรรม ตลอดจนมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ รวมถึงนักลงทุนชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาเจรจาธุรกิจร่วมด้วย ต่างมีความจำเป็นต้องมาพำนักพักอาศัย ส่งผลให้กลุ่มธุรกิจบริการโรงแรมในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐที่มีต่อการพัฒนาในเขตพัฒนาดังกล่าวอีกด้วย (แผนยุทธศาสตร์ชาติ, หน้า 29)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่จะสะท้อนถึงคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างแท้จริง ส่งผลให้เกิดประโยชน์ในด้านการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ภาครัฐจึงได้มีมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวขึ้นมา เพื่อรณรงค์ให้กลุ่มธุรกิจดังกล่าวเห็นความสำคัญของสิทธิประโยชน์ที่ได้รับในการทำธุรกรรมทางการเงินกับสถาบันการเงิน รวมถึงนโยบายส่งเสริมการลงทุน

อื่นๆ แต่ทั้งนี้อาจจะยังไม่ได้รับความนิยมนและยอมรับจากสถานประกอบการทั้งหมด เนื่องด้วยการเข้าร่วมมาตรการดังกล่าวต้องมีการรวบรวมและนำส่งข้อมูลทางการเงินให้ถูกต้อง ครบถ้วนชัดเจน เพื่อสะท้อนถึงสภาพความเป็นจริงของผลการดำเนินงานและคุณภาพของรายงานทางการเงิน จึงเป็นที่มาให้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

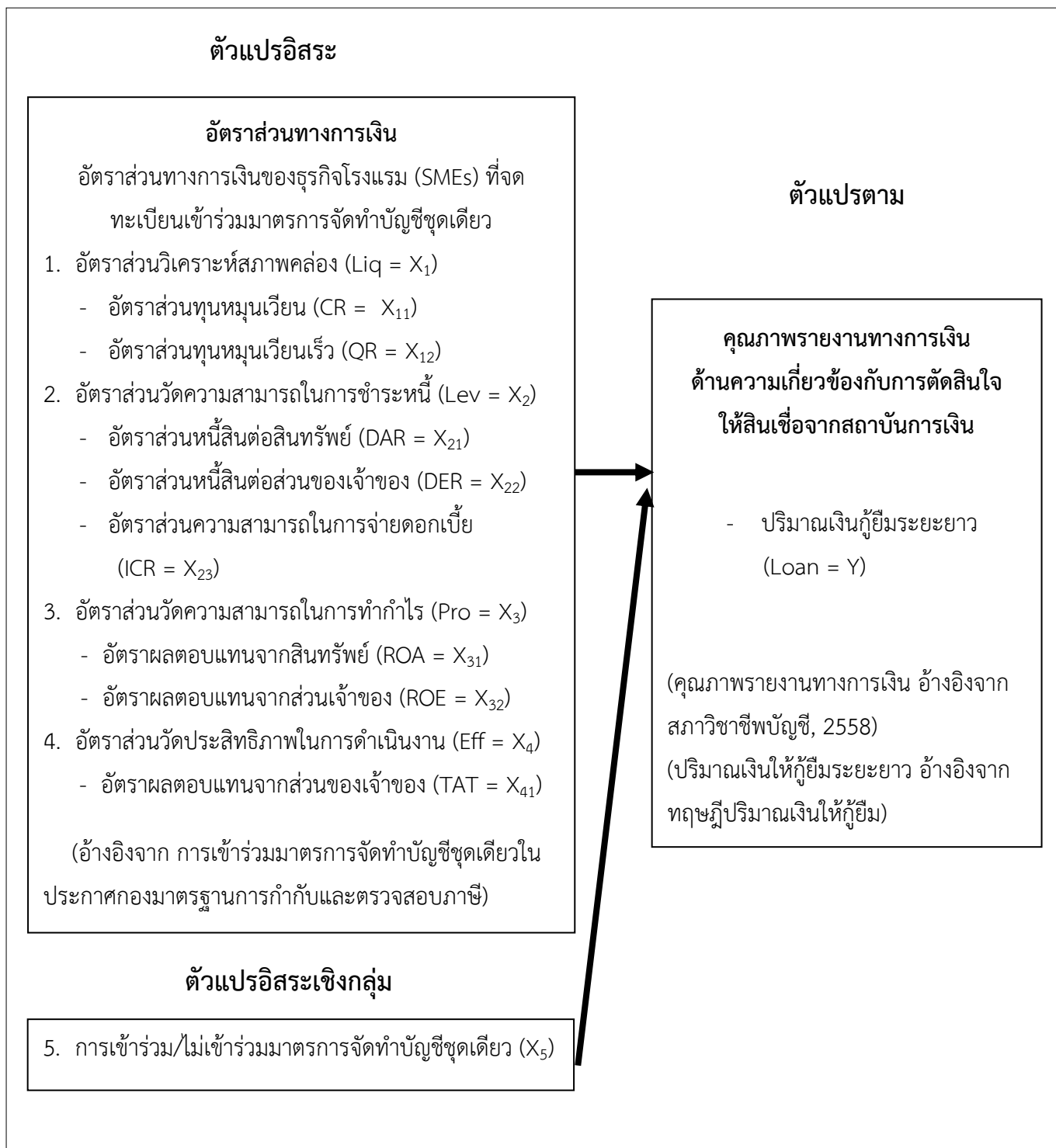
คำถามงานวิจัย

1. คุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แตกต่างกันหรือไม่
2. การเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกหรือไม่
3. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของประเทศไทยที่ได้ทำการศึกษาผลกระทบของคุณภาพรายงานทางการเงินของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยพบว่า คุณภาพรายงานทางการเงินส่งผลกระทบต่อความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงเศรษฐกิจ (อุมาวดี เดชอำรง และนารินทร์ ภัคศิริวงษ์, 2561) แสดงให้เห็นว่าคุณภาพรายงานทางการเงินนั้นเป็นแรงจูงใจที่สำคัญกระตุ้นให้องค์กรธุรกิจจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา สามารถเปรียบเทียบกันได้ และไม่บิดเบือนข้อมูลตัวเลขทางการเงิน จึงจะส่งผลสะท้อนถึงคุณภาพของรายงานทางการเงินได้อย่างแท้จริง นำไปสู่ความได้เปรียบในการแข่งขันกับองค์กรธุรกิจอื่น และมีงานวิจัยในแนวเดียวกันที่พบว่า การแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2558) เพื่อสะท้อนถึงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดที่แท้จริงให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและเสียภาษีตามประมวลรัษฎากรให้ถูกต้อง เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินด้วย สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องใช้รายงานทางการเงินที่มีคุณภาพเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียที่ใช้เงินต่อการตัดสินใจ (นิตติกร สุวรรณศิลป์, พจนีย์ ดวงปัญญา, วิญชัย อุ๋นอดิเรกกุล, สิทธิชัย ลิมาพร และอรอนงค์ สัตยารักษ์, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระพงศ์ ชินะพันธ์ และกองกฤษณ์ โทชัยวัฒน์ (2554)

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศของ Mesak & Sukartha (2019) พบว่าการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะการล้มเหลวทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะการล้มละลายและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศได้ รายงานทางการเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญที่องค์กรธุรกิจต้องจัดทำและนำเสนอให้ถูกต้อง ครบถ้วน น่าเชื่อถือ และสามารถช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลประเมินสถานะทางการเงินขององค์กรได้ เพื่อสะท้อนถึงคุณภาพในรายงานทางการเงินได้อย่างแท้จริง หากมีการจัดทำรายงานทางการเงินที่ขาดคุณภาพ ตกแต่งตัวเลขผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร โดยบิดเบือนจากความเป็นจริง ย่อมส่งผลร้ายต่อผู้มีส่วนได้เสียที่ใช้ข้อมูลเป็นอย่างมาก ซึ่งผลงานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการตกแต่งกำไร (Earning Management) ตามคำนิยามของ Schipper (1989), Healy & Wahlen (1999) ว่าเป็นการสอดแทรกในกระบวนการจัดทำและนำเสนองบการเงินต่อผู้ใช้อย่างนอกองค์กร เพื่ออำนวยความสะดวกส่วนตนของผู้บริหาร ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจผิดในผลการดำเนินงาน และตัดสินใจอย่างผิดพลาด ก่อให้เกิดปัญหาการล้มเหลวทางการเงินตามมาในระบบเศรษฐกิจได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ James A. Ohlson (1980) ได้ทำการศึกษาเรื่องข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการพยากรณ์ความล้มละลาย โดยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ประสบภาวะล้มละลาย และบริษัทที่ไม่ประสบภาวะล้มละลาย ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพรายงานทางการเงินของกลุ่มที่ไม่ประสบภาวะล้มละลายมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้การวิเคราะห์

อัตราส่วนทางการเงินสามารถพยากรณ์ภาวะล้มละลายได้ ที่ความน่าจะเป็นเท่ากับ 3.8 เป็นจุดตัดสินใจ (Cut-off) กล่าวคือ ถ้าบริษัทใดมีผลการคำนวณความน่าจะเป็นมากกว่า 3.8 จะถือว่ามีความเสี่ยงเป็นบริษัทล้มละลาย ทำให้บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และหาทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้บริษัทพ้นผ่านวิกฤติได้ทันเวลา และไม่ประสบกับภาวะการล้มละลาย จากผลงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมา ทำให้เกิดแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

จึงเป็นที่มาของสมมติฐานที่ว่า

H₁: คุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศของปรัชญชัย แก้วนพแก้ว (2561) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (TFRS for SMEs) ที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพฯ/นนทบุรี ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ผู้ทำบัญชีของกิจการในเขตดังกล่าว ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นกลุ่มที่มีการเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว มีประสบการณ์ในการทำงานค่อนข้างสูง และปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินได้เป็นอย่างดี มีการจัดทำบัญชีเพื่อนำเสนองบการเงินที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา ทั้งมีการวัดมูลค่าสินทรัพย์กับหนี้สินได้อย่างน่าเชื่อถือ รวมถึงด้านการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายทำให้ผลการดำเนินงานของกิจการดังกล่าว ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา ทองหอม และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2558) อีกด้วย

ทั้งนี้ มีงานวิจัยในต่างประเทศของ Monica & Petronela (2019) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ไขข้อผิดพลาดทางการบัญชีภายหลังจากการปิดงบการเงิน ของบริษัทในรัฐโรมาเนีย ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานทางการเงิน จากผลการศึกษาพบว่า บริษัทส่วนใหญ่ที่มีการแก้ไขข้อผิดพลาดเป็นกลุ่มที่ไม่ปฏิบัติตามตามมาตรฐานการบัญชี แสดงตัวเลขในงบการเงินที่ต่ำกว่าความเป็นจริงเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี จึงส่งผลให้รายงานทางการเงินนั้นขาดคุณภาพ และไม่น่าเชื่อถือ สอดคล้องกับแนวคิดการตกแต่งกำไร (Earning Management) ตามคำนิยามของ Schipper (1989), Healy & Wahlen (1999) ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยอีกฉบับ พบว่าเมื่อกิจการเลือกใช้วิธีการปฏิบัติทางบัญชีแบบใดแล้ว ก็ควรจะใช้วิธีนั้นตลอดไป เพื่อให้ข้อมูลนั้นสามารถเปรียบเทียบกันได้ในแต่ละปี แต่ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี หรือมีการแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีเกิดขึ้น กิจการต้องจัดทำและนำเสนอข้อมูลในรายงานทางการเงินให้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เชื่อถือได้ เปรียบเทียบกันได้ และเข้าใจได้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี (Spiceland,

Sepe, Nelson, TAN, LOW, & Low, 2013) ซึ่งถ้ากิจการไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว ข้อมูลทางการเงินจะไม่เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้ และไม่สามารถสะท้อนถึงคุณภาพรายงานทางการเงินได้จากผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงเป็นแนวทางในการศึกษาถึงผลกระทบของการเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

จึงเป็นที่มาของสมมติฐานที่ว่า

H₂: การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศของ Muhammad & Agha (2016) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลกระทบต่อคุณภาพในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมสิ่งทอกรณีศึกษา บริษัท Gul Ahmed Textile และบริษัท Nishat Mills เนื่องจากบริษัทดังกล่าวเป็นคู่แข่งกันและอยู่ในกลุ่มที่มีการจัดทำรายงานทางการเงินเป็นไปตามมาตรฐานฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่าบริษัทใดมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่ดีกว่า ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนทางการเงินของบริษัททั้ง 2 แห่ง ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเงินที่ไม่แตกต่างกัน เพราะด้วยบริษัททั้งสองต่างเป็นคู่แข่งกัน จึงมีการจัดทำและนำเสนอข้อมูลที่เกิดประโยชน์เพื่อตอบโจทย์ต่อผู้มีส่วนได้เสีย อีกทั้งยังพบว่าข้อมูลทางการเงินของบริษัทดังกล่าว สะท้อนถึงคุณภาพรายงานทางการเงินที่แท้จริง ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสถาบันการเงินที่ตัดสินใจในการปล่อยสินเชื่อ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chalu & Lubawa (2015) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานระหว่างก่อนและหลังการได้รับสินเชื่อหลายก้อนของธุรกิจ SMEs ผลลัพธ์เชิงประจักษ์บ่งชี้ว่าการได้รับเงินกู้หลายก้อนมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีการกู้เงินเพิ่มเติมเพื่อนำมาลงทุนสร้างโอกาสทางธุรกิจที่มีอยู่ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าหากมีการจัดการที่ดีเงินกู้หลายก้อนจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสถานะทางการเงินของธุรกิจ SMEs และในระยะยาวอาจนำไปสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ยืม (Loanable Funds Theory) ของ Wickseil (1936) ที่กล่าวว่าความต้องการในปริมาณเงินกู้ยืม เกิดจากอุปสงค์ของผู้ขอกู้อุปทานของผู้ให้กู้ และทำให้เกิดอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพ ส่งผลต่อสภาพคล่องไหลเวียนในระบบเศรษฐกิจ ผลการศึกษพบว่า อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มที่มีการกู้หลายก้อน ได้แก่ อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และอัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน สรุปผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าถึงแม้สถานประกอบการธุรกิจ SMEs จะมีการกู้ยืมเงินหลายก้อน ก็สามารถที่จะพัฒนาผลการดำเนินงานทางการเงินให้มีประสิทธิภาพมั่นคงได้ ทั้งนี้ต้องอาศัย

หน่วยงานการเงินระดับฐานราก (MFI) เข้ามาควบคุมดูแลบริการให้คำปรึกษาทางการเงิน ช่วยให้ ความรู้ทางการเงินสำหรับผู้รายย่อย รวมถึงการให้คำแนะนำด้านกรอบแนวคิดสำหรับการจัดทำ รายงานทางการเงินที่มีคุณภาพสำหรับธุรกิจ SMEs ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Myšková & Hájek (2017) และ Florenz (2012)

ทั้งนี้ มีงานวิจัยของกิตติชัย กาทองทุ่ง (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณ การให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลตัวเลขเกี่ยวกับปริมาณ เงินฝาก และเงินลงทุนในหลักทรัพย์ และอัตราส่วนทางการเงินมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับปริมาณ การให้สินเชื่อของธนาคาร โดยข้อมูลดังกล่าวได้จากรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพด้านความ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล และมีงานวิจัยอีกฉบับที่พบว่า การจัดทำงบการเงินให้เกิด คุณภาพ ทั้งด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความทันต่อเวลา และด้านการเปรียบเทียบกันได้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินที่มีส่วนได้เสีย รวมถึงสถาบันการเงินซึ่งทำ หน้าที่ปล่อยสินเชื่อด้วย (ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของเคียงเดือน พิจิตรชุมพล (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีต่อวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผลการศึกษาพบว่า สถาบันการเงินพิจารณาด้านตัวผู้กู้มากที่สุด โดยดูประวัติการชำระหนี้ ส่วนด้านโครงสร้างการลงทุน จะพิจารณาจากรายงานทางการเงิน และ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ก่อนที่จะตัดสินใจปล่อยสินเชื่อให้กับกลุ่มวิสาหกิจดังกล่าว

จากผลการศึกษาวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงเป็นแนวทางในการศึกษาหาตัว แปรอิสระที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

จึงเป็นที่มาของสมมติฐานที่ว่า

H₃: ตัวแปรอิสระเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการ ธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สถานประกอบการธุรกิจ โรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ที่จดทะเบียนเป็นสถานประกอบการธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ที่คงอยู่) ณ วันที่ 19 กรกฎาคม 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 762 แห่ง

2. ขอบเขตด้านตัวแปรของงานวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ อัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจโรงแรม (SMEs) ที่จดทะเบียนเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว มี 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) อัตราส่วนวิเคราะห์สภาพคล่อง ประกอบด้วย อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio) และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio) 2) อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ ประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to assets Ratio) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio) 3) อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนเจ้าของ (ROE) 4) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ประกอบด้วย อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover) ณ วันสิ้นงวดบัญชี

ตัวแปรตาม คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้การเงิน (สถาบันการเงิน) ได้แก่ ปริมาณเงินให้กู้ยืมระยะยาว (Loan) ณ วันสิ้นงวดบัญชี

3. ขอบเขตด้านข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินกลุ่มตัวอย่าง (สถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก) โดยกลุ่มตัวอย่างต้องมีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี เพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากงบการเงินจะต้องแสดงรายการของตัวแปรที่ทำการศึกษาทั้งสิ้น

4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ทำการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากงบการเงินของกลุ่มตัวอย่าง ช่วงระยะเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 รวมเป็นระยะเวลา 3 ปี เนื่องจากเป็นช่วงหลังที่กลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

คำนิยาม สำหรับการทำวิจัยเรื่อง การศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีดังนี้

มาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว หมายถึง แนวทางจากภาครัฐที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการทั่วไปและผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ โดยต้องยื่นคำร้องขอจัดแจ้งบัญชีชุดเดียว ต่อกรมสรรพากร เพื่อสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการยกเว้นและลดอัตราภาษี

สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ดำเนินงานประกอบธุรกิจโดยผู้เป็นเจ้าของ เพื่อมุ่งหวังผลประโยชน์ทางธุรกิจ หรือกำไรที่เกิดจากผลการดำเนินงานในแต่ละรอบระยะเวลา

ธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หมายถึง ธุรกิจให้บริการที่พักอาศัยหรือที่พักแรม มีลักษณะเป็นธุรกิจอิสระโดยมีเอกชนเป็นเจ้าของ ดำเนินการโดยเจ้าของเอง ไม่เป็นเครื่องมือของธุรกิจใด ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคล หรือธุรกิจอื่น มีต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ และมีพนักงานจำนวนไม่เกิน 100 คน อยู่ในรูปแบบบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หมายถึง เขตการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ ไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ต่อยอดความสำเร็จมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งประกอบไปด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง

อัตราส่วนทางการเงิน หมายถึง การนำข้อมูลตัวเลขที่อยู่ในงบการเงินของกิจการหนึ่งมาหาอัตราส่วนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกิจการอื่น หรือ เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในอดีต เพื่อช่วยให้ผู้วิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงาน แนวโน้ม และความเสี่ยงของกิจการที่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร และ อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

รายงานทางการเงิน หมายถึง รายงานที่มีการแสดงตัวเลขในงบการเงินเป็นส่วนสำคัญ ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน งบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงิน และข้อมูลอื่นที่นอกเหนือจากการบันทึกบัญชี เช่น ประวัติของกิจการที่ตั้งของกิจการ และนโยบายที่กิจการใช้ดำเนินงาน เป็นต้น

คุณภาพของรายงานทางการเงิน หมายถึง รายงานทางการเงินที่มีคุณสมบัติเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้หรือผู้ที่มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม การเปรียบเทียบกันได้ ยืนยันความถูกต้องได้ ความทันต่อเวลา ความเข้าใจได้ สำหรับการศึกษาคูณภาพของรายงานทางการเงินครั้งนี้ มีการวัดจากปริมาณเงินกู้ยืมระยะยาวที่ได้รับจากสถาบันการเงิน กล่าวคือ กิจการที่มีการจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางการเงินให้มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล จะสะท้อนถึงคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างแท้จริง ส่งผลให้กิจการดังกล่าวได้รับการให้สินเชื่อจากสถาบันการเงิน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางและแรงจูงใจให้สถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จัดทำบัญชีชุดเดียวให้ถูกต้องตามมาตรฐานของกรมสรรพากร

2. เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้สถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จัดทำและนำส่งรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและครบถ้วน ต่อกรมสรรพากร
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสร้างคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
4. เพื่อเป็นแนวทางให้สถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว ได้รับประโยชน์ในการทำธุรกรรมทางการเงินกับสถาบันการเงิน
5. เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพของผู้ใช้งบการเงินหรือรายงานทางการเงิน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย และได้นำเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. มาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของกรมสรรพากร
2. แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. การบริหารธุรกิจประเภทโรงแรม
4. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน
5. การบริหารพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
6. แนวคิดทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ยืม (Loanable Funds Theory)
7. ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงิน
8. แนวคิดการตกแต่งกำไร (Earning Management)
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. สรุปแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของกรมสรรพากร

การจัดทำบัญชีชุดเดียวนั้นเริ่มต้นมาจากในอดีตที่เจ้าของกิจการมักจะมีการหลบเลี่ยงภาษีด้วยการเปิดบัญชีสำรองขึ้น เพื่อปกปิดรายได้ที่แท้จริง ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐมีความยากลำบากในการทำงาน เพราะต้องมีการตรวจสอบบัญชีที่คลุมเครือมากขึ้น และทางด้านผู้ประกอบการเองก็ไม่สามารถดำเนินธุรกรรมทางการเงินในนามของบริษัทได้ เพราะมีเงินหมุนเวียนในบัญชีที่กระจัดกระจายและไม่น่าเชื่อถือ ทำให้ไม่สามารถขยายกิจการซื้อที่ดินได้ หรือการจัดการทรัพย์สินของกิจการเป็นเรื่องยุ่งยาก

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวขึ้น เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานของฝั่งรัฐบาลและออกมาตรการที่ช่วยสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้สามารถเติบโตและขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้มากขึ้น

1. ความหมายของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว

มาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว คือ แนวทางจากภาครัฐที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการทั่วไปและผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ โดยต้องยื่นคำร้องขอจัดแจ้งบัญชีชุดเดียว ต่อกรมสรรพากร เพื่อสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการยกเว้นและลดอัตราภาษี

2. คุณสมบัติของผู้ประกอบการ

นิติบุคคลที่เสียภาษีจากกำไรสุทธิ

2.1 มีรายได้ทางภาษีไม่เกิน 500 ล้านบาท สำหรับรอบบัญชีสุดท้ายที่ครบ 12 เดือน ซึ่งสิ้นสุดก่อนหรือในวันที่ 30 ก.ย. 61

2.2 ได้ยื่นแบบ ภ.ง.ด.50 ของรอบบัญชีสิ้นสุดก่อน หรือในวันที่ 30 ก.ย. 2561 ภายในวันที่ 25 มี.ค. 62

2.3 ไม่เป็นผู้ออก/ผู้ใช้ใบกำกับภาษีปลอมตามประมวลกฎหมายอาญาที่กรมสรรพากรได้ร้องทุกข์ ต่อพนักงานสอบสวนแล้ว ภายในวันที่ 25 มี.ค. 62

3. หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

3.1 เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีคุณสมบัติตาม พ.ร.บ.

3.2 ลงทะเบียนผ่านกรมสรรพากร ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 62 ถึงวันที่ 30 มิ.ย. 62

3.3 ยื่นแบบฯหรือยื่นขอเสียอากรเป็นตัวเงิน พร้อมชำระภาษีให้ครบถ้วนทั้งจำนวนภายใน 30 มิ.ย. 62

3.4 กรณีที่ได้รับหนังสือแจ้งการประเมินฯ แล้ว จะไม่ได้รับการยกเว้นเบี้ยปรับเงินเพิ่ม สำหรับกรณีดังกล่าว

3.5 ยื่นแบบฯ สำหรับภาษีอากรทุกประเภท ผ่านระบบ E-FILING สำหรับการยื่นแบบตั้งแต่ 1 ก.ค. 62 - 30 มิ.ย. 63

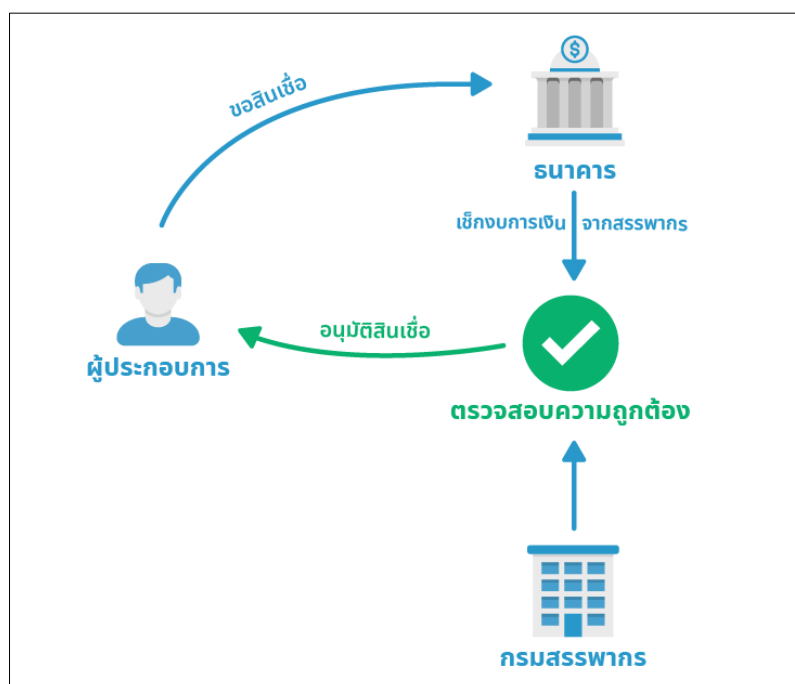
4. ประโยชน์ของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว

4.1 สำหรับภายในกิจการ ทำให้เจ้าของธุรกิจสามารถใช้ข้อมูลทางบัญชีสะท้อนผลการดำเนินการที่แท้จริง มีความโปร่งใส น่าเชื่อถือ สามารถตรวจสอบได้ และรู้การเงินของกิจการเพื่อนำมาใช้วางแผนธุรกิจต่อไป

4.2 หากกิจการเข้าร่วมโครงการจัดทำบัญชีชุดเดียวให้ถูกต้อง โดยเจ้าของธุรกิจ (SMEs) จะได้รับการยกเว้นเบี้ยปรับเงินเพิ่ม และค่าปรับอาญา แม้ที่ผ่านมามีการทำบัญชีและชำระภาษีไม่ถูกต้อง และจะได้รับบริการทางการเงินต้นทุนต่ำกว่าปกติจากสถาบันการเงิน

4.3 สำหรับภายนอกกิจการ คือ ธนาคาร เพราะหากกิจการจัดทำบัญชีขึ้นเพียงชุดเดียว จะเพิ่มความน่าเชื่อถือของกิจการให้กับสถาบันการเงิน ทำให้ต้นทุนทางการเงินต่ำลง และที่สำคัญช่วยประหยัดภาษีได้ เนื่องจากนำส่งภาษีได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงของกิจการ

ลองดูจากภาพ เมื่อผู้ประกอบการต้องการขอสินเชื่อจากธนาคาร ธนาคารจะตรวจสอบงบการเงินที่กิจการเคยส่งให้กรมสรรพากร หากเอกสารมีความเรียบร้อยถูกต้องก็จะช่วยให้การอนุมัติสินเชื่อทำได้ง่ายและเร็วขึ้น (สำนักงาน FlowAccount Support Team, 2562)

ภาพที่ 2-1 วงจรการให้สินเชื่อจากสถาบันการเงิน

4.4 ไม่ต้องจัดทำบัญชีย้อนหลังเพื่อยื่นต่อภาครัฐ

4.5 ได้รับการลดหย่อนภาษี โดย

- 1.) รายได้ไม่เกิน 300,000 บาทต่อปี ได้รับการยกเว้นภาษี
- 2.) รายได้ไม่เกิน 300,000 บาทต่อปี จะได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล จากเดิม 20% เป็น 10%
- 3.) รายได้มากกว่า 300,000 แต่ไม่เกิน 3 ล้านบาทต่อปี จะได้รับการลดหย่อนและเสียภาษีเพียง 15%
- 4.) กิจการที่มีรายได้ มากกว่า 3 ล้าน เสียภาษีในอัตรา 20%

5. การจัดทำบัญชีชุดเดียว

5.1 วิธีการจัดทำ

1.) เจ้าของกิจการต้องมีการจัดทำบัญชี โดยได้รับการตรวจสอบและปรับปรุง ให้เรียบร้อยจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA)

2.) กิจการต้องเก็บรักษาเอกสารทางบัญชีไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.) เอกสารประกอบการจัดทำบัญชีชุดเดียว ได้แก่ บัญชี 5 ประเภท คือ บัญชีรายวัน บัญชีแยกประเภท บัญชีสินค้า บัญชีอื่นๆ งบการเงิน ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้เจ้าของ และ งบกระแสเงินสด หรือ งบการเงินรวม (ถ้ามี All Posts เอกสารหลักฐานในการลงบัญชี) (สำนักงานการลงบัญชีสำหรับ SMEs Peer Power, 2562)

5.2 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และหน้าที่ของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

ตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี กำหนดผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และหน้าที่ของบุคคลดังกล่าวไว้ดังนี้ (สุเทพ พงษ์พิทักษ์, 2562)

1.) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

ผู้ประกอบธุรกิจตามสถานะดังตารางต่อไปนี้ เป็นผู้มีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชี สำหรับการประกอบธุรกิจของตน มิฉะนั้นอาจต้องรับโทษตามกฎหมาย

ผู้ประกอบธุรกิจ	ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี
1. บุคคลธรรมดา เฉพาะที่เป็นผู้ผลิต ผู้จำหน่าย หรือผู้มีไว้เพื่อจำหน่าย ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ซึ่งสินค้าประเภทเทพเพลงหรือแถบเสียงเพลง วิดีโอเทปหรือแถบวีดิทัศน์ และ แผ่นซีดี	เจ้าของกิจการ
2. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่จดทะเบียน (เช่นเดียวกับข้อ 1)	หุ้นส่วนผู้จัดการ
3. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ไม่ว่าจะจะมีทุนจดทะเบียน หรือมีทรัพย์สินสุทธรวม หรือมีรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด	หุ้นส่วนผู้จัดการ หรือผู้อำนวยการ
4. บริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย	กรรมการผู้จัดการ
5. บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย	กรรมการผู้จัดการ
6. นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย	ผู้จัดการกิจการในประเทศไทย
7. กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรที่ประกอบกิจการในประเทศไทย	หุ้นส่วนผู้จัดการหรือบุคคล ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของกิจการร่วมค้า
8. สำนักงานสาขาหรือสถานประกอบธุรกิจเป็นประจำหลายแห่งแยกจากกัน	ผู้จัดการสาขาหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ

ตารางที่ 2-1 ผู้มีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจ

2.) หน้าที่ของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

(1) จัดให้มีบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจของตน โดยมีรายละเอียดหลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนด

(2) จัดทำบัญชี และลงรายการในบัญชีจากเอกสารประกอบการลงบัญชี ที่กำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยต้องจัดทำบัญชีให้ครบถ้วนและถูกต้อง และมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดเกี่ยวกับ (ก) ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ (ข) ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี (ค) ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี (ง) เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี

(3) เริ่มทำบัญชีตามกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด

(4) จัดให้มีผู้ทำบัญชี ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

(5) ส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้แก่ผู้ทำบัญชี ให้ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อให้บัญชีที่จัดทำขึ้น สามารถแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลง ฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานบัญชี

(6) ควบคุมดูแลให้ผู้ทำบัญชีจัดทำบัญชีให้ถูกต้องตรงต่อตามความเป็นจริง

(7) ปิดบัญชีตามระยะเวลาที่กำหนด

(8) จัดทำงบการเงินตามรายการย่อ และจัดส่งงบการเงินภายในเวลาที่กำหนด

(9) กรณีต่อไปนี้มีผู้ประกอบการต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบ และรับรองงบการเงิน (ก) บริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย (ข) นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ (ค) กิจการร่วมค้า (ง) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งมีทุนจดทะเบียนเกินกว่าห้าล้านบาท และหรือมีทรัพย์สินสุทธิรวมเกินกว่าสามสิบล้านบาท และหรือมีรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีใดรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งเกินกว่าสามสิบล้านบาท

(10) จัดเก็บบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่ประกอบการ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี นับแต่วันปิดบัญชี

(11) แจ้งต่อสารวัตรใหญ่บัญชี หรือสารวัตรบัญชี กรณีบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหาย หรือเสียหาย

(12) กรณีนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ บุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี เลิกกิจการ ต้องส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ต่อสารวัตรใหญ่บัญชี หรือสารวัตรบัญชี ภายใน 90 วันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ

6. เทคนิคในการจัดทำบัญชีชุดเดียวให้ถูกต้อง

6.1 กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้สรุปประเด็นปัญหาและข้อบกพร่องในการจัดทำบัญชีและงบการเงินที่ผู้ทำบัญชีต้องระมัดระวัง ไว้ดังนี้

1.) ปัญหาและข้อบกพร่องเกี่ยวกับเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี อาทิ บันทึกลับบัญชีโดยไม่มีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี หรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไม่สมบูรณ์ ไม่น่าเชื่อถือ หรือมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีแต่ไม่บันทึกลับบัญชี

2.) ข้อบกพร่องในการบันทึกรายการในบัญชี เช่น บันทึกลับบัญชีไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง บันทึกรายการในบัญชีไม่เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

3.) ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน เช่น แสดงรายการในงบดุลและงบกำไรขาดทุนไม่ตรงกับรายละเอียดและหมายเหตุประกอบงบการเงิน

6.2 เมื่อได้นำปัญหาข้อบกพร่องดังกล่าวมาพิจารณา ก็จะได้เทคนิคการจัดทำบัญชีชุดเดียวให้ถูกต้องดังนี้

1.) มีแนวคิดที่ต้องการเสียภาษีอากรให้ถูกต้อง เพื่อลดทอนปัญหาการเสียภาษีอากรย้อนหลัง ซึ่งต้องเสียเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม รวมทั้งค่าปรับทางอาญา เพิ่มเติม เนื่องจากนับแต่ปี 2562 เป็นต้นไป กรมสรรพากรมีมาตรการต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงภาษีอากรได้ดั้งเดิมอีกต่อไป ผู้บริหารต้องกล้าที่จะกล่าวกับพนักงานบัญชีว่า “ลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน ทุกบาททุกสตางค์” แล้วได้มีการปฏิบัติตามนโยบายนี้ ก็จักเห็นอานิสงฆ์ทันทีทันใด

2.) เนื่องจากกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การลงรายการในบัญชีทั้งหลายตามที่กฎหมายกำหนด ต้องมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีทุกรายการที่สามารถแสดงความถูกต้องครบถ้วนของรายการบัญชี ตามความเป็นจริง และเป็นที่ยึดถือได้

เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี หมายถึง บันทึกลับ หนังสือ หรือเอกสารใดๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการลงรายการในบัญชี ซึ่งแยกออกเป็น 3 ประเภท คือ

(ก) เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยบุคคลภายนอก ซึ่งจะได้รับต้นฉบับมาจากผู้ออกได้แก่ เอกสารการจ่ายค่าซื้อสินค้า หรือทรัพย์สิน ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่างๆ อันเป็นเอกสารหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือสูง

(ข) เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี เพื่อออกให้บุคคลภายนอกได้แก่ เอกสารการรับเงิน หรือรายได้จากการขายทรัพย์สินหรือสินค้าหรือรายได้จากการให้บริการ

(ค) เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี เพื่อใช้ในกิจการการลงรายการในบัญชีต้องใช้เอกสารจาก (ก) หรือ (ข) แล้วแต่กรณีเสียก่อน เว้นแต่ไม่มีเอกสารดังกล่าว จึงให้ใช้เอกสารตาม (ค) ทั้งนี้ ให้ศึกษาเพิ่มเติม จาก “คู่มือการจัดทำเอกสาร

ประกอบการลงบัญชีที่สามารถถือเป็นรายจ่ายทางภาษีอากรได้” ของกรมสรรพากร (สำนักมาตรฐานการสอบบัญชีภาษีอากร กรมสรรพากร, 2559)

6.3 ต้องจัดให้มีการวางระบบบัญชี ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับกิจการ โดยผู้รู้ผู้มีประสบการณ์ ความชำนาญ ในอันที่จะแนะนำความถูกต้องครบถ้วนให้ได้

6.4 ลงทุนจ้างบุคลากรทางบัญชีที่ดีมีคุณภาพ โดยเฉพาะผู้ทำบัญชีที่มีคุณธรรมแห่งวิชาชีพการบัญชี ซื่อสัตย์ สุจริต ประเด็นสำคัญมีความรู้ทางภาษีอากรที่ดี

6.5 สาเหตุใหญ่ของปัญหาการเสียภาษีอากรไม่ถูกต้อง ได้ดังนี้

- 1.) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่มีความรู้ ความเข้าใจทางภาษีอากรอย่างเพียงพอ
- 2.) ผู้บริหารไม่ใส่ใจ ละเลยแนวทางปฏิบัติทางภาษีอากร
- 3.) นโยบายทางภาษีอากรไม่ชัดเจน และขาดการวางแผนภาษีอากรที่ดี
- 4.) ข้อกฎหมายแตกต่างจากหลักเกณฑ์ทางภาษีอากร และบางกรณียากที่จะปฏิบัติตาม

5.) สัญญาทางธุรกิจ และลักษณะของธุรกิจ ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทางภาษีอากร

6.) ไม่ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรให้เต็มที่ ซึ่งจะช่วยจำนวนเม็ดเงินภาษีที่ต้องเสียลดลง อาทิ รายการยกเว้นภาษีอากรประเภทต่างๆ

เนื่องจากภาษีอากรใช้บัญชีทางธุรกิจ เป็นฐานในการจัดเก็บภาษีอากร แม้จะมีรายการที่แตกต่างกันอยู่บ้าง แต่ถ้าเริ่มต้นทางบัญชีให้ถูกต้อง ก็จะสามารถช่วยให้เสียภาษีอากรได้ถูกต้องครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. ความหมายของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ความหมายและคำจำกัดความของธุรกิจ SMEs นั้น สามารถจำแนกออกเป็นหลายลักษณะ ดังนี้

ความหมายโดยทั่วไป คำว่า ธุรกิจ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางด้านการผลิต การจัดจำหน่าย และการให้บริการ

ดังนั้น ธุรกิจ SMEs หรือ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงหมายถึง ธุรกิจที่เป็นอิสระ มีหน่วยงานภาคเอกชนเป็นเจ้าของ ดำเนินการโดยผู้เป็นเจ้าของ ไม่ตกเป็นเครื่องมือของธุรกิจใดหรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลหรือธุรกิจอื่น ทั้งนี้มีต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ และมีพนักงานจำนวนไม่มาก

พรนพ พุกกะพันธ์ (2544, หน้า 32-33) ให้ความหมายคำว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง วิสาหกิจการผลิต หรือโรงงานผลิตสินค้า ถ้ามีทุนจดทะเบียน หรือลงทุนซื้อเครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ ต่ำกว่า 200 ล้านบาท ถ้าเป็นภาคบริการ เงินลงทุนต่ำกว่า 200 ล้านบาท แต่ถ้าเป็นภาคการค้าส่ง เงินลงทุนต่ำกว่า 100 ล้านบาท ถ้าเป็นกิจการค้าปลีก เงินลงทุนต่ำกว่า 60 ล้านบาท

วิชัย โสสุวรรณจินดา (2546, หน้า 1) ให้ความหมายคำว่า ธุรกิจขนาดย่อม หมายถึง ธุรกิจที่มีลักษณะการบริหารงานอย่างอิสระ ผู้บริหารมักเป็นเจ้าของกิจการ การจัดหาเงินมาลงทุนทำธุรกิจเป็นเงินทุนส่วนตัว และการดำเนินงานจะทำภายในท้องถิ่น มีจำนวนพนักงาน เงินลงทุน สินทรัพย์ และยอดขายน้อยกว่าธุรกิจใอุตสาหกรรมเดียวกัน

กองบริหารภาษีธุรกิจขนาดกลาง และขนาดเล็ก กรมสรรพากร (2561) ได้ชี้แจงความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises = SMEs) ไว้ว่า เป็นธุรกิจที่มีจำนวนมากในประเทศไทย ผู้ประกอบการส่วนมากประกอบการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือกิจการร่วมค้า ซึ่งจะประกอบธุรกิจขายสินค้า ผลิตสินค้า หรือให้บริการ หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทย มักจะใช้กำหนดลักษณะตามกฎกระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2545

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2546) ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise: SMEs) ไว้ว่า เป็นวิสาหกิจที่ประกอบไปด้วย กิจการผลิต กิจการค้า และกิจการบริการ โดยได้กำหนดคุณลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามขนาดของการจ้างงานและจำนวนเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ซึ่งความหมายของวิสาหกิจ (Enterprises) ครอบคลุมกิจการ 3 กลุ่มประเภท ดังนี้

1. กิจการผลิต (Production Sector) ครอบคลุมการผลิตในภาคเกษตรกรรม (Agricultural Processing) ภาคอุตสาหกรรม (Manufacturing) และเหมืองแร่ (Mining)

1.1 ธุรกิจการผลิต เป็นการผลิตที่มีลักษณะของการประกอบการอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยการเปลี่ยนรูปวัตถุดิบให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ด้วยเครื่องจักรกล หรือเคมีภัณฑ์ ซึ่งไม่คำนึงว่างานนั้นทำโดยเครื่องจักรหรือด้วยมือ ทั้งนี้รวมถึงการแปรรูปผลิตผลการเกษตรอย่างง่ายที่มีลักษณะเป็นการอุตสาหกรรม การผลิตที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจชุมชน และการผลิตที่เป็นการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนด้วย

1.2 ธุรกิจเหมืองแร่ เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการขุดหาทรัพยากรธรรมชาติแหล่งแร่ วัตถุดิบจากพื้นดิน ทั้งที่เป็นโลหะหรือโลหะทุกชนิด ทุกประเภท เช่น เพชร พลอย อัญมณีต่าง ๆ พลวง เงิน ทอง และแร่ธาตุอื่นๆ ซึ่งแหล่งในการทำธุรกิจมักจะอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบชนิดนั้น ๆ โดย

ขึ้นอยู่กับพื้นที่ว่าแหล่งใดมีแร่ชนิดใดมาก คุ่มค่ากับการลงทุนที่จะไปตั้งเหมือง เช่น หินดินดาน หินปูน หินซอล์ก เป็นต้น

2. กิจการการค้า (Trading Sector) ครอบคลุมการค้าส่ง (Wholesale) และการค้าปลีก (Retail)

2.1 ธุรกิจค้าส่ง (Wholesaling) หมายถึง การขายสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้แก่ผู้ค้าปลีก ผู้ใช้ในงานอุตสาหกรรม งานพาณิชย์กรรม สถาบัน ผู้ใช้ในงานวิชาชีพ และรวมทั้งการขายให้แก่ผู้ค้าส่งด้วยตนเอง

2.2 ธุรกิจค้าปลีก (Retailing) หมายถึง การขายสินค้าโดยไม่มีการเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไป เพื่อการบริโภคหรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน รวมถึงการเป็นนายหน้าหรือตัวแทนการซื้อขาย สถานีบริการน้ำมัน และสหกรณ์ผู้บริโภค

3. กิจการบริการ (Service Sector) ครอบคลุมในด้านการศึกษา การสุขภาพ การบันเทิง การขนส่ง การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ การโรงแรมและที่พัก การภัตตาคาร การขายอาหาร การขายเครื่องดื่มของภัตตาคารและร้านอาหาร การให้บริการเช่าสิ่งบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการส่วนบุคคล บริการในครัวเรือน บริการที่ให้กับธุรกิจ การซ่อมแซมทุกชนิด และการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว

จากความหมายของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นธุรกิจที่มีการดำเนินงานอย่างเป็นอิสระโดยตัวผู้เป็นเจ้าของในรูปแบบของบุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มีโชนิติบุคคล และนิติบุคคล อันประกอบกิจการขายสินค้า ผลิตสินค้า หรือให้บริการ ทั้งนี้มีจำนวนพนักงาน และจำนวนเงินลงทุนในสินทรัพย์ไม่มาก และธุรกิจมีลักษณะการดำเนินงานที่ใช้ต้นทุนต่ำ

2. ลักษณะของธุรกิจขนาดย่อมทั่วไป

การกำหนดลักษณะขนาดของธุรกิจ ตามกฎกระทรวงอุตสาหกรรม กำหนดโดยใช้จำนวนการจ้างงาน หรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ไม่รวมที่ดิน และให้ถือจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ที่น้อยกว่า เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มประเภทของกิจการได้ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2546, หน้า 8-9)

2.1 ปริมาณยอดขายมีน้อย โดยรายได้ในท้องถิ่นอาจจะตอบสนองธุรกิจขนาดใหญ่ไม่ได้ แต่ก็มากพอที่จะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมสามารถอยู่รอดได้ตามสมควร ดังนั้นธุรกิจขนาดใหญ่จึงไม่ต้องการแข่งขันกับธุรกิจขนาดเล็ก

2.2 มีฝีมือและประสบการณ์ของตนเองในการบริการลูกค้า เนื่องจากเจ้าของเป็นผู้บริหารงานเอง จึงใช้ความสามารถส่วนตัวในการบริหารงาน เช่น ช่างตัดเสื้อ นักออกแบบภายใน

2.3 มีการบริการในลักษณะเป็นการส่วนตัว โดยจะต้องขึ้นอยู่กับความสามารถ และบุคลิกภาพของผู้ประกอบการเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่แล้วจะมีอยู่ในธุรกิจขนาดย่อม

2.4 มีความสะดวก ธุรกิจขนาดย่อมสามารถแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ได้โดยการเสนอความสะดวกสบายที่ธุรกิจขนาดใหญ่ซึ่งเป็นคู่แข่งไม่สามารถหาได้

2.5 สามารถปรับตัวเข้ากับความต้องการของท้องถิ่น ธุรกิจขนาดย่อมในท้องถิ่นที่ตัดสินใจด้วยตัวเองโดยใช้ความรู้ความต้องการและความพอใจของท้องถิ่นจะได้เปรียบธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจมีความสัมพันธ์เป็นการส่วนตัวกับเจ้าของและพนักงาน

2.6 มีแรงจูงใจสูง เมื่อประกอบธุรกิจของตนเอง เจ้าของจะต้องทำงานหนักและเสียสละมากกว่าการทำงานให้กับผู้อื่น เนื่องจากเป็นเจ้าของธุรกิจเอง จึงทำให้มีการดำเนินธุรกิจของตนเอง

2.7 มีความคล่องตัวทางการบริหาร ธุรกิจขนาดเล็กสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพเปลี่ยนแปลงได้เร็วยิ่งขึ้น

2.8 ต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ เนื่องจากใช้แรงงานของสมาชิกในครอบครัวที่สามารถให้ผลผลิตมากกว่า แต่จ่ายค่าจ้างต่ำกว่าค่าจ้างที่จ่ายให้กับแรงงานที่จ้างจากที่อื่น

3. ประเภทของธุรกิจ SMEs

ธุรกิจ SMEs สามารถจำแนกได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของธุรกิจ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการจัดแบ่งประเภทของธุรกิจ SMEs ดังนี้ (กัตญญู หิรัญญสมบุรณ์, 2545, หน้า 3-4)

3.1 ธุรกิจการผลิต (Manufacturing sector)

ธุรกิจการผลิต เป็นธุรกิจที่นำวัตถุดิบ ขึ้นส่วน อะไหล่ และปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มาผ่านกระบวนการแปรรูป จนกลายเป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อจำหน่ายต่อไป ลักษณะการประกอบการของธุรกิจการผลิตที่เป็นธุรกิจขนาดย่อม จะเป็นโรงงานขนาดเล็ก ซึ่งไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า หรือไม่มีการผลิตในปริมาณที่มากเหมือนธุรกิจขนาดใหญ่ แต่สามารถดำรงกิจการอยู่ได้ด้วยการตอบสนองความต้องการของลูกค้าประจำ หรือเจาะตลาดในกลุ่มลูกค้าเฉพาะ (Niche market) และสามารถประหยัดต้นทุนบางอย่าง เช่น การใช้แรงงานตนเอง และครอบครัวในการดำเนินงาน เป็นต้น นอกจากนี้ ธุรกิจการผลิตขนาดย่อม ยังเป็นแหล่งวัตถุดิบและส่วนประกอบให้แก่ธุรกิจขนาดใหญ่ โดยธุรกิจขนาดใหญ่แต่ละแห่ง จะสั่งซื้อปัจจัยนำเข้ามาจากธุรกิจขนาดย่อมประเภทแตกต่างกัน

3.2 ธุรกิจการค้า (Trading sector)

ธุรกิจการค้า เป็นธุรกิจที่ทำหน้าที่ของคนกลางที่อยู่ในช่องทางการจำหน่าย ทั้งที่เป็นการค้าส่ง และการค้าปลีก เช่น ร้านขายของชำ ร้านขายเครื่องครัวเรือน ร้านขายเสื้อผ้า ร้านขายหนังสือ เป็นต้น ธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจจำหน่ายสินค้าโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากผู้ผลิตสินค้ามาก ๆ ร้านค้าส่งและร้านค้าปลีกจะเป็นผู้นำเอาสินค้าจากผู้ผลิต ส่งให้ถึง

ผู้บริโภคได้อย่างทั่วถึงทุกท้องถิ่นทั่วภูมิภาค โดยอาศัยความชำนาญในพื้นที่ภูมิภาค ซึ่งช่วยให้ธุรกิจขนาดใหญ่สามารถขยายตลาดอย่างกว้างขวาง

3.3 ธุรกิจบริการ (Service sector)

ธุรกิจบริการ เป็นธุรกิจที่ต้องใช้พนักงานเสนาบริการ การตอบสนองความต้องการของลูกค้า ธุรกิจ SMEs เป็นธุรกิจที่ให้บริการมีอยู่จำนวนมาก เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนไม่มากนัก แต่ต้องอาศัยแรงงานและฝีมือของบุคคลากร เช่น ร้านตัดเสื้อผ้า ร้านซักรีด ร้านซ่อมเครื่องไฟฟ้า เป็นต้น ซึ่งธุรกิจบริการ จะเป็นธุรกิจที่ต้องอาศัยความสามารถของบุคคล ทำให้การขยายตัวเป็นไปได้ยาก และมีผลผลิตค่อนข้างต่ำ เมื่อระบบเศรษฐกิจเจริญเติบโตขึ้น ทำให้ความต้องการด้านการบริการเพิ่มขึ้น จึงเกิดการผลักดันให้เกิดการก่อตั้งธุรกิจบริการรายใหม่เพิ่มขึ้น

4. ความสำคัญของธุรกิจขนาดย่อมต่อระบบเศรษฐกิจ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นวิสาหกิจที่มีความเหมาะสม มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้น มีบทบาทและความสำคัญต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศในด้านการพัฒนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจ รวมทั้งช่วยรองรับแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเมื่อหมดฤดูกาลเพาะปลูก รวมถึงเป็นแหล่งที่สามารถรองรับแรงงานที่เข้ามาใหม่เป็นการป้องกันการอพยพของแรงงานเข้ามาหางานในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งช่วยกระจายการกระจุกตัวของโรงงานกิจการวิสาหกิจในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลไปสู่ภูมิภาค ก่อให้เกิดการพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในส่วนภูมิภาคและของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

วิกฤติเศรษฐกิจที่ผ่านมาได้สร้างความเสียหายให้กับนักธุรกิจจำนวนมาก ซึ่งก็มีหลายหน่วยงานที่ระดมความคิดเห็นและแนวทางแก้ไขปัญหา เช่น ส่งเสริมการส่งออก เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวต่าง ๆ มาตรการที่ได้กล่าวมานั้นยังได้รวมถึงข้อสรุปการสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งมีมากกว่า 90% ของจำนวนธุรกิจทั้งหมดในประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ธุรกิจการผลิต ธุรกิจการค้า และธุรกิจบริการมากกว่านั้น ธุรกิจขนาดย่อมยังมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้ (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547)

4.1 เป็นธุรกิจที่ก่อให้เกิดการจ้างงานและการสร้างรายได้จากการส่งออกและการสร้างมูลค่าผลผลิต ซึ่งเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจไทย

4.2 เป็นธุรกิจที่ก่อให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ เนื่องจากธุรกิจ SMEs เป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนน้อย และความเสี่ยงต่ำกว่าการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

4.3 เป็นแหล่งสำคัญในการสร้างหรือพัฒนาฝีมือ ทักษะแรงงานในการฝึกอาชีพด้านแรงงานประเภทต่างๆ

4.4 เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ หรือธุรกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น เป็นแหล่งรับซื้อวัตถุดิบจากภาคการเกษตร หรือป้อนชิ้นส่วนแก่โรงงานขนาดใหญ่ เป็นต้น

4.5 เป็นธุรกิจที่สร้างมูลค่าให้กับวัตถุดิบ เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรในประเทศเป็นหลัก

4.6 เป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ให้กับประเทศ เพราะธุรกิจ SMEs ครอบคลุมทุกประเภทธุรกิจ ทั้งธุรกิจการผลิต ธุรกิจการค้า และธุรกิจการบริการ

4.7 เป็นธุรกิจที่ช่วยให้เกิดการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจ และป้องกันการผูกขาดในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

5. ประโยชน์ของธุรกิจขนาดย่อม

ธุรกิจขนาดย่อมเปรียบเสมือนส่วนหนึ่งของธุรกิจชุมชนซึ่งเป็นการช่วยด้านสวัสดิการทางเศรษฐกิจของประชาชน เพราะมีการผลิตจำนวนมากถึงครึ่งหนึ่งของสินค้าและบริการทั้งหมด ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของธุรกิจขนาดย่อมจะเหมือนกับธุรกิจขนาดใหญ่ คือ สร้างรายได้ให้กับชุมชนและประเทศ ช่วยจัดหางานใหม่ นำเสนอนวัตกรรม กระตุ้นการแข่งขัน ช่วยเหลือธุรกิจขนาดใหญ่ ตลอดจนผลิตสินค้าและบริการที่มีประสิทธิภาพ ประโยชน์ของธุรกิจขนาดย่อมมีดังนี้

5.1 การสร้างงานใหม่ เป็นการสนับสนุนผู้ที่ต้องการเริ่มต้นธุรกิจของตนเอง โดยการลงทุนในธุรกิจใหม่ๆ หรือการขยายธุรกิจเดิม ถือว่าเป็นโอกาสสำหรับตลาดแรงงาน ธุรกิจขนาดย่อมนั้นสามารถเติบโตเป็นธุรกิจขนาดกลางและใหญ่ได้ต่อไป

5.2 การสร้างนวัตกรรมหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ จะมีจุดเริ่มต้นจากงานวิจัยในห้องทดลอง เพื่อให้ได้รับการยอมรับ ซึ่งจะมีส่วนช่วยเหลืออย่างมีคุณค่าให้เกิดขึ้นกับมาตรฐานการครองชีพของประชาชน

5.3 การกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การเพิ่มการแข่งขันเป็นสถานการณ์ซึ่งธุรกิจมีการแข่งขันด้านการขาย การมีธุรกิจขนาดย่อมเข้ามาแข่งขันด้วยจะทำให้การแข่งขันด้านราคาลดลงตลอดจนมีการเพิ่มผลผลิตและเพิ่มมาตรฐานของสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นการเพิ่มมาตรฐานการครองชีพให้แก่ประชาชนได้

5.4 ช่วยเหลือธุรกิจขนาดใหญ่ให้ผลิตสินค้าและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น หน้าที่บางอย่างธุรกิจขนาดย่อมมักจะทำได้ดีกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เพราะธุรกิจขนาดใหญ่นั้นไม่อาจทำหน้าที่ครบทุกประการ ในขณะที่ธุรกิจขนาดย่อมสามารถทำได้มีประสิทธิภาพมากกว่าซึ่งแบ่งได้ เช่น การจัดจำหน่าย การขายปัจจัยการผลิต การบริการ เป็นต้น

5.5 การผลิตสินค้าและบริการที่มีประสิทธิภาพ ธุรกิจขนาดย่อมจะต้องเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของงาน โดยเฉพาะธุรกิจที่ต้องอาศัยความประณีตและใช้ฝีมือ ธุรกิจขนาดย่อมจะทำได้ดีกว่า ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาความสามารถในการประกอบการด้วย

5.6 การกระจายการพัฒนาประเทศ ธุรกิจขนาดย่อมมีการตั้งกระจายกันไปตามชุมชนต่าง ๆ จึงมีบทบาทในการส่งเสริมการกระจายความเจริญเติบโตของท้องถิ่น

5.7 การเพิ่มการระดมทุน ธุรกิจขนาดย่อมเป็นการรวบรวมเงินทุนที่เป็นของผู้ประกอบการและ ญาติพี่น้องมาก่อให้เกิดประโยชน์ในทางธุรกิจ จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการระดมทุน ซึ่งเป็นการเพิ่มความสามารถในการผลิตของประเทศด้วย เช่น ธุรกิจการผลิต ธุรกิจเหมืองแร่ ธุรกิจค้าส่ง ธุรกิจค้าปลีก และธุรกิจบริการ

6. ปัญหาและข้อจำกัดของธุรกิจขนาดย่อม

6.1 ปัญหาด้านการตลาด ธุรกิจขนาดย่อมจะตอบสนองความต้องการของตลาดในท้องถิ่น หรือตลาดภายในประเทศ ซึ่งยังขาดความรู้ความสามารถในด้านการตลาดในวงกว้าง โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ ขณะเดียวกันความสะดวกรวดเร็วในการคมนาคมขนส่งตลอดจนการเปิดเสรีทางการค้า ทำให้วิสาหกิจขนาดใหญ่ รวมทั้งสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันกับสินค้าในท้องถิ่นหรือในประเทศที่ผลิตโดยกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น

6.2 ขาดแคลนเงินทุน ธุรกิจขนาดย่อมมักประสบปัญหาการขอกู้เงินจากสถาบันการเงิน เพื่อมาลงทุนหรือขยายการลงทุนหรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน เนื่องจากไม่มีการบัญชีอย่างเป็นระบบ และขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ทำให้ต้องพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ และจ่ายดอกเบี้ยในอัตราสูง

6.3 ปัญหาด้านแรงงาน แรงงานที่ทำงานในธุรกิจขนาดย่อม จะมีปัญหาการเข้าออกสูงเมื่อคนงานทำงานจนมีฝีมือและมีความชำนาญมากขึ้นก็จะย้ายออกไปทำงานในโรงงานขนาดใหญ่ที่มีระบบและ ผลตอบแทนที่ดีกว่า จึงทำให้คุณภาพของแรงงานไม่สม่ำเสมอการพัฒนาไม่ต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพสินค้า

6.4 ปัญหาข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการผลิต ธุรกิจขนาดย่อมทั่วไปมักใช้เทคนิคการผลิตไม่ซับซ้อนเนื่องจากการลงทุนต่ำ และผู้ประกอบการหรือพนักงานขาดความรู้พื้นฐานที่รองรับเทคนิควิชาที่ทันสมัย จึงทำให้ขาดการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ดี

6.5 ข้อจำกัดด้านการจัดการ ธุรกิจขนาดย่อมมักขาดความรู้ในการจัดการหรือการบริหารที่มีระบบใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ โดยเรียนรู้ถูกเรียนผิดเป็นหลักอาศัยบุคคลในครอบครัวหรือญาติพี่น้องมาช่วยงานการบริหารภายในลักษณะนี้แม้จะมีข้อดีในเรื่องการดูแลที่ทั่วถึง แต่เมื่อกิจการเริ่มขยายตัวหากไม่ปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีระบบก็เกิดปัญหาขึ้นได้

6.6 ปัญหาการเข้าถึงบริการการส่งเสริมของรัฐ ธุรกิจขนาดย่อมจำนวนมากเป็นการจัดตั้งกิจการที่มีรูปแบบไม่เป็นทางการ เช่น ผลิตตามบ้าน ผลิตตามบ้าน ผลิตในลักษณะโรงงานเหล่านี้จึงค่อนข้างปิดตัวเองในการเข้ามาใช้บริการของรัฐ เนื่องจากปฏิบัติไม่ค่อยถูกต้องเกี่ยวกับการเสียภาษี การรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม หรือรักษาความปลอดภัยที่กำหนดตามกฎหมาย นอกจากนี้ใน

เรื่องการส่งเสริมการลงทุนก็เช่นเดียวกัน แม้ว่ารัฐจะได้ลดเงื่อนไขขนาดเงินทุนและการจ้างงาน เพื่อจูงใจให้ธุรกิจขนาดย่อมเพียง 8.1% เท่านั้นที่มีโอกาสได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐ

6.7 ปัญหาข้อจำกัดด้านบริการส่งเสริมพัฒนาขององค์การภาครัฐและเอกชน การส่งเสริมพัฒนาธุรกิจขนาดย่อมที่ผ่านมาได้ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น แต่เนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วประเทศ ประกอบกับข้อจำกัดของหน่วยงาน เช่น บุคลากร งบประมาณ จำนวนสำนักงานสาขาภูมิภาค การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนด้านต่าง ๆ จึงไม่อาจสนองตอบได้ทั่วถึงและเพียงพอ

6.8 ปัญหาข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสารข้อมูล เนื่องจากปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ข้างต้น ธุรกิจขนาดย่อมโดยทั่วไปจึงค่อนข้างมีจุดอ่อนในการรับรู้ข่าวสารด้านต่าง ๆ เช่น นโยบายและมาตรฐานการของรัฐ ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด เป็นต้น

การบริหารธุรกิจประเภทโรงแรม

วิวัฒนาการของโรงแรมเกิดขึ้นจากสมัยโบราณประมาณช่วงยุคของอาณาจักรกรีก ที่คนเราเริ่มเดินทางระหว่างเมืองไปมาหาสู่กัน แต่เดิมผู้เดินทางจะนอนตามถนนหรือนอนตามบ้านเรือนของประชาชนทั่วไป หรือ ตามโบสถ์ โดยแต่เดิมเป็นการให้ที่พักพิง มีอาหารให้ตามอัตภาพ ไม่มีค่าบริการ จนกระทั่งมีคนหัวใสได้เปลี่ยนแนวคิดนี้ให้กลายเป็นธุรกิจขึ้นมาโดยเริ่มต้นจาก เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี จนกระทั่งปี ค.ศ. 1282 เมื่อสมาคมโรงแรมในสมัยนั้นถือกำเนิดขึ้นและได้เปลี่ยนแนวคิดจาก ไมตรีจิตมาเป็นธุรกิจ และเริ่มมีการขายไวน์ อาหารง่ายๆ มีการใช้ระบบลงทะเบียนผู้เข้าพักขึ้น จนธุรกิจนี้แพร่กระจายไปทั่วหลายแห่งและทำกำไรได้ดี จากนั้นไม่นานธุรกิจนี้จึงถือกำเนิดขึ้นและเริ่มแพร่หลายไปยังประเทศเยอรมนี ฝรั่งเศส จนถึง สหราชอาณาจักร

การโรงแรมมีพัฒนาการตลอดเวลา จากแต่เดิมที่มีห้องพักเพียงอย่างเดียว สำหรับนักเดินทางก็พัฒนาให้มีความหรูหรา สะดวกสบาย มีการบริการที่ดี โดยเฉพาะในสหราชอาณาจักร ๆ โรงแรมเป็นที่อยู่ของผู้ดี และขุนนาง นักการเมืองเท่านั้น โดยโรงแรมที่มีชื่อเสียงเรื่องความหรูหรามากของสหราชอาณาจักร คือโรงแรมซาวอย (Savoy Hotel) ปี ค.ศ. 1880 ซึ่งเป็นโรงแรมเดียวที่มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้า โบสถ์ โรงละคร อยู่ในนั้น หลังจากนั้นโรงแรมไม่มีการพัฒนามาอีกเป็นเวลานาน จนกระทั่งนายเซซาร์ ริทซ์ (Ce'Sar Ritz) เป็นชาว สวิสเซอร์แลนด์ ผู้ซึ่งเป็นบิดาของการโรงแรมได้นำวิทยาการใหม่ ๆ มาริเริ่มใช้

1. ความหมายของธุรกิจโรงแรม

จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ได้ให้ความหมายของธุรกิจโรงแรม ดังนี้

โรงแรม หมายถึง สถานที่ประกอบการเชิงการค้าที่นักธุรกิจตั้งขึ้น เพื่อบริการผู้เดินทางในเรื่องของที่พักอาศัย อาหาร และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพักอาศัยและเดินทาง หรืออาคารที่มีห้องนอนหลายห้อง ติดต่อกันเรียงรายกันในอาคารหนึ่งหลังหรือหลายหลัง ซึ่งมีบริการต่าง ๆ เพื่อความสะดวกของผู้ที่มาพัก ซึ่งเรียกว่า "แขก" (guest)

คำว่า hotel หรือ โรงแรมมีที่มาจากภาษาฝรั่งเศสซึ่งแปลว่า คฤหาสน์ โรงแรมแห่งแรกในยุโรปคือ Hotel de Hanri IV (โฮเทล เดอ อองรี กัต) เมื่อปี ค.ศ. 1788 โดยในสมัยก่อนใช้คำว่า hôtel และภายหลังได้เปลี่ยนตัวโอมาเป็นโอปกติในภาษาอังกฤษเป็น hotel เหมือนปัจจุบัน

ธุรกิจโรงแรม (Hotel Business) หมายถึง ธุรกิจที่ให้บริการด้านที่พักอาศัย รวมทั้งบริการอาหารและเครื่องดื่ม ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่างๆตามความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยคิดค่าตอบแทนเพื่อผลกำไรของธุรกิจนั้นๆ โรงแรมจะแบ่งการปฏิบัติงานออกเป็น 2 ส่วนดังนี้ (มาฆะ ชิตตะสังคะ และวิจิตร ณ ระนอง, 2542)

ธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจโรงแรม (ฉันทกร จันท์สาส์น, 2556, หน้า 3) ให้ความหมายดังนี้

ธุรกิจท่องเที่ยว หมายถึง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการหรือให้บริการ หรืออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง ที่พัก อาหาร ทักษนาจร และมัคคุเทศก์ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจหลายประเภท ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม อย่างไรก็ตามธุรกิจการท่องเที่ยวจะประกอบไปด้วย 6 ธุรกิจหลักได้แก่

- 1.) ธุรกิจโรงแรม ได้แก่ โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ รีสอร์ท โมเต็ล บ้านพักตากอากาศ
- 2.) ธุรกิจนำเที่ยว ได้แก่ บริษัทนำเที่ยวที่มีการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวแบบเหมารวม (Package Tour) การบริการจำหน่ายตั๋วเดินทาง จัดหาพาหนะ จัดหาโรงแรมทั้งในประเทศและนอกประเทศ
- 3.) ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ ภัตตาคารหรือร้านอาหาร ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในโรงแรมหรือในสถานประกอบการอื่นๆ ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในระหว่างการเดินทาง
- 4.) ธุรกิจสินค้าและของที่ระลึก ได้แก่ ธุรกิจที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้ในระหว่างการเดินทาง เช่น ของใช้ส่วนตัว ถ่านไฟฉาย เป็นต้น รวมทั้งธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกซึ่งในแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวจะมีของที่ระลึกแตกต่างกันออกไป
- 5.) ธุรกิจการขนส่ง เป็นธุรกิจที่ให้บริการด้านการเดินทาง ได้แก่ การขนส่งทางอากาศ (สนามบินและสายการบิน) การขนส่งทางบก (รถยนต์และรถไฟ) และการขนส่งทางน้ำ (เรือท่องเที่ยวทางน้ำ)

6.) ธุรกิจนันทนาการ ได้แก่ ธุรกิจที่ให้บริการเพื่อสร้างความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลินใจกับนักท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจสวนสนุก ธุรกิจบันเทิง และธุรกิจการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

ธุรกิจการโรงแรม (Hotel Business) หมายถึง ธุรกิจการขายบริการที่พักอาศัยชั่วคราว เพื่อบริการแก่ผู้ใช้บริการที่ต้องการมาพักแรมในช่วงระยะเวลาต่ำกว่า 1 เดือน โดยมีผลตอบแทนในรูปของ รายได้ค่าห้องพัก และอาจมีอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการแก่ผู้เข้าพัก ซึ่งผลตอบแทนอยู่ในรูปแบบของรายได้ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ทั้งนี้ที่พักสำหรับนักเดินทางอาจแบ่งได้หลายประเภท เช่น โรงแรม เกสเฮ้าส์ รีสอร์ท โมเต็ล บ้านพักตากอากาศ เป็นต้น

จากความหมายของธุรกิจการโรงแรม (Hotel Business) ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าเป็นธุรกิจประกอบการให้บริการด้านที่พักอาศัย รวมถึงการให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้เข้าพัก โดยมีการคิดค่าตอบแทนจากการให้บริการนั้น ๆ ในรูปแบบของ ค่าห้องพัก, ค่าอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น

2. รูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรม (วรชาติ ดุลยเสถียร, 2558, หน้า 16-22)

ในภาพรวมของธุรกิจโรงแรมที่มีอยู่อย่างหลากหลายในปัจจุบัน หากพิจารณาจากรูปแบบวิธีการจัดการ ก็จะแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบใหญ่ ดังนี้

2.1 ระบบอิสระ (Independent System) เป็นโรงแรมที่ไม่ได้เข้าร่วมกับองค์กรธุรกิจใดๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายโรงแรมต่างแฟรนไชส์หรือบริษัทบริหารจัดการในธุรกิจโรงแรมใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นโรงแรมที่เจ้าของบริหารงานเอง ซึ่งในบางแห่งเป็นลักษณะการบริหารงานแบบครอบครัว ส่วนใหญ่จะเป็นโรงแรมที่ตั้งอยู่ในเมืองเล็กๆ และในชุมชนรีสอร์ท ตามฤดูกาล ผู้มาใช้บริการในโรงแรมอิสระมักนิยมการบริการที่เป็นส่วนตัว และนิยมโรงแรมที่มีลักษณะเป็นของตนเอง ซึ่งเอกลักษณ์ดังกล่าวนี้อาจจะเป็นเอกลักษณ์ในเรื่องสถานที่ตั้ง การบริการ การออกแบบ หรือ วิธีการจัดการทรัพย์สินก็ได้ ลักษณะทั่วไปของกิจการที่มีรูปแบบจัดการแบบอิสระ ได้แก่

ด้านรายได้และการเงิน หากธุรกิจดำเนินไปได้ดีประสบความสำเร็จกิจการจำได้รับผลตอบแทนเป็นกำไรเต็มจำนวน ในทางกลับกันก็จะรับภาระขาดทุนโดยตรงจากการบริหารเอง และรับผิดชอบหนี้สินทั้งหมด ส่วนมากเงินทุนจะมีจำกัด และแหล่งเงินทุนมีน้อย ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการได้มาซึ่งแหล่งเงินเพื่อเพิ่มทุน การเติบโตของกิจการแม้จะเป็นไปได้ช้าแต่มีความแน่นอน

ด้านการตลาดโรงแรมดำเนินกิจกรรมทางการตลาดได้อย่างจำกัดเพราะจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก โดยเฉพาะในการส่งเสริมการตลาดต่างประเทศ หลายแห่งเลือกใช้แต่วิธีการประชาสัมพันธ์ที่ใช้บ่น้อย เช่น ติดต่อเชิญสื่อมวลชนมาใช้บริการเพื่อการเขียนแนะนำกิจการใน

คอลัมน์สิ่งพิมพ์ กิจการที่ต้องการความได้เปรียบทางการตลาด จึงนิยมเข้าร่วมกลุ่มความร่วมมือทางการตลาด (Consortia) เพื่อประโยชน์ทางการตลาดในต่างประเทศและต่างภูมิภาค

ด้านการบริหาร โครงสร้างองค์กรไม่ซับซ้อน สามารถควบคุมได้โดยตนเองอย่างสมบูรณ์ ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารงาน สามารถปรับเปลี่ยนแนวทางและวิธีการดำเนินงานตามสถานการณ์ได้เร็ว สามารถนำความคิด สร้างสรรค์ใหม่ๆ มาใช้ได้ทันที หากกิจการยังคงมีภาพลักษณ์เป็นธุรกิจขนาดย่อมที่มีความเสี่ยงต่อความผิดพลาด เพราะผู้บริหารต้องตัดสินใจแก้ปัญหาตามลำพัง นอกจากนั้นโอกาสที่กิจการจะดึงดูดให้ผู้มีความสามารถและฝ่ายประสบการณ์มาร่วมงานก็เป็นไปได้น้อย เพราะโอกาสทางความก้าวหน้าในอาชีพมีอยู่จำกัด และไม่มีการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานอย่างเป็นระบบ แต่เป็นลักษณะการฝึกไปในขณะที่ปฏิบัติงาน โดยพนักงานด้วยกันจะช่วยให้คุณแนะนำได้

ด้านการพัฒนาบุคลากร ในทางปฏิบัติการกำหนดขอบเขตหน้าที่ตามตำแหน่งงานจะไม่ระบอบอย่างเฉพาะเจาะจง เปิดโอกาสให้พนักงานหนึ่งคนสามารถฝึกทักษะและเรียนรู้ประสบการณ์ทำงานได้ตลอดกระบวนการในเกือบทุกขั้นตอน พนักงานส่วนใหญ่จะสามารถสับเปลี่ยนช่วยกันในงานต่าง ๆ โดยเฉพาะในส่วนงานบริการแขกผู้พักได้อย่างต่อเนื่อง

2.2 ระบบเครือข่าย (Chain System) คือ การบริหารงานในลักษณะของการรวมกลุ่มกันของโรงแรมต่าง ๆ โดยมีความเป็นเจ้าของและ/หรือการควบคุมการบริหารและการควบคุมดูแลที่เหมือนกันหรืออยู่ในระบบเดียวกัน การจัดการในระบบนี้ สามารถเกิดขึ้นได้หลายทาง เช่น chains อย่าง Interstate Hotels, Inc. และ Ocean Properties, Ltd. พัฒนาขึ้นโดยการใช้สัญญา franchise และ management contracts อีกกรณีหนึ่ง เช่น Adam's Mark และ Canadian Pacific Hotels ทุกกิจการที่อยู่ภายใต้เครือข่ายเดียวกันถูกบริหารและเป็นเจ้าของโดยบริษัทเดียว และส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเมืองใหญ่ หรือในสถานที่ที่มีผู้เดินทางหรือนักท่องเที่ยวไปมาเป็นจำนวนมาก หรืออยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความต้องการที่พักสม่ำเสมอในปริมาณสูง

โรงแรมในกลุ่มจะดำเนินการทางธุรกิจโดยใช้ชื่อประกอบการร่วมกัน หรืออยู่ภายใต้ระบบบริหารเดียวกันที่มาจากส่วนกลาง การเติบโตเป็นกลุ่มส่วนใหญ่เป็นผลจากการขยายกิจการของโรงแรมที่ประสบความสำเร็จ มีความรอบรู้และชำนาญในการบริหารจนเป็นที่รู้จักในตลาด จึงใช้ชื่อประกอบการเดิมเพื่อแสดงความเป็นกลุ่มเดียวกัน ที่ยังคงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเหมือนกัน อย่างไรก็ตามการขยายกิจการที่ต้องอาศัยเงินทุนที่มีจำกัดเพียงแหล่งเดียว ทำให้สูญเสียโอกาสการทำรายได้ในสถานการณ์ตลาดที่ยังมีความต้องการที่พักอีกมาก ขณะเดียวกันก็มีผู้สนใจที่ต้องการเข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจโรงแรม แต่ขาดความรู้ความชำนาญ ดังนั้นจึงได้มีการพัฒนาการจัดการธุรกิจที่อำนวยความสะดวกต่อการเติบโตอย่างรวดเร็วของกลุ่มที่มีความสามารถในวิชาชีพขึ้น จนกลายเป็นรูปแบบการจัดการโรงแรมที่ได้รับความนิยม เพราะสอดคล้องกับความต้องการทั้งสองฝ่าย

คือ รูปแบบการจัดการภายใต้สัญญาว่าจ้างบริหาร หรือสัญญาจัดการ (Management Contract) และการจัดการในระบบธุรกิจแฟรนไชส์ (Franchise) ซึ่งเป็นวิธีสำคัญที่ช่วยให้การขยายกิจการโรงแรมในกลุ่มเพิ่มจำนวนได้เร็ว ในตลาดซึ่งหลายคนมีความเชื่อผิดๆว่าการบริหารจัดการแบบ Franchise และchain นั้นเหมือนกัน ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วกิจการที่บริหารแบบ franchise คือ ส่วนหนึ่งของเครือข่าย ส่วนกิจการที่บริหารจัดการแบบเครือข่ายไม่จำเป็นจะต้องเป็นแบบ franchise การรวมกลุ่มกิจการโรงแรมภายใต้ระบบการบริหารจัดการเดียวกันจากส่วนกลาง จึงอาจสรุปได้เป็น 3 ประเภท คือ

- 1.) ประเภทกลุ่มโรงแรมบริหารจัดการเองอิสระ (Independent)
- 2.) ประเภทกลุ่มโรงแรมว่าจ้างบริษัทบริหารตามสัญญาจัดการ (Management Contract)
- 3.) ประเภทกลุ่มโรงแรมที่จัดการตามสัญญาแบบแฟรนไชส์ (Franchise) ลักษณะการจัดการด้านต่างๆของโรงแรมในเครือ ได้แก่

ด้านการตลาด โรงแรมจะได้รับความช่วยเหลือหรือคำแนะนำ ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการในส่วนต่างๆ ไปจนถึงเทคนิคและกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการขาย การโฆษณาประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวางในระดับสากล ได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการขายของกลุ่มโรงแรมและได้เข้าร่วมระบบการจองแบบรวมศูนย์ (CRS – Centralized Reservation System) และเครือข่ายระบบจัดจำหน่ายทั่วโลก (GDS – Global Distribution System) โรงแรมทั้งหมดในเครือและในระบบการจองนี้ จะมีบทบาทกลายเป็นสำนักงานขายให้แก่กัน ดังนั้นกลุ่มที่สมาชิกโรงแรมจำนวนมากจะมีความได้เปรียบทางการตลาด และสามารถดึงดูดลูกค้าได้ กว้างขวางและหลากหลายระบบเครือข่ายขนาดใหญ่จะมีกลยุทธ์ในการจัดการส่วนตลาด (Segment) ที่หลากหลายเป้าหมายที่ต้องการดึงดูดหรืออาจจัดตั้งกลุ่มย่อยภายในเครือ และแต่ละกลุ่มย่อยใช้ชื่อประกอบการต่างกันเพื่อแบ่งแยกประเภทกิจการ และบริการลูกค้ากลุ่มเป้าหมายที่ต่างกันอย่างชัดเจนของโรงแรมในแต่ละกลุ่มตามสถานการณ์ตลาด

ด้านรายได้และการเงิน สถานที่ตั้งของโรงแรมที่โดดเด่นจะช่วยประกันความสามารถในการสร้างรายได้ ซึ่งกลุ่มโรงแรมบริหารเองอิสระจะได้รับเต็มจำนวน แต่ถ้าใช้วิธีว่าจ้างบริหาร หรือเป็นการขอซื้อสิทธิ์ ดำเนินการแบบแฟรนไชส์จะต้องมีการเสียค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายต่างๆ รวมทั้งส่วนแบ่งรายได้จากยอดขายในอัตราสูง นอกเหนือไปจากผลกำไรบางส่วนที่ให้บริการในอัตราคงที่ในด้านการเงิน ระบบเครือข่ายจะสร้างความน่าเชื่อถือให้กับโรงแรม ทำให้สามารถหาแหล่งเงินทุนภายนอกจากสถาบันการเงินได้สะดวกขึ้นในอัตราต้นทุนที่ต่ำลง ขณะที่การเงินของบริษัทเครือข่ายจะมีความคล่องตัวเพราะลดภาระการลงทุนขยายกิจการเอง และสามารถมีเงินสนับสนุนการศึกษาวิจัยพัฒนาธุรกิจให้มีความก้าวหน้าต่อไป

ด้านการบริหารจัดการ โรงแรมจะได้รับการแนะนำช่วยเหลือด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน จากทีมผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มาจากส่วนกลางซึ่งจะมาดูแลกำกับงานบริการส่วนต่าง ๆ (เช่น ฝ่ายห้องพัก ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม) และควบคุมระบบงานภายในกิจการให้มีคุณภาพในระดับมาตรฐานเดียวกับโรงแรมอื่นในเครือเดียวกันทั่วโลก ซึ่งทำให้ลูกค้าสามารถเชื่อถือไว้วางใจได้ นอกจากนี้ การรวมเป็นกลุ่มจะช่วยประหยัดในการจัดซื้อสิ่งของเครื่องใช้วัตถุดิบ เพราะซื้อได้ในปริมาณมาก ทำให้ต่อราคาและเงื่อนไขต่างๆ ได้รวมทั้งสะดวกต่อการหาแหล่งซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ

ด้านการพัฒนาบุคลากร โรงแรมในระบบเครือข่ายใหญ่จะมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาและจัดฝึกอบรมพนักงานระดับต่างๆ อย่างเป็นเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งในการรักษาคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของกลุ่ม/เครือ นอกจากนี้พนักงานที่มีความสามารถจะมีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ เพราะมีโรงแรมจำนวนมากในเครือจึงสามารถดึงดูดผู้มีความสามารถเข้ามาร่วมงานได้มาก

การดำเนินธุรกิจภายใต้สัญญาแบบแฟรนไชส์ (Franchise) แฟรนไชส์เป็นวิธีการตกลงกันทางธุรกิจแบบหนึ่ง โดยทำเป็นสัญญาระหว่างแฟรนไชเซอร์ (Franchisor) ซึ่งเป็นบริษัทผู้ให้สิทธิ์ ดำเนินการและแฟรนไชซี (Franchisee) ซึ่งเป็นโรงแรมผู้รับสิทธิ์โดยฝ่ายแรกเป็นเจ้าของระบบ ดำเนินการอนุญาตให้ฝ่ายหลังใช้สิทธิ์ ในการใช้ชื่อทางการค้าและวิธีดำเนินธุรกิจภายใต้การควบคุมดูแลตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยมีการจ่ายค่าตอบแทนการใช้วิธีดำเนินธุรกิจที่เจ้าของระบบได้พัฒนาขึ้น ลักษณะสำคัญของแฟรนไชส์คือเป็นระบบจัดจำหน่าย (Distribution) ที่มีการจำกัดสิทธิ์ให้เฉพาะ สมาชิกในกลุ่มที่ได้รับอนุญาต โดยเปิดโอกาสให้กิจการที่สนใจทั่วไปเข้าร่วมระบบได้แต่จะต้องผ่านการคัดเลือกโดยพิจารณาความเหมาะสม เพราะเป็นระบบที่ต้องพึ่งพากัน สัญญาแบบแฟรนไชส์ จะผูกพันระหว่างสองฝ่ายภายในระยะเวลาหนึ่ง ตามข้อตกลงที่ระบุรายละเอียดไว้ซึ่งสามารถขยายขอบเขตสิทธิต่างได้ เช่น การขายผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น การปรับวิธีดำเนินการและอื่นๆ นอกจากนี้ กิจการทั้งสองฝ่ายจะมีอิสระในด้านการเงิน เจ้าของโรงแรมผู้รับสิทธิ์จะเป็นผู้ลงทุนดำเนินการและจ่ายค่าตอบแทนเป็นค่าสิทธิ ซึ่งอาจกำหนดเป็นค่าธรรมเนียมลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ค่าธรรมเนียมเบื้องต้น ค่าธรรมเนียมรายปีและค่าวัสดุสิ่งของ เครื่องใช้สำหรับการดำเนินธุรกิจ (คิดจากยอดขาย) โดยจ่ายให้กับบริษัทผู้ให้สิทธิ์ ซึ่งเป็นผู้ลงทุนในการพัฒนาระบบดำเนินการการมีโรงแรมจำนวนมาก ร่วมใช้ชื่อและวิธีการทางการค้า จึงคล้ายเป็นการร่วมลงทุนในการขยายกิจการให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

การดำเนินธุรกิจภายใต้สัญญาจัดการ (Management Contract) เป็นการจัดการโดยว่าจ้างบริษัทจัดการ เข้ามาบริหารโรงแรมภายใต้สัญญาจัดการ ซึ่งทำขึ้นระหว่างเจ้าของโรงแรม (Owner) และบริษัทจัดการซึ่งเป็นผู้ดำเนินการ (Operator) ที่มีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพมาทำหน้าที่บริหารโดยมีข้อตกลงกัน ดังนี้

ฝ่ายเจ้าของโรงแรม (Owner) เป็นผู้ลงทุนดำเนินการ มีกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สิน รวมถึงที่ดิน อุปกรณ์เครื่องใช้เครื่องตกแต่ง ตกกลงให้ผู้ดำเนินงาน (คือบริษัทจัดการ) เป็นผู้มีอำนาจ และมีสิทธิ์ ขาดในการควบคุม การบริหารจัดการโดยสมบูรณ์ไม่ก้ำก๋ายงานบริหารจัดการโรงแรม เป็นผู้จ่ายค่าจ้างและเงินเดือนทั้งหมด รับผิดชอบให้มีการทำประกันภัยคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน รับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายตามสัญญาบริหารจัดการ ได้แก่ ค่าจ้างบริหาร ส่วนแบ่งตามรายได้และยอดขาย และ ค่าธรรมเนียมอื่นๆ

ฝ่ายผู้ดำเนินการหรือบริษัทจัดการ (Operator/Management Company) รับผิดชอบการบริหารงานตามระบบ และนโยบายของบริษัทจัดการภายใต้ชื่อและมาตรฐานของเครือ รวมทั้งนำระบบจัดจำหน่ายทั่วโลก (GDS) มาใช้ในงานรับจองบริหารงานบุคคล กำหนดราคาขาย และ อัตราค่าบริการต่างๆ จัดทำระบบบัญชีเจรจาต่อรองในการจัดจ้างบริการอื่นที่จำเป็น จัดหาวัสดุ อุปกรณ์เครื่องใช้ทั้งหมดที่ใช้สำหรับการดำเนินงานโรงแรม บริหารการตลาดรวมถึงการโฆษณา ประชาสัมพันธ์จัดรายการส่งเสริมการขาย ดูแลรักษาทรัพย์สิน รวมถึงการปรับปรุงซ่อมบำรุงอาคาร สถานที่ ปฏิบัติตามกฎหมายท้องถิ่น ค่าธรรมเนียมในการบริหารจัดการซึ่งมักจะคิดเป็นรายปี มีวิธีการ คิดหลายแบบแต่ที่เป็นที่นิยมมีอยู่ด้วยกัน 2 แบบ คือคิดจากรายรับทั้งหมดที่โรงแรมได้รับ (Gross Revenue) และคิดจากผลกำไรจากการดำเนินงานของโรงแรม (Gross Operating Profit) บางสัญญาก็ใช้วิธีการทั้งสองแบบผสมผสานเข้าด้วยกัน ซึ่งในแต่ละวิธีต่างก็เอื้อประโยชน์ต่อเจ้าของและ ผู้บริหารจัดการต่างกันไป เช่น การคิดค่าธรรมเนียมจากรายรับทั้งหมดของโรงแรมนั้น ผู้บริหารจัดการสามารถใช้จ่ายเงินในการดำเนินการต่างๆ ได้อย่างเสรีโดยไม่กระทบกระเทือนกับค่าธรรมเนียมที่ ตนจะได้รับแต่อย่างใด ส่วนวิธีคิดจากผลกำไร ก็มักจะเป็นภาระที่ผู้บริหารจัดการจะต้องบริหารจัดการ โรงแรมให้มีกำไรมากที่สุด จึงจะทำให้ตนได้รับประโยชน์สูงสุด การใช้จ่ายในเรื่องต่างๆ จึงต้องมีความรอบคอบมากขึ้น

ระยะเวลาของสัญญาก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญในการร่วมสัญญาในการ บริหารโรงแรม ผู้บริหารจัดการต้องการร่วมสัญญาที่มีระยะเวลายาวนาน ทั้งนี้ก็เพื่อปกป้องและให้ ได้รับค่าตอบแทนคุ้มกับการลงทุนของตนในด้านต่างๆ เช่น อุปกรณ์เครื่องใช้บางอย่าง การออกแบบ ตกแต่งโรงแรม รวมทั้งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เป็นการร่วมรับภาระกับเจ้าของ อย่างไรก็ตามสัญญาที่มี ระยะเวลาที่ยาวนานมักไม่เป็นผลดีต่อเจ้าของ โดยเฉพาะในเรื่องของความยืดหยุ่นและการขอแก้ไขหรือ การขอเลิกสัญญาผู้บริหารจัดการโรงแรมที่มีชื่อเสียง สามารถต่อรองกับเจ้าโรงแรมให้มีการทำสัญญา ในระยะยาวได้ซึ่งส่วนมากจะมีระยะเวลาตั้งแต่ 8 ถึง 10 ปี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2542)

3. ลักษณะของธุรกิจการโรงแรม

สำหรับการแบ่งลักษณะของธุรกิจโรงแรม มีจัดประเภทโรงแรมตามลักษณะของ ลูกค้ำกลุ่มเป้าหมาย (Target Market) ที่ Steadmon, C.E. & Kasavana, M.L. (1988) ได้แบ่งไว้ใน

หนังสือ Managing Front Office Operations เป็นวิธีการที่ควรนำมาใช้มากที่สุด โดยเขาได้แบ่งประเภทโรงแรมไว้ 9 ลักษณะ (วิทวัส รุ่งเรืองผล, 2561) ดังนี้

3.1. โรงแรมเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Hotels)

โรงแรมประเภทนี้โดยส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในย่านใจกลางเมืองที่รายล้อมไปด้วยองค์กรทางธุรกิจ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้แขกเข้ามาพักชั่วคราวในการติดต่อธุรกิจ โดยนอกจากห้องพักแล้วส่วนใหญ่จะมีห้องประชุม ห้องจัดเลี้ยง ร้านอาหารเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เป็นนักธุรกิจใช้ในการประชุมและพูดคุยงาน ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โรงแรมประเภทนี้ส่วนใหญ่จะมีบริการศูนย์ธุรกิจ (Business Center) ที่ให้บริการรับส่งจดหมาย อีเมล มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ไวไฟ ให้ใช้ รวมถึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการพักผ่อน เช่น สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส ฟิตเนส

3.2. โรงแรมสนามบิน (Airport Hotels)

เป็นโรงแรมที่มุ่งกลุ่มลูกค้าที่ใช้บริการสนามบิน โรงแรมประเภทนี้มักตั้งอยู่ในพื้นที่สนามบินหรือบริเวณโดยรอบสนามบินที่สามารถเดินทางเข้าออกสนามบินได้สะดวก โดยกลุ่มลูกค้าหลักของโรงแรมประเภทนี้ ได้แก่ ผู้โดยสาร พนักงานสายการบิน และผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับสนามบิน รวมถึงบริษัททัวร์ โรงแรมในลักษณะนี้ส่วนใหญ่จะมีการให้บริการเข้าพักในช่วงเวลาที่สั้นกว่าปกติ เรียกว่า day use เช่น การคิดค่าบริการสำหรับการใช้ 2-3 ชั่วโมงเข้ามาเสริมด้วย โดยบริการดังกล่าวตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่ต้องการพักผ่อนระหว่างรอเปลี่ยนเครื่อง หรือนักท่องเที่ยวที่เดินทางในระยะเวลามากกว่าชั่วโมง เมื่อลงจากเครื่องแล้วต้องการอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนออกไปท่องเที่ยวต่อ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาสนามบินหลายแห่งรวมทั้งสนามบินดอนเมืองเริ่มเห็นโอกาสจากความต้องการของลูกค้ากลุ่มนี้ เปิดให้บริการโรงแรมที่มีห้องพักขนาดเล็กในสนามบินเพื่อรองรับลูกค้า ซึ่งกลายเป็นคู่แข่งที่สำคัญของโรงแรมประเภทดังกล่าวที่อยู่รอบสนามบิน ส่วนโรงแรมที่อยู่ด้านนอกสนามบินก็พยายามแข่งขันด้วยขนาดห้องที่ใหญ่ขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกที่มากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการที่จอดรถสำหรับแขกที่เข้ามาพักพร้อมบริการรถรับส่งจากโรงแรมมาที่สนามบินเพื่อช่วงชิงลูกค้าจากโรงแรมขนาดเล็กภายในสนามบิน

3.3. โรงแรมห้องsuite (Suite Hotels)

เป็นโรงแรมคล้ายโรงแรมธุรกิจต่างมุ่งเน้นกลุ่มลูกค้าระดับสูงกว่า ห้องพักส่วนใหญ่ของโรงแรม หรือทั้งหมดจะเป็นห้องsuiteที่แยกห้องนอนกับห้องรับแขกออกจากกันโดยบางห้องอาจมีขนาดใหญ่มีห้องประชุมขนาดเล็กพร้อมเคาน์เตอร์เครื่องดื่มหรือครัวไว้ในห้องพักด้วย

3.4. โรงแรมเน้นแขกพักประจำ (Residential Hotels)

เป็นโรงแรมที่เน้นกลุ่มลูกค้าเข้าพักในระยะที่ยาวกว่าลูกค้าโรงแรมทั่วไป ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในย่านธุรกิจหรือในเมืองที่เป็นแหล่งงาน โรงแรมประเภทนี้ในเมืองไทยนิยมเรียกว่า Service

Apartment โดยคิดค่าบริการเป็นรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน โดยมีอัตรารายสัปดาห์หรือรายเดือนที่ต่ำกว่ารายวันอย่างชัดเจน โรงแรมประเภทนี้นิยมรวมอาหารเช้าไว้ในค่าบริการ รวมถึงอาจมีรถบริการรับส่งไปยังศูนย์การค้าและแหล่งงานสำคัญอีกด้วย ในห้องพักของโรงแรมส่วนใหญ่จะมีมุมครัว เต้าไมโครเวฟ เต้าไฟฟ้า พร้อมอุปกรณ์เครื่องครัวจำนวนหนึ่งไว้ให้ลูกค้าด้วย ในเมืองไทยมีผู้นำในธุรกิจโรงแรมประเภทนี้ เช่น กลุ่มเกษมกิจกรุ๊ป ที่มีโรงแรมแคนทารีและคามิโอ ที่ศรีราชา เชียงใหม่ อยุธยา และปราจีนบุรี โดยมีกลุ่มลูกค้าหลักเป็นชาวญี่ปุ่น ส่วน Service Apartment ระดับหรู ได้แก่ โรงแรมเซ็นเตอร์พอยท์ของกลุ่มแลนด์แอนด์เฮาส์ นอกจากนี้โรงแรมประเภทนี้บางแห่งเน้นผู้เข้าพักประจำบริเวณใกล้เคียงกับโรงพยาบาล เพื่อรองรับญาติของผู้ป่วยและผู้ป่วยระยะพักฟื้นเพื่อความสะดวกในการเดินทางมายังโรงพยาบาลอีกด้วย

3.5. โรงแรมรีสอร์ท (Resort Hotels)

เป็นโรงแรมที่ออกแบบสภาพแวดล้อมและทัศนียภาพให้เหมาะสมกับการพักผ่อน ส่วนใหญ่จะอยู่ในเมืองท่องเที่ยวและในพื้นที่ที่มีทิวทัศน์สวยงามตามธรรมชาติ เช่น ริมทะเล โรงแรมประเภทนี้จะมีพื้นที่เปิดโล่งในตัวโรงแรมค่อนข้างมาก โดยตกแต่งเป็นสระว่ายน้ำ สวน รวมถึงการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับการพักผ่อน เช่น สปาภายในโรงแรมด้วย ปัญหาด้านการตลาดของโรงแรมประเภทนี้คือการมีลูกค้าไม่สม่ำเสมอ ในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวโรงแรมรีสอร์ทจึงมักจัดรายการลดราคาเป็นพิเศษ เพื่อดึงดูดลูกค้าเข้ามาในช่วงนอกฤดูกาล ในเมืองไทยโรงแรมลักษณะนี้พบได้มากแถบจังหวัดชายทะเล เช่น หัวหิน พัทยา และภูเก็ต

3.6. โรงแรมซึ่งจัดห้องพักและอาหารเช้า (Bed and Breakfast)

โรงแรมประเภทนี้ในต่างประเทศอาจเรียกว่า Motel หรือ B&B นิยมทำเป็นโรงแรมขนาดเล็กไม่เกิน 100 เตียง หรือหลายแห่งอาจมีเพียง 20-30 เตียง ส่วนใหญ่เป็นโรงแรมที่เจ้าของและครอบครัวบริหารเอง โรงแรมประเภทนี้ในประเทศไทยน่าจะเทียบได้กับ โรงแรมที่เน้นกลุ่มนักเดินทางและพนักงานขายที่ต้องขับรถระหว่างจังหวัด ต้องการที่พักราคาถูกและปลอดภัย โรงแรมประเภทนี้ราคาเฉลี่ยจะอยู่ประมาณคืนละ 500-700บาท ตั้งอยู่บริเวณชานเมือง มีสิ่งอำนวยความสะดวกค่อนข้างจำกัด ในเมืองไทยส่วนใหญ่จะไม่มีอาหารเช้าให้อาจมีเพียงกาแฟให้บริการ โรงแรมประเภทนี้กลุ่ม บตท. ให้ความสนใจที่จะนำไปเปิดในสถานบริการน้ำมันบางแห่ง ส่วนผู้ประกอบการโรงแรมรายใหญ่ของไทยที่เข้าไปในตลาดนี้แล้ว ได้แก่ กลุ่มดิเอร่าวิชั่นกรุ๊ป โดยใช้ชื่อโรงแรมในลักษณะนี้ว่า Hop inn

3.7. โรงแรมคอนโดมิเนียม (Condominium Hotel)

เป็นอาคารชุดที่จดทะเบียนเป็นโรงแรม โดยมีบางส่วนขายกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิการเช่าออกไปให้กับผู้ซื้อ และมีบางส่วนที่ผู้พัฒนาโครงการเก็บไว้ให้บริการเป็นโรงแรม โดยผู้บริหารอาจรับห้องของผู้ซื้อมาบริหารการปล่อยเช่าแบบโรงแรมในช่วงที่เจ้าของห้องไม่ได้เข้ามาใช้ ในต่างประเทศ

โรงแรมลักษณะนี้มีการขายกรรมสิทธิ์ร่วมแบบแบ่งปันเวลาใช้ (Time Sharing) โดยในห้องพักห้องหนึ่งอาจมีผู้ซื้อ 10 ราย สลับกันใช้รายละ 30 วัน โดยโครงการเป็นผู้บริหารเวลาในการเข้าใช้ และโครงการนำเวลาอีก 2 เดือนที่เหลือ สำรองไว้สำหรับการซ่อมบำรุง หรือนำมาให้เช่ากับบุคคลภายนอก เพื่อนำรายได้มาใช้เป็นค่าบริหารส่วนกลาง แต่กฎหมายของไทยไม่อนุญาตให้มีการขายในลักษณะกรรมสิทธิ์ร่วมแบบแบ่งปันเวลาใช้

3.8. โรงแรมบ่อนการพนัน (Casino Hotels)

โรงแรมลักษณะนี้นิยมสร้างให้เป็นโรงแรมขนาดใหญ่ มีห้องพักจำนวนมาก และมีห้องจัดเลี้ยงขนาดใหญ่เพื่อรองรับกลุ่มลูกค้าที่เข้ามาเล่นการพนันในโรงแรม โรงแรมลักษณะนี้นิยมทำการตลาดร่วมกับบ่อนการพนัน เช่น การจัดแพ็คเกจให้ลูกค้าที่เข้ามาเล่นการพนัน ได้สิทธิ์พักฟรีเมื่อแลกชิปในปริมาณที่กำหนดและเป็นชิปที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดคืนได้ โรงแรมลักษณะดังกล่าวในลาสเวกัสนิยมจัดรายการอาหารบุฟเฟต์ในราคาค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับคุณภาพของอาหาร เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นลูกค้าของโรงแรม โดยอาจยอมรับกำไรต่ำหรือขาดทุนจากรายการอาหาร แต่ได้กำไรจากบ่อนการพนันเข้ามาชดเชย โรงแรมบางแห่งใช้การจัดโชว์ต่างๆ ทั้งแบบที่มีการเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้เข้าชมและการเข้าชมฟรีเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวมาที่โรงแรม โรงแรมลักษณะนี้รายได้หลักอาจไม่ได้มาจากค่าห้องพักแต่มาจากบ่อนการพนัน ซึ่งในประเทศไทยยังไม่มีโรงแรมลักษณะนี้

3.9. ศูนย์ประชุม (Conference Centers)

โรงแรมประเภทนี้มุ่งเน้นกลุ่มลูกค้าที่มาจัดประชุมสัมมนาและงานแสดงนิทรรศการ โดยปกติแล้วโรงแรมประเภทนี้จะมีจำนวนห้องพักค่อนข้างมาก และมีห้องประชุมสัมมนาทั้งขนาดใหญ่และเล็กจำนวนมากเพื่อให้บริการครบวงจรกับแขกที่เข้ามาจัดประชุมสัมมนา โดยมีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกคล้ายกับโรงแรมประเภทธุรกิจ โดยโรงแรมลักษณะดังกล่าวอาจสร้างศูนย์ประชุมกับที่พักไว้ในอาคารเดียวกันหรือแยกอาคารออกจากกัน และแยกการบริหารโรงแรมและศูนย์ประชุมออกจากกันก็ได้ เช่น โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ ที่ราชประสงค์ หรือโรงแรมรอยัลคลิฟ พักยา ที่มีทั้งโรงแรมและศูนย์ประชุมขนาดใหญ่ รวมถึงกลุ่มโรงแรมโนโวเทลและไอบิสในเมืองทองธานี ที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับกลุ่มลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการศูนย์ประชุมอิมแพค

4. ประเภทและระดับมาตรฐานของธุรกิจโรงแรม

การแบ่งประเภทของโรงแรม มีการแบ่งประเภทได้หลายเกณฑ์ เช่น

4.1 การแบ่งระดับมาตรฐานของโรงแรมมี 5 ระดับ คือ

1.) กลุ่มหนึ่งดาว หมายถึง โรงแรมซึ่งมีขนาดเล็กที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกและเฟอร์นิเจอร์แบบง่ายๆ และพอใช้ได้ในห้องมีน้ำร้อนและน้ำเย็นพร้อม มีห้องอาบน้ำห้องส้วมพอเพียง (เป็นแบบที่แขกหลายห้องรวมกัน) มีบริการด้านอาหารและเครื่องดื่มสำหรับผู้พัก แต่อาจไม่บริการแก่

บุคคลภายนอก โรงแรมกลุ่มนี้มีบรรยากาศเป็นกันเองและส่วนมากเจ้าของโรงแรมจะเป็นผู้ดูแลบริหารงานเอง

2.) กลุ่มสองดาว หมายถึง โรงแรมที่มีมาตรฐานด้านห้องพักสูงกว่ากลุ่มหนึ่งดาว มีห้องพักที่มีห้องอาบน้ำในตัวอยู่บ้างในห้องอาจมีโทรศัพท์ และโทรทัศน์ให้ด้วยมีอาหารให้มากอย่างกว่าแต่ก็อาจไม่ให้บริการแก่บุคคลเดียวกับกลุ่มหนึ่งดาว

3.) กลุ่มสามดาว หมายถึง โรงแรมที่ตกแต่งดีห้องพักกว้างขึ้น และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆมากขึ้น ส่วนใหญ่จะมีห้องอาบน้ำในตัวโดยมีอ่างอาบน้ำด้วย มีบริการด้านอาหารครบเครื่องขึ้น แต่อาจไม่เปิดจำหน่ายแก่บุคคลภายนอกสำหรับมือเที่ยงและในวันสุดสัปดาห์

4.) กลุ่มสี่ดาว โดยทั่วไปจะเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ที่ตกแต่งดีเป็นพิเศษ มีมาตรฐานสูงในด้านบริการและความสะดวกสบายอาจมีห้องอาหารมากกว่า 1 ห้อง

5.) กลุ่มห้าดาว หมายถึง โรงแรมขนาดใหญ่ประเภทหรู ซึ่งมีมาตรฐานสากลระดับสูงสุดในทุกด้าน คือ ทั้งห้องพัก ห้องอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น

4.2 การแบ่งโรงแรมตามสถานที่ตั้ง (Classification by Location) มี 5 ประเภท คือ

1.) โรงแรมในเมืองเล็ก (Small City) โรงแรมประเภทนี้ จะอยู่ในเมืองเล็กๆ และมักจะให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม รายได้ของโรงแรมประเภทนี้ ส่วนใหญ่จะมาจากการขายอาหารและเครื่องดื่ม

2.) โรงแรมในเมืองใหญ่ (Large City) โรงแรมประเภทนี้ จะอยู่ในเมืองใหญ่ๆ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการค้าศูนย์อุตสาหกรรมหรือศูนย์การเงิน ซึ่งมีผู้อยู่อาศัยจำนวนมากโรงแรมประเภทนี้จะแตกต่างกันไปตามขนาดของโรงแรม ประเภทของแขกที่พักและบริการต่างๆ

3.) โรงแรมในสถานที่ตากอากาศ (Resorts) โรงแรมประเภทนี้ จะตั้งอยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยว ลูกค้าที่มาพักจะมาพักเป็นฤดูกาลหรือในวันหยุดเป็นส่วนใหญ่ โดยโรงแรมประเภทนี้อาจจะมีสระว่ายน้ำ ภัตตาคารและสิ่งบันเทิงอื่นๆไว้บริการลูกค้าด้วย

4.) โรงแรมในท่าอากาศยาน (Airport) โรงแรมประเภทนี้ จะให้บริการสำหรับลูกค้าที่ไม่ประสงค์จะเข้าในเมือง หรือลูกค้าที่รอขึ้นเครื่องบิน หรือลูกค้าที่ไม่สามารถเดินทางได้ตามกำหนดเวลาบิน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับตารางบิน โรงแรมประเภทนี้ จะอยู่ใกล้สนามบินและจะมีบริการต่างๆ เหมือนกับโรงแรมที่อยู่ในเมือง

5.) โรงแรมแบบ Motel-Motor โรงแรมประเภทนี้ จะมีลักษณะการให้บริการคล้ายคลึงกับโรงแรมประเภทอื่น แต่จะแตกต่างกันในเรื่องของอาคาร สถานที่พัก ซึ่งมักจะสร้างเป็นอาคารยานพาหนะ และมีที่จอดรถหน้าอาคารอาจจะมีบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม สระว่ายน้ำและอื่นๆ

4.3 การแบ่งตามขนาดโรงแรมมี 4 ขนาด

- 1.) ห้องพักที่มีจำนวนต่ำกว่า 150 ห้อง
- 2.) มีห้องพักระหว่าง 150-299 ห้อง
- 3.) มีห้องพักระหว่าง 300-599 ห้อง
- 4.) มีห้องพักตั้งแต่ 600 ห้องขึ้นไป

การแบ่งขนาดโรงแรมตามจำนวนห้องพักนี้ ช่วยให้สามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ระหว่างโรงแรมที่มีขนาดใกล้เคียงกันได้ง่ายขึ้น สรุปได้ว่าการให้บริการในธุรกิจโรงแรม ได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ โดยผู้ประกอบการพัฒนาให้บริการมีความครบวงจรเพิ่มมากขึ้นรวมถึงการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ และการมีเครือข่ายเชื่อมโยงกันทั่วโลก (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557)

5. ระบบบัญชีสำหรับธุรกิจโรงแรม

ระบบบัญชีต้นแบบโรงแรม (Uniform System of Accounts for Hotels) เป็นระบบบัญชีโรงแรมที่เป็นต้นแบบในการปฏิบัติงานการบัญชีโรงแรม จึงควรได้ทราบถึงประวัติความเป็นมา แนวคิดของระบบและรายละเอียดของระบบ ได้เริ่มในช่วงระหว่าง ป.ค.ศ. 1925 – ต้นปี ค.ศ. 1926 โดยกลุ่ม นักบัญชีของสมาคมโรงแรมแห่งนิวยอร์ก (The Hotel Association of New York City) พอถึงเดือนมีนาคม ค.ศ. 1926 สมาคมก็ลงมติรับรองระบบใหม่ของการบัญชีโรงแรมนี้ ต่อมาในเดือนกันยายนปีเดียวกันระบบนี้ก็ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สำคัญอีก คือ สมาคมโรงแรมแห่งอเมริกา (The American Hotel and Motel Association) ซึ่งมีสมาชิกทั้งอเมริกาและแคนาดา เรียกกระบบการบัญชีใหม่นี้ว่า The Uniform System of Accounts for Hotels อย่างไรก็ตามระบบใหม่นี้ให้ได้รับการปรับปรุงแก้ไขได้คล่องตัวในการปฏิบัติอยู่เสมอเป็นระยะ ๆ ในการแก้ไขครั้งที่ 8 ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่ ป.ค.ศ. 1986 เป็นต้นมา ระบบ Uniform System of Accounts for Hotels นี้ ได้แพร่หลายอย่างต่อเนื่อง ในกิจการโรงแรมทั่วไป จนกล่าวได้ว่าเป็นคัมภีร์ (Bible) ของธุรกิจโรงแรม นอกจากนี้รูปแบบของ Uniform System of Accounts ได้ถูกนำไปสร้างระบบบัญชีของภัตตาคารและไนท์คลับ ซึ่งพัฒนาโดยสมาคมภัตตาคารแห่งชาติของอเมริกา

ปัจจุบัน Uniform System of Account for Hotels เป็นฉบับที่มีการแก้ไขครั้งที่ 9 ใน ป.ค.ศ. 1996 ได้มีการปรับปรุงครั้งใหญ่โดยได้มีการตั้งชื่อระบบบัญชีโรงแรมใหม่นี้ว่า The Uniform System of Accounts for the Lodging Industry หรือระบบบัญชีสำหรับอุตสาหกรรมที่พักซึ่งมีขอบเขตที่กว้างกว่าโรงแรม การปรับปรุงระบบครั้งนี้มีส่วนเพิ่มเติม ประกอบด้วย

- รูปแบบของการรายงานปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น
- มีการแก้ไขให้ทันสมัยในส่วนของผังบัญชี และ Expense Dictionary

- เพิ่มหัวข้อการวิเคราะห์อัตราส่วน และสถิติซึ่งเป็นการเสนอข้อมูล การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และข้อมูลสถิติของแต่ละแผนก
- เพิ่มหัวข้อการวิเคราะห์ “การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน”
- เพิ่มหัวข้อ “การงบประมาณและการควบคุม” โดยกล่าวถึงการเตรียมงบประมาณเพื่อควบคุมการปฏิบัติงาน
- มีตัวอย่างของงบการเงิน เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

แนวความคิดของระบบ Uniform System of Accounts for Hotels ระบบ Uniform System of Accounts นี้ ไม่ได้เน้นที่จะมาใช้ในการบัญชีในโรงแรมเพียงอย่างเดียว สามารถจะเอาแนวคิดนี้ไปใช้ได้กับการจัดโครงสร้างและการจัดแผนกต่างๆ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันในอุตสาหกรรมโดยทั่วไปได้ในปัจจุบัน

ระบบนี้มุ่งที่จะนำเสนอรายงาน เพื่อวัดผลการปฏิบัติงานของแต่ละแผนกงานที่มีการจัดสายงาน และมอบหมายงานตามผังการจัดองค์กรของโรงแรม เครื่องมือทางการบัญชีนี้ เรียกว่า การบัญชีตามความรับผิดชอบ (Responsibility Accounting) เพื่อสนองความจำเป็นในการควบคุมการบริหาร (Management Control)

การดำเนินงานของแต่ละแผนกงาน ย่อมจะเกิดปัจจัยการผลิตหรือต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น เพื่อนำไปใช้เพื่อการผลิตสินค้าและบริการ ทำให้เกิดรายได้ที่ได้รับจากการขายสินค้าและบริการ ให้แก่บุคคลภายนอก ซึ่งเป็นผลผลิตที่สามารถวัดได้ในรูปตัวเงิน แต่ในบางแผนกงานไม่มีผลผลิตที่วัดได้เป็นตัวเงิน การรายงานการปฏิบัติงานของกิจการโรงแรมตามงบกำไรขาดทุน จึงแยกสายงานตามลักษณะการดำเนินงานของศูนย์ความรับผิดชอบ เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1.) ศูนย์กำไร (Profit Center) หรือแผนกปฏิบัติการ (Operated Departments) หมายถึง แผนกต่างๆ ของโรงแรม ซึ่งมีการปฏิบัติงานอันจะนำรายได้มาสู่โรงแรมโดยตรงและมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ในแผนกงานนั้น แผนกเหล่านี้อาจจะต่างกันไปตามแต่ละโรงแรม แต่โดยรวมแล้วหมายถึง แผนกห้องพัก แผนกห้องอาหารและเครื่องดื่ม รายได้ค่าโทรศัพท์ รายได้ซักรีด ศูนย์บริการธุรกิจ ศูนย์สุขภาพ เป็นต้น ถ้าหากมีร้านค้าอยู่ภายในโรงแรม และทางโรงแรมเป็นผู้บริการเอง ร้านค้านั้นอาจถือเป็นแผนกหนึ่งของโรงแรมได้ด้วยเช่นกัน

2.) ศูนย์ต้นทุน (Cost Center) หรือแผนกที่เกิดค่าใช้จ่าย (The Overhead Departments) คือ แผนกต่างๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแผนกงาน ซึ่งอาจมีความสำคัญในด้านบริการ แต่ไม่ได้นำรายได้เข้าสู่โรงแรมโดยตรง

ระบบ Uniform System of Accounts นี้ จะเสนอรายงานโดยกำหนดค่าใช้จ่ายแต่ละแผนกให้ชัดเจน ซึ่งแยกเป็นค่าใช้จ่ายส่วนที่เกี่ยวกับพนักงานและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกิดขึ้นในแผนก เพื่อสามารถรายงานตามความรับผิดชอบแต่ละแผนกงาน เช่น พนักงานที่จัดอยู่ในความรับผิดชอบของ

แผนกห้องพัก ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะถูกจัดโดยตรงหรือโดยอ้อมไปในการบริหารแผนกนั้น โดยมีการแยกข้อบัญชีย่อยประเภทอย่างชัดเจนในผังบัญชี ระบบนี้ก่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารงาน ในแง่เป็นการช่วยชี้การจัดสรรกำลังคนไปแผนกต่างๆ และทำให้ทราบถึงรายจ่ายที่แต่ละแผนกจะต้องจ่าย

ในส่วนของการเงินที่แสดงในงบดุลได้มีการแยกประเภทของสินทรัพย์หนี้สินของแต่ละประเภทได้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นรายละเอียดแต่ละบัญชีเพื่อเห็นข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น สนวนรูปแบบการแสดงงบกำไรขาดทุนเป็นรายแผนก โดยมีการแสดงรายละเอียดรายได้ ค่าใช้จ่ายของแผนกปฏิบัติการทั้งสิ้น เพื่อแสดงผลกำไรขาดทุนแต่ละแผนกในแนวนอน สนวนในแนวตั้งเป็นการแสดงผลรวมด้านรายได้และค่าใช้จ่ายทุกแผนก ซึ่งแผนกที่เป็นศูนย์ต้นทุน ก็จะแสดงเฉพาะค่าใช้จ่ายเท่านั้น ส่วนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการบริหารทั่วไป และสินทรัพย์ ได้แก่ ค่าธรรมเนียม การบริหารค่าเสื่อมราคา สินทรัพย์ดอกเบียจ่ายจะแสดงในส่วนล่างของงบการเงิน

ประโยชน์ของการใช้ Uniform System of Accounts สามารถแยกได้ ดังนี้

- 1.) การแยกประเภทสินทรัพย์หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายเป็นละแผนกงาน จะชี้ให้เห็นความชัดเจนของการกำหนดตำแหน่งงาน ซึ่งเป็นผลดีต่อการบริหารงานบุคคลของโรงแรมด้วย
 - 2.) การจัดทำบัญชีในรูปแบบเดียวกันสามารถจะนำไปเปรียบเทียบวิเคราะห์ ผลการดำเนินงานกับโรงแรมอื่น หรือโรงแรมในเครือได้ง่าย
 - 3.) เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาในการฝึกอบรมพนักงาน กรณีพนักงานที่เคยทำงานในโรงแรมที่ใช้ระบบ Uniform System of Accounts แล้ว หากมีการเปลี่ยนงานก็สามารถทำได้ทันที
 - 4.) ทำให้สามารถจัดทำงบประมาณเพื่อการควบคุมการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากหัวหน้าแผนกสามารถจะเข้าใจสภาพแลตรวจสอบค่าใช้จ่ายในแผนกได้ชัดเจน เพื่อรับผิดชอบควบคุมการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด (นงคินุช ศรีธนาอนันต์, 2544)
- แนวคิดระบบบัญชีโรงแรมตามระบบนี้จึงให้ประโยชน์ในแง่การควบคุมและการประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจนขึ้น รายละเอียดของระบบ Uniform System of Accounts ประกอบด้วย หัวข้อย่อยต่างๆ 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 งบการเงิน (Financial Statement) กล่าวถึง รูปแบบซึ่งแสดงข้อมูลปัจจุบันและปีก่อน พร้อมทั้งมีคำอธิบายของรายการในงบการเงินทุกรายการ ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงิน งบกำไรขาดทุนแยกตามแผนก เป็นต้น

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์งบการเงิน (Financial Analysis) กล่าวถึงรูปแบบ และวิธีการวิเคราะห์งบการเงิน ประกอบด้วย 5 ข้อย่อย ดังนี้

1.) รูปแบบงบการเงิน (Financial Statement Formats) เป็นการนำเสนอของงบการเงิน โดยแสดงเปรียบเทียบจำนวนเงินและร้อยละของข้อมูลเดือนปัจจุบัน และข้อมูลสะสมถึงปัจจุบันระหว่างข้อมูลจริง งบประมาณ และข้อมูลปีก่อน

2.) การวิเคราะห์อัตราส่วนและสถิติ (Ratio Analysis and Statistics) เป็นการคำนวณอัตราทางการเงินด้านต่างๆ อัตราส่วนและสถิติการเข้าพักของห้องพัก และสถิติข้อมูลเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม

3.) การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Breakeven Analysis) แสดงอัตรากำไรส่วนเกิน และจุดคุ้มทุนที่เป็นจำนวนเงิน

4.) งบประมาณดำเนินงาน และการสนับสนุนโดยงบประมาณ (Operations Budgeting and Budgetary Control) เป็นการวางแผนกำไรโดยการจัดทำงบประมาณดำเนินงาน รวมทั้งการวิเคราะห์ผลต่างเพื่อการควบคุม

5.) แนวทางในการปันส่วนค่าใช้จ่ายไปยังแผนกดำเนินงาน (Guidelines for Allocating Expenses to Operated Department) หรือ การบัญชีตามความรับผิดชอบ (Responsibility Accounting) เป็นการปันค่าใช้จ่ายของแผนกบริการ หรือศูนย์ต้นทุน ซึ่งไม่สามารถแบ่งสรรได้ไปให้แก่แผนกที่เกิดรายได้ หรือศูนย์กำไรอย่างมีหลักเกณฑ์ตามการใช้ทรัพยากร เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานที่แท้จริง

ส่วนที่ 3 การบันทึกข้อมูลทางการเงิน (Recording Financial Information) ประกอบด้วย 2 หัวข้อย่อย ดังนี้

1.) ผังบัญชี (Sample Chart of Accounts) แสดงถึงการตั้งรหัส และชื่อบัญชีเพื่อเป็นแนวทางในการบันทึกรายการทางการเงินสำหรับธุรกิจโรงแรม

2.) การบันทึกบัญชีอย่างง่ายสำหรับการบริการของกิจการ (Simplified Bookkeeping for Limited Service Properties) เป็นการแสดงรูปแบบสมุดรายวันขั้นต้น ได้แก่ สมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่าย ซึ่งเป็นการบันทึกบัญชีอย่างง่าย

ส่วนที่ 4 พจนานุกรมค่าใช้จ่าย (Expense Dictionary) หมายถึง การกำหนดชื่อบัญชีสำหรับรายการที่เกิดขึ้นประจำวัน อันเป็นแนวทางสำหรับการบันทึกรายการบัญชี โดยมีสาระสำคัญว่ารายจ่ายฝ่ายสินทรัพย์จะต้องไม่บันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ในส่วนนี้จะประกอบด้วย 2 แฉกตั้ง โดยแฉกที่ 1 แสดงรายการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เรียงตามตัวอักษร และแฉกที่ 2 แสดงชื่อบัญชีพร้อมระบุว่า เป็นค่าใช้จ่ายของแผนกใด เช่น รายการ Beds Spread ชื่อบัญชีคือ Room-Linen ค่าใช้จ่ายบางรายการเกิดขึ้นกับหลายแผนก ชื่อบัญชีจะปรากฏตามแผนกที่เกิดขึ้น เช่น รายการ Professional Entertainers ชื่อบัญชีได้แก่ Food/ Beverage-Music & Entertainment

ส่วนที่ 5 ตัวอย่างการจัดทำงบการเงินตามระบบ (Sample Set of Uniform System) แสดงงบกำไรขาดทุนแยกตามแผนก พร้อมตารางรายละเอียดแต่ละแผนกประกอบ โดยแสดงข้อมูลตัวเลขกำกับ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

งบการเงินเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการรายงานทางการเงิน ผู้บริหารและนักบัญชีจัดทำและนำเสนองบการเงินอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อให้ข้อมูลทางการเงินแก่ผู้ใช้งบการเงินหลายฝ่าย ดังนั้น งบการเงินจึงเป็นข้อมูลทางการเงินร่วมที่ตอบสนองความต้องการที่หลากหลาย หรือจัดทำเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปของผู้ใช้งบการเงิน (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลาปะพร ศรีจันเพชร, 2559 หน้า 11-1)

1. ความหมายของรายงานทางการเงิน (Means of Financial Statements)

งบการเงินเป็นรายงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีการเงินที่เกิดขึ้นตามวัฏจักรการบัญชีหรือวงจรบัญชี งบการเงินให้ข้อมูลที่ประโยชน์ต่อบุคคลหลายฝ่าย จึงจำเป็นต้องจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ได้ให้ความหมายของงบการเงิน ไว้ดังนี้

งบการเงิน หมายถึง รายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน ไม่ว่าจะรายงานโดยบุคคล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบประกอบหรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือคำอธิบายอื่นซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

อนึ่ง ในปัจจุบันงบดุลเปลี่ยนชื่อเป็นงบแสดงฐานะการเงิน และกิจการไม่ต้องจัดทำงบกำไรสะสมแล้ว

จากความหมายข้างต้น งบการเงิน คือ รายงานทางการเงิน ซึ่งให้ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับกิจการในด้านฐานะการเงิน ณ สิ้นวันใดวันหนึ่ง ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินสำหรับรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลาปะพร ศรีจันเพชร, 2559 หน้า 11-1)

2. วัตถุประสงค์ของงบการเงิน (Objectives of Financial Statements)

งบการเงินจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักหรือวัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ วัตถุประสงค์ที่สำคัญของงบการเงิน มีดังนี้

2.1 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินแสดงอยู่ในงบดุล หรืองบแสดงฐานะการเงิน ข้อมูล

เกี่ยวกับผลการดำเนินงานแสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน เพื่อทราบถึงความสามารถของกิจการในการทำกำไร รวมถึงประมาณการคุณภาพผลกำไรในอนาคต และในการหาทรัพยากรเพิ่มเติม ผู้ใช้งบการเงินต้องการข้อมูลในงบกระแสเงินสด เพื่อทราบถึงกิจกรรมที่ทำให้กิจการได้รับหรือต้องจ่ายเงินสดในระหว่างปี ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ผู้ใช้งบการเงินต้องประเมินความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด รวมถึงจังหวะเวลาและความแน่นอนของการก่อให้เกิดเงินสดนั้น โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงิน

2.2 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมินกระแสเงินสด ข้อมูลในงบการเงินแม้จะเป็นข้อมูลในอดีต แต่สามารถช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินประมาณการและคาดการณ์ไปในอนาคต เพื่อใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ งบการเงินควรเสนอข้อมูลเพื่อช่วยผู้ลงทุนและเจ้าหน้าที่ในการประเมินจำนวนเงิน จังหวะเวลา และความแน่นอนของเงินสดที่พึงได้รับในอนาคต ผู้ลงทุนดังกล่าวต้องการทราบถึงความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการลงทุน และยังต้องการข้อมูลเพื่อช่วยในการพิจารณาตัดสินใจซื้อ ขาย หรือถือเงินลงทุนนั้นต่อไป ส่วนเจ้าหน้าที่ต้องการทราบถึงความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ในอนาคต และเพื่อช่วยในการพิจารณาให้สินเชื่อ

2.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการ ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินผลการบริหารงานหรือความรับผิดชอบของผู้บริหาร ซึ่งได้รับความไว้วางใจให้ดูแลทรัพยากรของกิจการ โดยใช้ข้อมูลทางการบัญชี ความรับผิดชอบดังกล่าวรวมถึงการจัดการดูแลการใช้สินทรัพย์ให้เป็นไปตามความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลในงบการเงินอาจมีผลต่อการตัดสินใจในการเลื่อนตำแหน่ง โยกย้าย หรือเปลี่ยนผู้บริหาร

2.4 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุนและให้สินเชื่อ งบการเงินควรเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจอย่างสมเหตุสมผลในการลงทุน และการให้สินเชื่อ ผู้ใช้งบการเงินในกลุ่มนี้ ได้แก่ ผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น เจ้าหน้าที่สถาบันการเงิน นักวิเคราะห์ ที่ปรึกษาการลงทุน เป็นต้น

2.5 ให้ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายการบัญชี ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของงบการเงิน ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้เป็นข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้ใช้งบการเงิน เนื่องจากนโยบายการบัญชีเป็นกฎเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติที่กิจการเลือกใช้ในการจัดทำและนำเสนอของงบการเงิน ซึ่งผู้บริหารของกิจการได้ใช้ดุลยพินิจแล้วเห็นว่าวิธีปฏิบัติทางการบัญชีดังกล่าวเหมาะสมที่สุดสำหรับสถานการณ์นั้น ๆ

3. ส่วนประกอบของงบการเงิน (The Elements of Financial Statements)

งบการเงินที่สมบูรณ์ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง การนำเสนองบการเงินกำหนดว่าส่วนประกอบของงบการเงินที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย 5 ส่วนประกอบ

(Components) คือ 1. งบดุล 2. งบกำไรขาดทุน 3. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น 4. งบกระแสเงินสด 5. นโยบายการบัญชีและหมายเหตุประกอบงบการเงิน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 งบดุล (Balance Sheet) หรืองบแสดงฐานะการเงิน (Statement of Financial Position) หมายถึง รายการที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งโดยแสดงถึง สินทรัพย์ที่ธุรกิจเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์และจัดหามาเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน ซึ่งสินทรัพย์ดังกล่าวในงบดุลเป็นรายการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดฐานะทางการเงินของกิจการอันประกอบด้วยรายการสินทรัพย์ (Assets) หนี้สิน (Liabilities) และส่วนของผู้ถือหุ้น (Shareholder's Equity) โดยกิจการอาจจัดประเภทรายการในงบดุลโดยแยกแสดงบัญชีต่าง ๆ เป็นรายการหมุนเวียน ระยะสั้น ระยะยาว ตามลำดับสภาพคล่องหรือระยะเวลาครบกำหนดของแต่ละรายการ โดยส่วนประกอบของงบแสดงฐานะการเงิน มีดังนี้

3.1.1 สินทรัพย์ หมายถึง ทรัพยากรที่มีอยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต สินทรัพย์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1.) สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) หมายถึง เงินสด และสินทรัพย์ที่อาจขาย หรือสามารถแปลงสภาพเป็นเงินสด หรือใช้ให้หมดไปภายในระยะเวลา 1 ปีนับจากวันที่ในงบดุล เช่น เงินสด เงินลงทุนชั่วคราว ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ

2.) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (Non-Current Assets) หมายถึง สินทรัพย์ที่มีตัวตน สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ซึ่งกิจการมีวัตถุประสงค์ที่จะถือไว้ในระยะยาวเกินกว่า 1 ปีนับจากวันที่ในงบดุล เช่น ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เงินลงทุนระยะยาว

3.1.2 หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ภาระผูกพันดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้นคาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ หนี้สิน (Liabilities) แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1.) หนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities) หมายถึง หนี้สินที่มีระยะเวลาการชำระคืนภายใน 1 ปีหรือภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติ ของกิจการ เช่น เจ้าหนี้การค้า ตัวเงินจ่าย เจ้าหนี้อื่น

2.) หนี้สินไม่หมุนเวียน (Non-current Liabilities) หมายถึง หนี้สินที่มีระยะเวลาการชำระเงินนานเกินกว่า 1 ปี หรือเกินกว่ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกิจการ เช่น เงินกู้ยืมระยะยาว หุ้นกู้

3.1.3 ส่วนของผู้ถือหุ้น หมายถึง ส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการที่มีสิทธิหรือส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการภายหลังหักสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ หรือหนี้สินทั้งสิ้นที่มีต่อกิจการออกแล้ว นั่นคือส่วนของผู้ถือหุ้นหรืออาจเรียกชื่อได้อีกอย่างหนึ่งว่า “สินทรัพย์สุทธิ”

3.2 งบกำไรขาดทุน (Income Statement) หมายถึง งบที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการสำหรับ รอบระยะเวลาหนึ่งเพื่อสรุปให้เห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบรายได้กับค่าใช้จ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้นแล้วกิจการมีผลกำไรหรือขาดทุนสุทธิเท่าใด ซึ่งแยกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

3.2.1 รายได้ (Revenues) หมายถึง จำนวนเงินสด ลูกหนี้ สินทรัพย์ สิทธิ หรือผลตอบแทนอื่นที่ธุรกิจได้รับจากการประกอบกิจการก่อนหักรายการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการขายสินค้า และหรือการให้บริการ การให้ใช้สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ในลักษณะของดอกเบี้ยรับ ค่าสิทธิ และเงินปันผล ซึ่งสามารถคำนวณเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนได้ รายได้แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1.) รายได้หลัก (Direct Revenue) หรือ รายได้จากดำเนินงาน คือ รายได้ที่เกิดจากการขายสินค้าหรือบริการอันเป็นรายได้จากการดำเนินงานตามปกติ เช่น กิจการซื้อขายสินค้า รายได้ของกิจการ คือ รายได้จากขายสินค้า ส่วนกิจการให้บริการ เช่น ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า รายได้ของกิจการ คือ รายได้ค่าซ่อม

2.) รายได้อื่น (Other Revenue) หรือ รายได้จากดำเนินงานอื่น หมายถึง รายได้ที่มีได้เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการซึ่งเป็นรายได้ที่ไม่ใช่รายได้จากการขายสินค้าหรือบริการนั่นเอง

3.2.2 ค่าใช้จ่าย (Expenses) หมายถึง ต้นทุนของสินค้าหรือบริการที่กิจการต้องจ่ายไปเพื่อก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งมีผลทำให้สินทรัพย์สุทธิของกิจการลดลง โดยสามารถแบ่งค่าใช้จ่ายของกิจการ ได้ดังนี้

1.) ต้นทุนสินค้าที่ขาย (Cost of Goods Sold) หมายถึง ราคาต้นทุนของสินค้าที่ขายไปซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่กิจการจ่ายไปเพื่อให้สินค้าอยู่ในสภาพพร้อมขาย เช่น ค่าซื้อสินค้า ค่าขนส่งสินค้าเข้า ค่าภาษีศุลกากร เป็นต้น

2.) ค่าใช้จ่ายในการขาย (Selling Expenses) หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขายสินค้า ได้แก่ เงินเดือนของพนักงานขาย ค่าโฆษณา ค่านายหน้า ค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้า เป็นต้น

3.) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร (Administrator Expenses) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารงานของฝ่ายบริการ เช่น เงินเดือนผู้บริหาร เงินเดือนพนักงานที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน ค่าเช่าสำนักงาน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์สำนักงาน เป็นต้น

4.) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (Other Expenses) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายข้างต้น เช่น ดอกเบี้ยจ่าย ผลขาดทุนจากราคาหลักทรัพย์ในตลาด ขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ เป็นต้น

3.2.3 กำไร (Profit) หรือ ขาดทุน (Loss) หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้ และค่าใช้จ่ายที่หักกลบลบกัน ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

1.) กำไร หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้ทั้งหมดและค่าใช้จ่ายทั้งหมดของกิจการ ในกรณีที่รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย กำไรแสดงถึงการเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์สุทธิของกิจการในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง กำไรทำให้ส่วนของกิจการเพิ่มขึ้น

2.) ขาดทุน หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้ทั้งหมดและค่าใช้จ่ายทั้งหมดของกิจการในกรณีที่รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่าย ขาดทุนแสดงถึงการลดลงในสินทรัพย์สุทธิของกิจการในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ขาดทุนทำให้ส่วนทุนของกิจการลดลง

3.3 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น (Statement of Changes in Owner's Equity) เป็นงบการเงินที่แสดงรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงในรายการที่เป็นองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น จากต้นงวดบัญชีไปถึงสิ้นงวดบัญชีโดยแยกแสดงแต่ละรายการตามประเภทของรายการ โดยการแสดงรายการในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน กำหนดไว้ว่ากิจการต้องนำเสนองบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นตามรายการดังต่อไปนี้

3.3.1 กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับงวด ซึ่งแสดงจำนวนรวมที่จัดสรรให้แก่ส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบริษัทใหญ่และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมแยกออกจากกัน

3.3.2 สำหรับแต่ละองค์ประกอบของส่วนของผู้ถือหุ้น ผลกระทบของการนำนโยบายการบัญชีมาปรับปรุงย้อนหลังหรือแก้ไขงบการเงินย้อนหลัง

3.3.3 สำหรับองค์ประกอบแต่ละรายการของส่วนของผู้ถือหุ้น การกระทบยอดระหว่างยอดยกมา ณ วันต้นงวดและวันสิ้นงวด ให้เปิดเผยการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นผลจากกำไรหรือขาดทุน แต่ละรายการของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น รายการกับผู้ถือหุ้นในฐานะที่เป็นเจ้าของ ซึ่งแสดงเงินทุนที่ได้รับจากผู้ถือหุ้นและการจัดสรรส่วนทุนให้ผู้ถือหุ้นและการเปลี่ยนแปลงในส่วนได้เสียของความเป็นเจ้าของในบริษัทย่อยที่ไม่ได้ส่งผลให้สูญเสียการควบคุม

3.4 งบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flows) คือ รายงานการเงินที่แสดงให้เห็นว่าในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา ทำให้กิจการทราบถึงแหล่งที่มาของการได้รับเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด รวมทั้งทราบถึงแหล่งเงินสดที่ใช้ไปเพื่อการดำเนินงานด้วย ทั้งนี้ในส่วนการแสดงผลงบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานที่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงได้ 2 วิธี คือ

1.) วิธีทางตรง (Direct Method) แสดงการคำนวณหากระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานหรือกำไรสุทธิตามเกณฑ์เงินสด โดยนำค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดมาจากรายได้ที่เป็นเงินสด โดยพิจารณาเฉพาะรายการหลักที่สำคัญตามงบกำไรขาดทุน

2.) วิธีทางอ้อม (Indirect Method) แสดงการคำนวณถึงกำไรจากการดำเนินงานที่เป็นเงินสด โดยปรับกำไรสุทธิตามเกณฑ์คงค้าง ให้เป็นกำไรตามเกณฑ์เงินสด

ส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงินจะแสดงเหมือนกัน โดยจัดจำแนกกระแสเงินสดที่เปลี่ยนแปลงออกตามการตัดสินใจทางการเงินเป็น 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน ช่วยให้ ผู้ใช้สามารถประเมินสภาพคล่องของกิจการโดยเฉพาะความสามารถในการชำระหนี้ ซึ่งโครงสร้างของงบกระแสเงินสดโดยทั่วไป จะแยกแสดงกระแสเงินสดของ 3 กิจกรรม ดังนี้

1.) กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Cash Flow from Operating Activities) คือ กระแสเงินสดที่เกิดจากการผลิต การขาย และการส่งมอบ สินค้าหรือบริการ รวมถึง การเก็บเงินจากลูกค้า กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการดำเนินงานของกิจการในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดที่เพียงพอ เพื่อจ่ายชำระหนี้กู้ยืม เพื่อการดำเนินงานของกิจการ เพื่อจ่ายเงินปันผล และเพื่อการลงทุนใหม่ โดยไม่ต้องพึ่งพาการจัดหาเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก โดยทั่วไปกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน จะเกิดจากกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้หลักของกิจการ แหล่งที่มาของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน มีดังนี้

(1) แหล่งที่มาของเงินสด ได้แก่ เงินสดรับจากการขายสินค้า และการให้บริการ เงินสดรับจากรายได้ค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ยรับ เป็นต้น

(2) แหล่งใช้ไปของเงินสด ได้แก่ เงินสดจ่ายค่าซื้อสินค้าและบริการ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นต้น

2.) กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน (Cash Flow from Investing Activities) คือ กระแสเงินสดที่เกิดจากการซื้อหรือขายสินทรัพย์ถาวรหรือเงินลงทุนระยะยาว ของกิจการ กระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุนแสดงให้เห็นถึงรายจ่ายที่กิจการจ่ายไป เพื่อซื้อทรัพยากรต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดรายได้ และกระแสเงินสดรับในอนาคต แหล่งที่มาของกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน มีดังนี้

(1) แหล่งที่มาของเงินสด ได้แก่ เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน สินทรัพย์ระยะยาวอื่นๆ เป็นต้น

(2) แหล่งใช้ไปของเงินสด ได้แก่ เงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสินทรัพย์ระยะยาวอื่น เป็นต้น

3.) กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน (Cash Flow from Financing Activities) คือ กระแสเงินสดเกิดจากการได้มาหรือใช้ไปในส่วนของผู้ถือหุ้น หรือ หนี้สินระยะยาว เช่นเงินกู้ยืมจากแหล่งต่าง ๆ กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ในการคาดคะเนสิทธิเรียกร้องในกระแสเงินสดในอนาคตจากผู้ให้เงินทุนแก่กิจการ แหล่งที่มาของกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน มีดังนี้

(1) แหล่งที่มาของเงินสด ได้แก่ เงินสดรับจากการออกหุ้นทุน หุ้นกู้ เงินกู้ยืม ระยะสั้น หรือระยะยาว เป็นต้น

(2) แหล่งใช้ไปของเงินสด ได้แก่ เงินสดจ่ายให้แก่เจ้าหนี้เงินกู้ยืมหรือเจ้าของ เพื่อเป็นการชำระหนี้ หรือไถ่คืนทุนตามลำดับ การจ่ายผลตอบแทนให้เจ้าของ การจ่ายชำระหนี้สิน ตามสัญญาเช่าทางการเงิน เป็นต้น

3.5 หมายเหตุประกอบงบการเงิน (Notes of Financial Statements) มีโครงสร้าง ดังนี้

1) แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดทำงบการเงิน และนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้กับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญ

2) เปิดเผยข้อมูลตามที่มาตรฐานบัญชีกำหนด

3) ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน แต่เป็นข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้งบการเงินแสดงโดยถูกต้องตามที่ควร

4) แสดงอย่างเป็นระบบ รายการแต่ละรายการในงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และงบกระแสเงินสดต้องอ้างอิงข้อมูลที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุประกอบงบการเงินได้

4. ข้อสมมติในการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงิน (Underlying Assumption)

ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินการบัญชีตามแม่บทการบัญชีมีหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารของกิจการ เจ้าหนี้ นักลงทุน หน่วยงานของรัฐบาล หรืออื่น ๆ ซึ่งในบางครั้งบุคคลที่ใช้ข้อมูลทางการเงินการบัญชีเหล่านี้มีความต้องการที่จะใช้ข้อมูลทางการเงินการบัญชีในทิศทางที่แตกต่างกัน เช่น ผู้บริหารต้องการแสดงผลการดำเนินงานที่มีกำไรน้อยกว่าความเป็นจริงหรือขาดทุน เพื่อที่จะได้เสียภาษีน้อยลง หรือไม่เสียภาษีเลย ในทางตรงกันข้ามกรมสรรพากร ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีก็ต้องการให้แสดงข้อมูลตามความเป็นจริง เพื่อจะได้จัดเก็บภาษีได้อย่างถูกต้อง รัฐบาลจะได้นำเงินมาพัฒนาประเทศต่อไป

ดังนั้นเพื่อให้ข้อมูลทางการเงินการบัญชีที่ฝ่ายบัญชื่อนำเสนอเชื่อถือได้และเป็นธรรมต่อผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินการบัญชีทุกฝ่าย นักบัญชีจึงจำเป็นต้องจัดทำบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles) ซึ่งหมายถึง ประเพณีนิยม กฎเกณฑ์ และวิธีการต่าง ๆ ซึ่งอธิบายให้ทราบถึงวิธีปฏิบัติทางการเงินการบัญชีที่ใช้กันโดยทั่วไป สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ได้กำหนดข้อสมมติทางการเงินการบัญชีไว้ในแม่บทการบัญชี เป็น 2 ข้อ ดังนี้

4.1 เกณฑ์คงค้าง

งบการเงินจัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์คงค้างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาแล้วภายใต้เกณฑ์คงค้าง รายการและเหตุการณ์ทางบัญชีจะรับรู้เมื่อเกิดขึ้นมิใช่เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด โดยรายการต่าง ๆ จะบันทึกบัญชีและแสดงในงบการเงินตาม

งวดที่เกี่ยวข้อง งบการเงินที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้างนอกจากจะให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้งบการเงินเกี่ยวกับรายการค้าในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการรับและจ่ายเงินสดแล้ว ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผูกพันที่กิจการต้องจ่ายเป็นเงินสดในอนาคตและข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่จะได้รับเป็นเงินสดในอนาคตด้วย ดังนั้น งบการเงินจึงสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีในอดีตซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

4.2 การดำเนินงานต่อเนื่อง

โดยทั่วไปงบการเงินจัดทำขึ้นตามข้อสมมติที่ว่ากิจการจะดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและดำรงอยู่ต่อไปในอนาคต ดังนั้น จึงสมมุติว่ากิจการไม่มีเจตนาหรือมีความจำเป็นที่จะเลิกกิจการหรือลดขนาดของการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ หากกิจการมีเจตนาหรือความจำเป็นดังกล่าว งบการเงินต้องจัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์อื่นและต้องเปิดเผยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในงบการเงินด้วย

5. ผู้ใช้งบการเงิน (Users of Financial Statements)

ผู้ใช้งบการเงินประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายที่สนใจในกิจกรรมของกิจการ ข้อมูลทางการบัญชี (ที่ปรากฏอยู่ในงบการเงิน) ควรให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินทุกฝ่าย ผู้ใช้งบการเงินมีทั้งบุคคลภายในและบุคคลภายนอก โดยแบ่งออก ดังนี้

5.1 บุคคลภายใน ได้แก่ ผู้ลงทุน (เจ้าของกิจการในปัจจุบันหรืออนาคต) ลูกจ้าง (พนักงานของกิจการ หรือสภาพแรงงาน)

5.2 บุคคลภายนอก ได้แก่ ผู้ให้กู้ (เจ้าหนี้เงินกู้หรือธนาคาร) ผู้ขายสินค้าหรือเจ้าหนี้อื่น (เจ้าหนี้การค้า) ลูกค้า (ผู้ซื้อหรือลูกหนี้การค้า) รัฐบาลหรือหน่วยงานราชการ (ภาครัฐ) และสาธารณชน (ผู้สนใจทั่วไปหรือประชาชน)

ผู้ใช้งบการเงินต้องการข้อมูลจากงบการเงินไปใช้เพื่อการตัดสินใจในเรื่องที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) ผู้ลงทุน ต้องการข้อมูลช่วยในการตัดสินใจว่าเงินลงทุนนั้นควรซื้อ ขาย หรือถือเงินลงทุนนั้นต่อไป ตลอดจนประเมินความสามารถของกิจการในการจ่ายเงินปันผล

2) ลูกจ้าง ต้องการข้อมูลช่วยในการตัดสินใจว่ากิจการมั่นคงและมีความสามารถในการทำกำไร ตลอดจนประเมินความสามารถของกิจการในการจ่ายค่าตอบแทนบำเหน็จ บำนาญ และโอกาสในการจ้างงาน

5.3 ผู้ให้กู้ ต้องการข้อมูลช่วยในการตัดสินใจว่าเงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยที่จะได้รับชำระเมื่อครบกำหนดในระยะยาว

5.4 ผู้ขายสินค้าหรือเจ้าหนี้อื่น ต้องการข้อมูลช่วยในการตัดสินใจว่าควรพิจารณาขายสินค้าหรือบริการให้แก่กิจการคู่ค้า หรือหนี้การค้าและบริการจะได้รับชำระเมื่อครบกำหนดในระยะสั้น

5.5 ลูกค้า ต้องการข้อมูลช่วยในการตัดสินใจว่ากิจการสามารถดำเนินงานต่อเนื่อง เพื่อจะได้ซื้อสินค้าและบริการได้ตลอดไป หรือการได้รับบริการหลังการซื้อสินค้าและบริการจาก กิจการ

5.6 รัฐบาลหรือหน่วยราชการ ต้องการข้อมูลช่วยในการตัดสินใจกำกับดูแล กำหนด นโยบายทางภาษีอากร คำนวณรายได้ประชาชาติ และจัดทำสถิติด้านต่างๆ

5.7 สาธารณชน ต้องการข้อมูลช่วยในการตัดสินใจว่า กิจการดำเนินงานกระทบต่อ การจ้างงานและรับซื้อสินค้าจากผู้ผลิตในท้องถิ่น

ถึงแม้ว่างบการเงินจะไม่สามารถให้ข้อมูลทุกอย่างที่ตอบสนองความต้องการข้อมูลที่ ช่วยในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้ทุกประเภท แต่ผู้ใช้งบการเงินส่วนใหญ่มีความต้องการข้อมูล บางส่วนที่มีลักษณะร่วมกัน ซึ่งงบการเงินสามารถตอบสนองต่อความต้องการร่วมนี้ได้

6. การรับรู้องค์ประกอบของงบการเงิน (Recognition of the Elements of Financial Statements)

การรับรู้องค์ประกอบของงบการเงิน หมายถึง การรวมรายการเข้าเป็นส่วนหนึ่ง ของงบแสดงฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุน หากรายการนั้นต้องเป็นไปตามคำนิยามของ องค์ประกอบ และเข้าเกณฑ์หรือเงื่อนไขการรับรู้รายการทุกข้อ ดังต่อไปนี้

6.1 มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของรายการจะ เข้าหรือจะออกจากกิจการ

6.2 รายการดังกล่าวมีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

ทั้งนี้ได้มีการแบ่งระดับของความเป็นไปได้หรือโอกาสหรือความน่าจะเป็นของการเกิด เหตุการณ์ แบ่งได้ 3 ระดับ คือ

1) ความไม่น่าเป็นไปได้ (Remote) หมายถึง ระดับที่เหตุการณ์ในอนาคตมี โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก หรือห่างไกลที่จะเกิดขึ้น กล่าวคือโอกาสที่เหตุการณ์ในอนาคตจะเกิดขึ้นน้อย มาก หรือค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์มีค่าเข้าใกล้ 0 (ศูนย์)

2) ความเป็นไปได้พอสมควร (Reasonably Possible) หมายถึง ระดับที่ เหตุการณ์ในอนาคตน่าจะเกิดขึ้น โดยมีระดับความน่าจะเป็นต่ำกว่า “ความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่” แต่ สูงกว่า “ความไม่น่าเป็นไปได้”

3) ความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ (Probable) หมายถึง ระดับที่เหตุการณ์ในอนาคต น่าจะเกิดขึ้นค่อนข้างแน่นอน กล่าวคือ โอกาสที่เหตุการณ์ในอนาคตจะเกิดขึ้นมากกว่าโอกาสที่จะไม่ เกิดขึ้นหรือค่าความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์มากกว่า 0.5

7. ลักษณะเชิงคุณภาพของรายงานทางการเงิน (Qualitative Characteristics of Financial Statements)

ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ การกำหนดลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูลทุกฝ่าย

1) ช่วยให้ผู้จัดทำงบการเงินมีแนวทางและบรรทัดฐานในการตัดสินใจเลือกวิธีการบัญชี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูลทุกฝ่าย

2) ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงประโยชน์ที่ได้รับและข้อจำกัดของข้อมูลทางการบัญชี

3) ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลหลายฝ่าย ทั้งผู้จัดทำและผู้ใช้งบการเงินให้เข้าใจและนำกรอบแนวคิดตามแม่บทการบัญชี และมาตรฐานการบัญชีไปใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสม

การนำลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน และมาตรฐานการบัญชีที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดทำงบการเงิน ช่วยให้งบการเงินมีความถูกต้องตามควร (True and Fair View) หรือถูกต้องตามที่ควร (Fairly State) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินตามวัตถุประสงค์

ดังนั้น คุณภาพงบการเงินหรือ คุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Statement Quality) เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ข้อมูลในการนำเสนอของงบการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ สำหรับผู้ใช้งบการเงิน (รัตติยา วงศรีลา, จีรพงษ์จันทร์งาม, 2561, หน้า 450-451)

งบการเงิน หรือ รายงานทางการเงิน จะมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ก็ต่อเมื่องบการเงินนั้นเป็นไปตามลักษณะเชิงคุณภาพที่สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558, หน้า 14-19) ได้กำหนดไว้ในแม่บทการบัญชี ซึ่งแบ่งออกเป็นลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน และลักษณะเชิงคุณภาพเสริม ดังนี้

7.1 ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประการ ดังนี้

7.1.1 ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance)

ข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจต่อเมื่อข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงิน สามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคตได้ ตัวอย่างเช่น ผู้ลงทุนสามารถใช้ข้อมูลในงบการเงินของบริษัทที่ต้องการลงทุน เพื่อคาดการณ์ว่า บริษัทมีความสามารถในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดได้เพียงไร และผู้ลงทุนสามารถใช้งบการเงินในงวดต่อมายืนยันว่า การตัดสินใจที่ได้ทำไปแล้วถูกต้องหรือไม่

โดยสรุปแล้ว ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจจะต้องเป็นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวจะช่วยลดความไม่แน่นอนในการตัดสินใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคตได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของข้อมูลถือเป็นคุณลักษณะหลัก ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะและความมีสาระสำคัญของข้อมูล ข้อมูลจะมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเมื่อ

การเงินนำเสนอข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจแตกต่างไปจากกรณีไม่มีข้อมูลนั้น หรือทำให้การตัดสินใจเปลี่ยนแปลงไป แสดงว่าข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องอย่างมีสาระสำคัญต่อการตัดสินใจ

- 1) ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถยืนยันผลของเหตุการณ์หรือรายการค้าที่คาดหวังไว้ในอดีต เรียกว่า “คุณค่าทางการยืนยัน” (Confirmatory Value)
- 2) ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถคาดคะเนผลของเหตุการณ์หรือรายการค้าในปัจจุบันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เรียกว่า “คุณค่าทางการพยากรณ์” (Predictive Value)

7.1.2 การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation)

การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม หมายถึง การแสดงรายการและเหตุการณ์ทางการเงินอย่างเที่ยงธรรมตามที่ต้องแสดงหรือควรแสดง ตัวอย่างเช่น กิจการแสดงทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ ภาระผูกพัน และรายการต่างๆที่เปลี่ยนแปลงทรัพย์สินและภาระผูกพันเหล่านั้นด้วยมูลค่าและอธิบายให้ตรงกับรายการและเหตุการณ์ทางการเงินที่ควรแสดง เช่น

- 1) กิจการต้องรับรู้ค่าใช้จ่ายก่อนจัดตั้งบริษัทเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในงบกำไรขาดทุน มิใช่แสดงเป็นค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชีในงบแสดงฐานะการเงิน
- 2) กิจการต้องรับรู้รายการที่เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เป็นสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน เนื่องจากรายการดังกล่าวเป็นไปตามคำนิยามของสินทรัพย์ และเข้าเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์

โดยปกติข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือจะต้องมีความชัดเจนและแน่นอน แต่บางครั้งข้อมูลบางรายการอาจจำเป็นต้องอาศัยการประมาณการ ข้อมูลที่มีการประมาณการอย่างสมเหตุสมผล และเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป สามารถเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมได้ ซึ่งข้อมูลในงบการเงินจะเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจ โดย

- 1) ความครบถ้วน (Completeness) หมายถึง ข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation) ได้รวมอยู่ในเนื้อหาสาระเชิงเศรษฐกิจของเหตุการณ์นั้น กล่าวคือ ไม่มีการละเว้นรายการ (ขาดหายหรือปกปิดข้อเท็จจริง) หรือไม่รวมรายการที่ไม่ควรนำมารวม (เกินหรือบิดเบือนความจริง)

ข้อมูลในงบการเงินต้องครบถ้วน หากข้อมูลมีนัยสำคัญและมีต้นทุนในการจัดทำไม่สูงกว่าประโยชน์ที่ได้รับ ต้นทุนในที่นี้หมายถึงรวมถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้นจากการจัดทำและนำเสนองบการเงิน เช่น ค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูล ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ ค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์และตีความหมายของผู้ใช้ข้อมูล และค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการเปิดเผยข้อมูลแล้วทำให้เสียเปรียบคู่แข่ง เป็นต้น ดังนั้นผู้ใช้งบการเงินควรที่จะพิจารณาถึงข้อจำกัดเกี่ยวกับต้นทุนและประโยชน์ที่ได้รับด้วย

2) ความเป็นกลาง (Neutrality) หมายถึง ไม่มีอคติหรือความลำเอียง (Free from Bias) ในความตั้งใจที่พยายามให้ผลลัพธ์เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้แล้ว ผู้ให้ข้อมูลไม่ควรมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจหรือการใช้ดุลยพินิจของผู้ใช้ เพื่อให้ผลลัพธ์เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้แล้ว กล่าวคือ มีความเที่ยงธรรม

ข้อมูลในงบการเงินต้องปราศจากความลำเอียง และแสดงโดยไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจตามที่ตั้งใจทำงานการเงินวางแผนไว้ ข้อมูลจะมีความน่าเชื่อถือ เมื่อมีความเป็นกลางหรือปราศจากความลำเอียง เนื่องจากความเป็นกลางจะทำให้ข้อมูลทางการเงินบัญชีสะท้อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง โดยไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะใช้ข้อมูลนั้นเป็นสื่อที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ หรือไม่มีการกำหนดผลลัพธ์ไว้ล่วงหน้า ตัวอย่างเช่น

1.) กิจการแสดงผลค่าของอุปกรณ์ต่ำไป เนื่องจากต้องการหักค่าเสื่อมราคาให้น้อยลง เพื่อให้กิจการแสดงผลกำไรที่สูงเกินจริง

2.) กิจการแสดงยอดขายที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริงในงบการเงิน เนื่องจากต้องการให้กิจการแสดงผลการดำเนินงานตามที่ต้องการ

3) ปราศจากข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ (Free from Material Error) หมายถึง การจัดทำและการนำเสนอข้อมูลอยู่ภายใต้ความไม่แน่นอนและการใช้ดุลยพินิจของผู้จัดทำข้อมูล ข้อมูลดังกล่าวอาจมีข้อผิดพลาดอยู่บ้าง แต่ไม่มีสาระสำคัญหรือไม่มีผลกระทบต่อตัดสินใจของผู้ใช้ กล่าวคือ ถูกต้องตามควร

7.2 ลักษณะเชิงคุณภาพเสริม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประการ ดังนี้

7.2.1 การเปรียบเทียบกันได้ (Comparability)

การเปรียบเทียบกันได้ มีหมายความต่างๆ ดังนี้

1) รายการหรือเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจที่มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันต้องปฏิบัติทางการเงินบัญชีในลักษณะเดียวกัน อย่างสม่ำเสมอ (Consistency) เช่น สัญญาเช่าทางการเงินและสัญญาเช่าซื้อมีวิธีปฏิบัติทางการเงินบัญชีในลักษณะเดียวกัน เป็นต้น

2) รายการหรือเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจที่มีลักษณะแตกต่างกัน ต้องปฏิบัติทางการเงินบัญชีในลักษณะแตกต่างกัน อย่างสม่ำเสมอ (Consistency) เช่น สัญญาเช่าทางการเงินและสัญญาเช่าดำเนินงานมีวิธีปฏิบัติทางการเงินบัญชีในลักษณะแตกต่างกัน เป็นต้น

3) การใช้นโยบายการบัญชีมาถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เช่น การตีราคาทุนของสินค้าคงเหลือ ด้วยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักทุกงวดบัญชี

4) การแสดงผลข้อมูลในงบการเงินงวดในลักษณะเปรียบเทียบกันได้ เรียกว่า “ข้อมูลเปรียบเทียบ” ซึ่งมี 2 รูปแบบ คือ “ตัวเลขเปรียบเทียบ” และ “งบการเงินเปรียบเทียบ”

การเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการเดียวกัน แต่ช่วงเวลาต่างกัน (Time-series Analysis) เช่น งบการเงินแสดงตัวเลขเปรียบเทียบระหว่างจำนวนเงินของงวดปัจจุบันกับของงวดก่อน

การแสดงผลข้อมูลในงบการเงินระหว่างกิจการต่างๆ ควรเป็นไปในทำนองเดียวกัน หรือมาตรฐานเดียวกัน เรียกว่า การเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการ ในช่วงเวลาเดียวกัน (Cross-series Analysis) เช่น งบการเงินของบริษัท ก.ไก่ สามารถเปรียบเทียบกับของบริษัท ข.ไข่ เป็นต้น

การเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการเดียวกันในรอบระยะเวลาบัญชีต่างกัน หรือการเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการต่างกันในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน การเปรียบเทียบกันได้ทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินและคาดคะเนแนวโน้มของฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการที่เปรียบเทียบได้ งบการเงินที่เปรียบเทียบกันได้จะให้ข้อมูลที่มีประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงิน โดยทำให้สามารถวิเคราะห์และเข้าใจข้อมูลทางการบัญชีที่เปรียบเทียบกันได้ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้จัดทำงบการเงินจะเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีไม่ได้ เนื่องจากเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมในธุรกิจอาจเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารอาจเปลี่ยนวิธีการบัญชีได้ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าวิธีการบัญชีใหม่สามารถให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ดียิ่งขึ้น และกิจการต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

7.2.2 การยืนยันความถูกต้อง (Verifiability)

การยืนยันความถูกต้อง หมายความว่า ผู้ใช้งบการเงินที่แตกต่างกัน (ทั้งระดับความรู้และความเป็นอิสระ) มีความเห็นที่ยอมรับร่วมกันได้ แม้ว่าความเห็นจะไม่เหมือนกันอย่างสมบูรณ์ก็ตาม แสดงว่าอาจมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเกิดขึ้น

7.2.3 การทันต่อเวลา (Timeliness)

การทันต่อเวลา หมายความว่า ผู้ใช้งบการเงินต้องการข้อมูลก่อนที่จะตัดสินใจ ข้อมูลที่ได้รับต่อการตัดสินใจย่อมมีคุณค่าและประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ส่วนข้อมูลที่ได้รับหลังการตัดสินใจแล้วย่อมไม่มีคุณค่าหรือไม่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ข้อมูลที่รวดเร็วและทันต่อเวลา ย่อมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ส่วนข้อมูลที่ล่าช้าหรือไม่ทันต่อเวลา ย่อมไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เพราะทำให้ข้อมูลสูญเสียความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจไป

อนึ่ง ความทันต่อเวลาของข้อมูลที่เพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ลดลง เพราะว่าความรวดเร็วอาจจำเป็นต้องสละความรอบคอบหรือทราบข้อมูลในทุกลักษณะที่เกิดขึ้นไป และในทางกลับกัน ความทันต่อเวลาที่ลดลงย่อมส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือที่เพิ่มขึ้น เพราะว่า การตรวจสอบข้อมูลอย่างรอบด้านทำให้ข้อมูลเชื่อถือได้สูง แต่ข้อมูลนั้นไม่ทันต่อเวลา กิจการต้องพิจารณาหาความสมดุลระหว่างความทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้

การมีข้อมูลพร้อมเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจในปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องได้ตามความต้องการ หากผู้ใช้งบการเงินได้ข้อมูลที่ล่าช้าไม่ทันต่อการตัดสินใจ ข้อมูลนั้นจะเป็นข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ผู้บริหารต้องพิจารณาเปรียบเทียบประโยชน์ที่จะได้รับจากการรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงานนั้น กล่าวคือ หากกิจการรอนจนกระทั่งทราบข้อมูลในทุกลักษณะจึงจะเสนอรายงาน รายงานนั้นอาจมีความเชื่อถือได้สูง แต่ไม่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้ในการตัดสินใจ เนื่องจากไม่ทันต่อเวลา กิจการจึงอาจมีการประมาณการรายการทางบัญชี เพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินได้อย่างทันเวลา ผู้ใช้งบการเงินก็เข้าใจว่ารายการบัญชีอาจไม่ถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์ เนื่องจากการประมาณ แต่ผู้ใช้งบการเงินยังสามารถใช้ประโยชน์จากงบการเงิน เพื่อการตัดสินใจได้อย่างทันเวลาภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว

7.2.4 ความเข้าใจได้ (Understandability)

ความเข้าใจได้ หมายความว่า ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจในข้อมูลนั้นได้ ข้อมูลนั้นควรกระชับและชัดเจน แต่ทั้งนี้ผู้ใช้งบการเงินต้องมีความสามารถ 2 ประการ คือ

- 1) มีความรู้พอสมควรเกี่ยวกับธุรกิจและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับการบัญชี
- 2) มีความสามารถที่จะอ่านและวิเคราะห์หรือแปลความงบการเงินนั้นได้ โดยใช้ความพากเพียรหรือความพยายามพอสมควร หมายความว่า ผู้ใช้งบการเงินควรมีความตั้งใจตามควรที่จะศึกษาข้อมูลดังกล่าว

จากความหมายของรายงานทางการเงิน และคุณภาพรายงานทางการเงินที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า

รายงานทางการเงิน หมายถึง รายงานการแสดงผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน รวมถึงการแสดงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันสิ้นงวดบัญชีใดบัญชีหนึ่ง

คุณภาพรายงานทางการเงิน หมายถึง รายงานทางการเงินที่แสดงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ มีความครบถ้วน ถูกต้อง น่าเชื่อถือ สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริง ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง และมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้ อาทิ ผู้ถือหุ้น นักลงทุน หน่วยงานภาครัฐ และสถาบันการเงิน ฯลฯ

การบริหารพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

1. ความหมายของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

EEC ย่อมาจาก Eastern Economic Corridor หรือชื่อภาษาไทย เรียกว่า โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ ไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการพัฒนาพื้นที่ที่ต่อยอดความสำเร็จมาจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก หรือ Eastern

Seaboard ซึ่งดำเนินมาตลอดกว่า 30 ปีที่ผ่านมา ซึ่งปัจจุบันโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ได้เปลี่ยนชื่อเป็น พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมีแหล่งที่มาจากแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580

2. ความสำคัญของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ในช่วงปี พ.ศ. 2559-2560 มีเป็นประเด็นใหญ่ที่ได้รับการกล่าวขานอย่างต่อเนื่องสำหรับเมกะโปรเจกต์ อย่าง ‘เขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก’ หรือ Eastern Economic Corridor (EEC) ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 นั้น รัฐบาลจึงเลือกใช้เขต 3 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จ.ชลบุรี จ.ระยอง และจ.ฉะเชิงเทรา เพื่อดำเนินการตามนโยบายสร้างการเติบโตพื้นที่เชิงเศรษฐกิจ ด้วยการสร้างฐานสะสมการลงทุนและเทคโนโลยี พัฒนาเชื่อมต่อกับกรุงเทพมหานคร สานต่อจากโครงการอีสเทิร์นซีบอร์ด โดยมุ่งผลักดันเขตพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นจุดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะประเทศจีน ประเทศอินเดีย ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศญี่ปุ่น และประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นต้น

ทั้งนี้ทางด้านเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กล่าวว่า ประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างต่ำ เป็นเพราะในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยมีปัญหาเรื่องของเศรษฐกิจและการเมืองรุ่มร่า ส่งผลให้ประเทศต้องเร่งจุดจุดอ่อน ด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจโดยเร็ว เพื่อนำประเทศให้พ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง ดังนั้นเขตพื้นที่พิเศษฯ (EEC) จึงเป็นหนึ่งในคำตอบสำคัญที่พลิกโฉมประเทศไทยไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลังจากได้พัฒนามานานกว่าหลายปี ควรเน้นการลงทุนในทุก ๆ ด้านให้เดินหน้าคู่ขนานไปทั้งโรงแรม โรงงาน สนามบิน ท่าเรือ รวมถึงมาตรการลดภาษีแก่นักลงทุน (สมาคมโรงแรมไทย, 2560)

3. ธุรกิจการโรงแรมในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทางภาครัฐและภาคเอกชน ได้วางเป้าหมาย (Road Map) เพื่อพัฒนา 4 กลุ่มหลักๆ ด้วยกัน ได้แก่

- 1) โครงสร้างพื้นฐาน
- 2) อุตสาหกรรมเป้าหมาย
- 3) เมืองใหม่
- 4) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ซึ่งก่อให้เกิดโครงการใหญ่ๆ ขึ้น 15 โครงการ โดยในช่วง 5 ปีแรก จะเห็นโครงการ 7 โครงการเกิดขึ้น คือ

- 1) สนามบินอุตะเถา เมืองการบินแห่งภาคตะวันออก รองรับผู้โดยสารได้สูงสุดถึง 30 ล้านคนต่อปี
- 2) รถไฟความเร็วสูง ต่อจิ๊กซอว์เชื่อมการเดินทาง 3 สนามบิน ดอนเมือง-สุวรรณภูมิ-อุตะเถา ได้อย่างสะดวกสบายมากขึ้น
- 3) ท่าเรือน้ำลึกมาบตาพุด เฟส 3, แหลมฉบัง เฟส 3 และสัตหีบ
- 4) เมืองใหม่พัทยา ชลบุรี ระยอง
- 5) อุตสาหกรรมเป้าหมาย ยานยนต์ไฟฟ้า
- 6) การตั้งเขตส่งเสริมดิจิทัลพาร์ค
- 7) เขตส่งเสริมเมืองนวัตกรรม

สำหรับในเขตพื้นที่ EEC มีโครงการที่ดำเนินการพัฒนาจนเสร็จสิ้น คือ สนามบินอุตะเถา ซึ่งต้องการเชื่อมต่อกับสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิ ต่อมาได้มีการเข้าถึงจุดอ่อนอย่างมิติแห่งการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งต้องเน้นให้ความสำคัญกับเรื่องการนำการค้าและการลงทุนมาพัฒนาเชื่อมต่อกันให้ได้ โดยคำนึงถึงการพัฒนาและการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีและอื่นๆ ซึ่งเป็นหัวใจหลักของนโยบายไทยแลนด์ 4.0

ด้านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ แอคคอร์ดโฮเทล ประจำแห่งประเทศไทย ได้เล็งเห็นความสำคัญของนโยบายรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขต EEC เพราะนำไปสู่โอกาสการลงทุนใหม่ๆ จากทั้งนักลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งกลุ่มโรงแรมเป็นกลุ่มที่มีโอกาสเติบโตได้สูงในพื้นที่เขต EEC เพราะเป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเลเปี่ยมศักยภาพ ทั้งยังมีชายหาดที่เงียบสงบและรักษาธรรมชาติได้เป็นอย่างดีอีกหลายแห่ง จึงมั่นใจว่าจะเป็นพื้นที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ภาคเอกชนเตรียมลงทุนเปิดโรงแรมใหม่ในแถบละแวกศรีราชาขึ้น เนื่องจากเป็นทำเลที่มีการพัฒนาทั้งมิติการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรสมบูรณ์ และมิติการเป็นนิคมอุตสาหกรรม มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเจรจาธุรกิจจำนวนมาก จึงวางเป้าหมายเจาะทั้งนักท่องเที่ยว รวมถึงนักเดินทางกลุ่มที่มาติดต่อธุรกิจที่ทำเรือแหลมฉบัง ขณะที่ผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ครบวงจรทั้งชายและเช่า ได้ยืนยันถึงทำเล ‘ศรีราชา’ ว่า ได้กลายเป็นเมืองอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่ได้รับความสนใจจากบริษัทผู้ผลิตขนาดใหญ่เป็นอย่างมาก จนก่อให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นในธุรกิจโรงแรมกับเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเขตพื้นที่ EEC อีกด้วย

อีกทั้งด้านการลงทุนพัฒนาเขตพิเศษจังหวัดระยองและจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นทำเลที่มีศักยภาพ เหมาะกับสร้างโรงแรมและที่พักเพื่อรองรับตลาดนักท่องเที่ยวในวันธรรมดาและช่วงสุดสัปดาห์ เนื่องจากจ.ฉะเชิงเทรา มีแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจคู่ขนานกับแหล่งอารยธรรม เช่น วัดหลวงพ่อโสธร วัดปากน้ำโจ้โล้ ตลาดน้ำ ฯลฯ ส่วนจ.ระยองเป็นเมืองนิคมอุตสาหกรรม มีลูกค้า

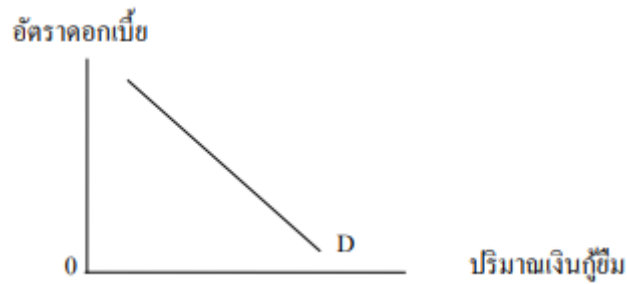
ชาวต่างชาติที่เดินทางมาประกอบธุรกิจจำนวนมาก จึงเหมาะกับกลุ่มองค์กรที่มองหาโรงแรมดีๆ ในการจัดประชุมสัมมนาอีกด้วย โดยลูกค้ากลุ่มนี้จะเข้ามาเติมอัตราการเข้าพักที่ดีในช่วงวันธรรมดา ขณะที่ช่วงสุดสัปดาห์ทางโรงแรมจะได้ลูกค้าหลักจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักผ่อนทั่วไป ด้วยศักยภาพของพื้นที่จ.ระยอง กับจ.ฉะเชิงเทรา มีสภาพแวดล้อมที่ยังขาดโรงแรมดีๆ อีกเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับจุดหมายยอดนิยมอย่างเขตพื้นที่พญา อย่างไรก็ตามแนวโน้มธุรกิจโรงแรมจะเกิดขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก ทุกเขตพื้นที่ EEC จะเป็นจุดหมายที่คึกคักมากขึ้น หลังจากที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภาคตะวันออกในภาพรวม (สมาคมโรงแรมไทย, 2560)

จากการบริหารพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จ.ฉะเชิงเทรา จ.ชลบุรี และจ.ระยอง มีพื้นที่ตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจ นอกจากนี้มีพื้นที่บางส่วนเป็นแหล่งนิคมเขตอุตสาหกรรมแล้ว พื้นที่ส่วนใหญ่ยังเป็นเขตสถานที่ท่องเที่ยว ด้วยอาณาเขตติดกับทะเลบริเวณอ่าวไทยทั้ง 3 จังหวัด มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจอีกมากมายที่ดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้เดินทางมาพักผ่อนในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ จึงเหมาะที่จะเป็นเขตพื้นที่พัฒนาให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมท่องเที่ยวครบวงจร

แนวคิดทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ยืม (Loanable Funds Theory)

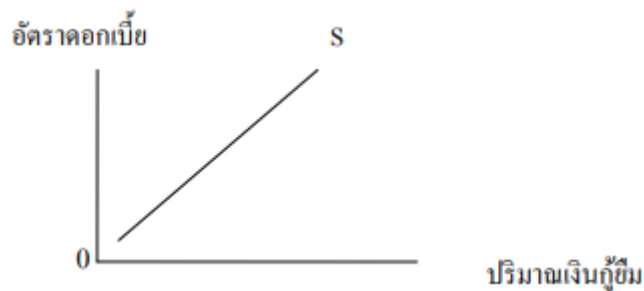
ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ยืม (Loanable Funds Theory) ได้ถูกพัฒนาแนวความคิดมาจากทฤษฎีของสำนักคลาสสิก ซึ่งมีผู้บุกเบิกแนวคิดนี้โดย Wicksell ในปี ค.ศ. 1936 โดยนำตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงของระบบเศรษฐกิจมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ และได้ความเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงแล้วไม่ได้จ่ายเพื่อการออม แต่เป็นการจ่ายสำหรับกู้เงิน ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยจึงถูกกำหนดโดยอุปสงค์ต่อเงินกู้ (Demand for Loanable Funds) และอุปทานของเงินกู้ (Supply of Loanable Funds) (พิบูล โค้วสุวรรณ, 2533 หน้า 192-194)

ในด้านอุปสงค์ต่อเงินกู้ที่สำคัญ ได้แก่ การลงทุน และการถือเงินไว้เฉยๆ ซึ่งการถือเงินชนิดนี้อาจจะมีค่าเป็นลบ โดยทั่วไปแล้วผู้ขอกู้มักจะพอใจในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ดังนั้นเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้จะลาดลงจากซ้ายไปขวามือกำหนดให้แกนตั้งแสดงอัตราดอกเบี้ย และแกนนอนแสดงจำนวนเงินที่ขอ แสดงว่า ณ ระดับอัตราดอกเบี้ยความต้องการเงินก็มีน้อย (โดยแทนสัญลักษณ์เส้น D หมายถึง Demand) ซึ่งสามารถแสดงเส้นอุปสงค์ได้ในรูปภาพที่ 2-2

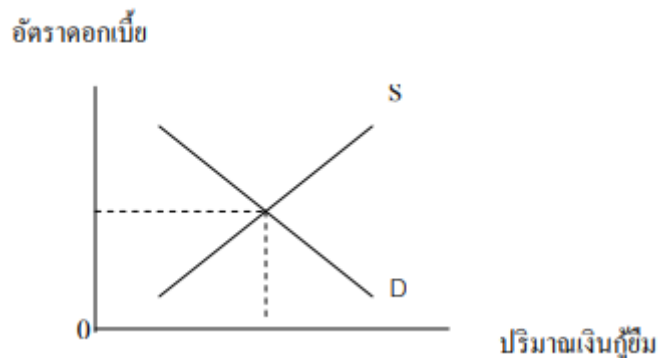
ภาพที่ 2-2 ลักษณะเส้นอุปสงค์ของเงินกู้

ส่วนทางด้านอุปทานของการเงินให้กู้ยืมนั้น หมายถึง เงินให้กู้ทั้งหมดในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งแก่ผู้บริโภค รัฐบาล และองค์กรธุรกิจ ปกติอัตราดอกเบี้ยต่ำ ความต้องการให้กู้มีน้อย และถ้าอัตราดอกเบี้ยสูง ความต้องการให้กู้จะมีมาก เส้นอุปทานของเงินให้กู้จะมีลักษณะลาดลงจากขวาไปซ้ายคล้ายกับเส้นอุปทานของสินค้าและบริการ (โดยแทนสัญลักษณ์เส้น S หมายถึง Supply) ดังรูปภาพที่ 2-3 โดยกำหนดให้แกนตั้งแสดงอัตราดอกเบี้ยและแกนนอนแสดงอุปทานของเงินให้กู้

ภาพที่ 2-3 ลักษณะเส้นอุปทานของเงินกู้

เส้นอุปสงค์และอุปทานของเงินให้กู้ยืมจะเป็นตัวกำหนดระดับอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพ โดยจะเกิดขึ้น ณ จุดตัดของเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้และอุปทานของเงินกู้ และอัตราดอกเบี้ยจะเป็นอัตราที่เหมาะสมที่เกิดจากการให้กู้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่ง ณ จุดนี้จะแสดงปริมาณอุปสงค์เท่ากับอุปทาน (เส้น S ลากตัดกับ เส้น D) ดังแสดงได้ในรูปภาพที่ 2-4

ภาพที่ 2-4 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพของการให้กู้

แต่อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยคุณภาพในตลาดแต่ละแห่งอาจมีความแตกต่างกัน เช่น สภาพการแข่งขัน ลักษณะอุปทานของเงินให้กู้ ระยะเวลาในการให้กู้ไม่เท่ากัน เป็นต้น ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยคุณภาพของแต่ละประเภทการกู้ อาจแตกต่างกันและมีหลายอัตรา ซึ่งอัตราดอกเบี้ยในตลาดต่างๆเหล่านี้ จะปรับหาคุณภาพตรงที่อุปทานของเงินกู้และอุปสงค์ต่อเงินกู้ในตลาดนั้นๆเท่ากันพอดี ถ้ามีอัตราดอกเบี้ยใดที่ผิดไปจากอัตราดอกเบี้ยคุณภาพดังกล่าว ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านอุปสงค์ และอุปทานของเงินกู้ จนกระทั่งอัตราดอกเบี้ยเข้าสู่คุณภาพ

ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงิน (financial ratio) เป็นการนำข้อมูลตัวเลขที่อยู่ในงบการเงินของกิจการหนึ่งมาหาอัตราส่วนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกิจการอื่น หรือ เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในอดีต เพื่อช่วยให้ผู้วิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงาน แนวโน้ม และความเสี่ยงของกิจการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น (เฉลิมขวัญ ครุฑบุญยงค์, 2556)

อัตราส่วนทางการเงิน สำหรับการศึกษาคำนี้ใช้ดัชนีชี้วัดทางการเงินที่เป็นข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่อยู่ในรูปอัตราส่วนทางการเงิน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงินเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายการทางการเงิน ซึ่งการแสดงความสัมพันธ์ของรายการทางการเงินนั้น สามารถนำไปตีความหมายเพื่อประเมินฐานะทางการเงินด้วยการวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ และอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร ในการศึกษาคำนี้ได้รวบรวมอัตราส่วนทางการเงินของสถานประกอบการโรงแรมที่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของกรมสรรพากรที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงิน ดังนั้นอัตราส่วนทางการเงินที่นำมาใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 4 ประเภท มีรายละเอียดดังนี้

1. อัตราส่วนวิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity or Short Term Solvency Ratios) อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ความคล่องตัวทางการเงินระยะสั้น แสดงให้เห็นถึงความสามารถของกิจการในการบริหารสภาพคล่องของธุรกิจให้สามารถดำเนินไปได้ตามวงจรการดำเนินงานตามปกติ และสามารถชำระหนี้ระยะสั้นอันเกิดจากการดำเนินงานได้ทันเวลา ธุรกิจที่มีสภาพคล่องทางการเงินที่ดีย่อมชี้ให้เห็นว่า สามารถดำเนินธุรกิจไปได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่ติดขัด อัตราส่วนประเภทนี้ประกอบด้วย

1.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio (เท่า))

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \text{ เท่า}$$

อัตราส่วนที่ใช้เปรียบเทียบสินทรัพย์หมุนเวียนว่ามีเป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของกิจการ กล่าวคือ ถ้าค่าที่คำนวณได้ต่ำ แสดงว่ากิจการอาจไม่สามารถชำระหนี้ระยะสั้นได้เมื่อครบกำหนด และอาจถูกฟ้องล้มละลายได้ แต่ถ้าค่าที่คำนวณได้สูงแสดงว่ากิจการมีความคล่องตัวสูงในการชำระหนี้และเป็นที่พอใจของเจ้าหนี้ แต่ถ้าอัตราส่วนนี้สูงเกินไปอาจหมายถึง การบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนยังขาดประสิทธิภาพเนื่องจากการเก็บสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงมากเกินไป

1.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio (เท่า))

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \text{ เท่า}$$

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว เป็นอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่ไม่ใช่สินค้าคงเหลือเป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวัดสภาพคล่องของกิจการ ผลลัพธ์ในการคำนวณอัตราส่วน ค่าที่ได้ควรมากกว่า 1 โดยมีความหมายดังนี้ ถ้าค่ามากกว่า 1 แปลว่า บริษัทมีสภาพคล่องดี หรือบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้ระยะสั้น แต่ถ้าค่าน้อยกว่า 1 แปลว่า บริษัทขาดสภาพคล่อง หรือบริษัทมีหนี้ระยะสั้นมากกว่าสินทรัพย์ระยะสั้น

2. อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ (Debt Management Ratios)
อัตราส่วนแสดงถึงการลงทุนสินทรัพย์ของกิจการส่วนใหญ่มาจากแหล่งใด โดยมาจากหนี้สินเทียบกับเงินทุนอื่นๆ เช่น ทุนบุริมสิทธิ ทุนสามัญ กำไรสะสม เป็นต้น โดยอัตราส่วนนี้บ่งบอกถึงความเสี่ยงทางการเงินที่เพิ่มขึ้นด้วย

2.1 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total assets Ratio (เท่า))

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \text{ เท่า}$$

อัตราส่วนวัดโครงสร้างหนี้สินรวมเมื่อเทียบกับโครงสร้างสินทรัพย์รวมของกิจการ ซึ่งแสดงถึงสัดส่วนของเงินลงทุนในสินทรัพย์รวมที่ได้มาจากการก่อหนี้สิน อัตราส่วนนี้มีความสำคัญต่อเจ้าหนี้ระยะยาวมากเนื่องจากเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์ของกิจการก่อนผู้ถือหุ้นเมื่อมีการชำระบัญชี อัตราส่วนนี้จึงใช้วัดระดับความคุ้มครองที่กิจการมีต่อเจ้าหนี้ ยิ่งอัตราส่วนนี้ต่ำเท่าไร ความเสี่ยงที่เจ้าหนี้จะไม่ได้รับชำระคืนย่อมลดลงเท่านั้น

2.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio (เท่า))

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \text{ เท่า}$$

อัตราส่วนวัดเงินทุนจากเจ้าหนี้และจากผู้ถือหุ้นที่ใช้ลงทุนในกิจการ ซึ่งเป็นตัวสะท้อนว่าเงินทุนจากเจ้าหนี้คิดเป็นสัดส่วนมากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับเงินทุนที่ได้มาจากผู้ถือหุ้น ถ้าสัดส่วนของเงินลงทุนจากผู้ถือหุ้นค่อนข้างสูง เจ้าหนี้ก็มีความเสี่ยงต่ำต่อการที่จะไม่ได้ชำระคืน

2.3 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio (เท่า))

$$\text{อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} + \text{ภาษีเงินได้} - \text{ดอกเบี้ยจ่าย}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}} \text{ เท่า}$$

อัตราส่วนนี้ทำให้กิจการทราบผลกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเงินได้เป็นกี่เท่าของดอกเบี้ยจ่าย แสดงถึงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยและแสดงให้เห็นว่ากิจการจะต้องทำกำไรเท่าใด จึงจะเพียงพอต่อการจ่ายดอกเบี้ย

3. อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการบริหารงานของฝ่ายบริหาร และความสามารถในการทำกำไรของแต่ละกิจการ โดยพิจารณาจากยอดขาย สินทรัพย์ ส่วนของผู้ถือหุ้น หรือมูลค่าหุ้น

3.1 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Assets : ROA (%))

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \%$$

อัตราส่วนที่ใช้เปรียบเทียบกำไรกับสินทรัพย์รวมใช้วัดความสามารถและประสิทธิภาพของฝ่ายบริหารในการใช้สินทรัพย์ของกิจการไปก่อให้เกิดกำไรกลับมา และวัดผลตอบแทนทั้งหมดที่ผู้เป็นเจ้าของและผู้เป็นเจ้าของกิจการได้รับจากการลงทุนโดยไม่คำนึงถึงที่มาของแหล่งเงินทุน

3.2 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE (%))

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \%$$

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงการที่ผู้บริหารของกิจการนำเงินเฉพาะในส่วนของผู้ถือหุ้นไปบริหารจัดการแล้วได้รับผลตอบแทนจากการที่ได้ลงทุนไปในสินทรัพย์ดังกล่าว

4. อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Operating Efficiency Ratio)
อัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถของกิจการในการสร้างรายได้จากสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ทั้งหมด

4.1 อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover (เท่า))

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ยอดขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}} \text{ เท่า}$$

อัตราส่วนที่วัดความสามารถในการนำสินทรัพย์รวมที่กิจการมีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างรายได้ในอัตราเท่าใด เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมของกิจการ

แนวคิดการตกแต่งกำไร (Earning Management)

งบการเงิน หรือเรียกอีกอย่างว่า รายงานทางการเงินนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ (User) หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น (Stakeholder) เช่น นักลงทุน ผู้ถือหุ้น หน่วยงานภาครัฐ รวมถึงสถาบันการเงิน ล้วนต้องมีการพิจารณาตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลจากงบการเงินทั้งสิ้น ดังนั้นงบการเงินจึงควรมีความเที่ยงธรรม มีความถูกต้อง ครบถ้วน น่าเชื่อถือ และสะท้อนถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบได้ ทั้งนี้ย่อมมีกิจการบางส่วนที่บิดเบือนตัวเลขจากงบการเงินให้มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารหรือตัวเจ้าของเอง โดยไม่ให้รายงานผลตามสภาพแห่งความเป็นจริง ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเข้าใจผิด และตัดสินใจผิดพลาดได้ ทั้งนี้มีผู้ให้นิยามความหมายของการตกแต่งกำไร ไว้ดังนี้

Schipper (1989) ได้ให้คำนิยาม การตกแต่งกำไรว่า เป็นการเข้ามาสอดแทรกในกระบวนการจัดทำและนำเสนองบการเงินต่อผู้ใช้งานนอกกิจการ (External User) ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกประโยชน์ส่วนตนของผู้บริหาร

Healy and Wahlen (1999) ได้ให้คำนิยาม การตกแต่งกำไร หมายถึง การตกแต่งกำไรเกิดขึ้นเมื่อผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในการบิดเบือนตัวเลขที่แสดงในงบการเงิน มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเงินบัญชี ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจผิดในผลการดำเนินงานของกิจการ หรือทำให้ผลการดำเนินงานของกิจการเป็นไปตามความต้องการโดยผ่านการรายงานตัวเลขในงบการเงิน

กระบวนการในการตกแต่งกำไรหรือการบิดเบือนข้อมูลในงบการเงินดังกล่าว สามารถทำได้ในหลายวิธี แต่วิธีหลักๆที่กิจการส่วนใหญ่ได้นำมาใช้ในการตกแต่งกำไรมี 2 วิธี ดังนี้

1) การตกแต่งกำไรโดยใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้นโยบายบัญชีและการสร้างรายการคงค้าง (Accrual-based Earnings Managements) เช่น การเปลี่ยนแปลงประมาณการหนี้สิน การนำมามาตรฐานการบัญชีที่ยังไม่มีผลบังคับใช้ มาใช้ในการรับรู้รายการทางบัญชีของบริษัท เพื่อให้ผลการดำเนินงานของกิจการดีขึ้น การบันทึกค่าใช้จ่ายของกิจการให้สูงกว่าปกติ เพื่อประโยชน์ทางด้านภาษี หรือการชะลอการรับรู้รายได้ในงวดบัญชีปัจจุบันเมื่อรายได้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ เป็นต้น ซึ่งการตกแต่งกำไรด้วยวิธีนี้ จะทำให้ตัวเลขทางบัญชีมีการเปลี่ยนแปลง โดยไม่ส่งผลกระทบต่อรายการบัญชีอื่น ๆ แต่วิธีการตกแต่งกำไรด้วยวิธีนี้อาจจะถูกตรวจสอบและจำกัดโดยผู้สอบบัญชีหรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานของธุรกิจ เพื่อควบคุมให้บริษัทดำเนินกิจการตามมาตรฐานการบัญชีและกฎเกณฑ์ที่มีการกำหนดไว้ (Graham et al., 2005)

2) การตกแต่งกำไรโดยใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจ (Real Activity Earnings Management) กล่าวคือ มีการเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาในการดำเนินงาน การลงทุน หรือการทำรายการทางการเงิน จากเดิมที่ได้มีการวางแผนไว้ เช่น การขยายเวลาการรับชำระหนี้ เพื่อเร่งอัตราดอกเบี้ยของยอดขาย การลดค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา รวมถึงค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารต่าง ๆ เพื่อเพิ่มผลกำไรสำหรับงวดงบการเงินปีปัจจุบัน ซึ่งการตกแต่งกำไรด้วยวิธีนี้ จะสามารถทำได้ง่ายและสะดวกกว่าวิธีนี้ เนื่องจากสามารถดำเนินการเปลี่ยนแปลงได้ทันที โดยไม่ต้องรอการสิ้นสุดของรอบระยะเวลาบัญชีเหมือนกับการตกแต่งกำไรในวิธีแรก ทำให้บริษัทมีแนวโน้มที่จะใช้วิธีการสร้างรายการทางธุรกิจมากกว่าเลือกใช้นโยบายการบัญชีและการสร้างรายการคงค้าง (Roychowdhury, 2006; Zang, 2012; Cohen et al., 2010; Gunny, 2010)

ทั้งนี้ มีงานวิจัยอีกฉบับของ Mulford and Comiskey (1996) ได้กล่าวถึงแนวคิดของการตกแต่งกำไรว่า เป็นการปรับแต่งผลการดำเนินงานด้วยความจงใจ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของผลการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งเป็นไปได้ทั้งการจัดการกำไรให้เพิ่มขึ้นและการจัดการกำไรให้ลดลง โดยสามารถจำแนกประเภทของการตกแต่งกำไรได้ 5 ประเภท คือ

1) การเพิ่มกำไรของงวดปัจจุบันให้สูงขึ้น (Boosting Current-Year Performance) เช่น การเร่งการรับรู้รายได้ เปลี่ยนแปลงการรับรู้รายการค่าใช้จ่ายมาเป็นสินทรัพย์ถาวรลดค่าผ่านบัญชีค่าเสื่อมราคา เป็นต้น

2) การลดกำไรของงวดปัจจุบันลง (Reducing Current Year Performance) เช่น เร่งตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่เสื่อมมูลค่ามาเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัท เป็นต้น

3) การเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการบัญชีให้เป็นไปตามดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accounting Changes) เช่น การเปลี่ยนประมาณการทางบัญชีให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร แต่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี เป็นต้น

4) การกำหนดช่วงเวลาที่จะทำการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน (Timed Management Actions) เช่น ลดค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาสินค้าในปีที่จะทำการเสนอขายหุ้น เป็นต้น

5) การล้างบาง (Big Bath) เช่น สิ่งที่เกิดการส่วนใหญ่นิยมทำกันคือ การเร่งรายงานผลขาดทุนทั้งหมดในงวดบัญชีปัจจุบัน เพื่อการรายงานผลการดำเนินงานเป็นบวกในอนาคต เป็นต้น

จากความหมายของการตกแต่งกำไร (Earning Management) ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เป็นกระบวนการบิดเบือนตัวเลขจากงบการเงิน หรืออาจมีการปรับเปลี่ยนนโยบายทางการบัญชีเพื่อแสดงผลการดำเนินงานเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารหรือตัวเจ้าของเอง โดยมีให้รายงานข้อมูลที่สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเข้าใจผิด และตัดสินใจผิดพลาดได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Chalu & Lubawa (2015) ได้ศึกษาผลกระทบของการกู้ยืมเงินหลายครั้งที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของผู้ประกอบการธุรกิจ ใน เมือง Iringa Municipality โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินของธุรกิจ SMEs จำนวน 102 ราย โดยทำการวิเคราะห์จากอัตราส่วนทางการเงินและการทดสอบเปรียบเทียบค่า T-Test ทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ อัตราส่วนทางการเงินแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ อัตราส่วนสภาพคล่อง, อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร, อัตราส่วนประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ และอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนสภาพคล่อง ที่วัดจากอัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว รวมทั้งอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ที่วัดจากอัตราส่วนกำไรขั้นต้น, อัตราส่วนกำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น นั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการกู้ยืมเงินหลายครั้งอย่างมีนัยสำคัญ ในทำนองเดียวกันผลการศึกษายังพบว่าอัตราส่วนประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ และอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อการกู้ยืมเงินหลายครั้งอย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย สรุปผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าถึงแม้สถานประกอบการธุรกิจ SMEs จะมีการกู้ยืมเงินหลายครั้ง ก็สามารถที่จะพัฒนาผลการดำเนินงานทางการเงินให้มีประสิทธิภาพมั่นคงได้ อย่างไรก็ตามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายแห่งความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องมีการควบคุมความเสี่ยงของการกู้ยืมหลาย ๆ ครั้งผ่านองค์การการเงินระดับฐานราก MFI ที่บริการให้คำแนะนำทางการเงินที่ยืดหยุ่น ช่วยให้ความรู้ทางการเงินสำหรับลูกค้าผู้กู้รายย่อย รวมถึงการให้คำแนะนำด้านกรอบแนวคิดสำหรับการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพสำหรับธุรกิจ SMEs ด้วย

Florenz (2012) ทำการวิเคราะห์งบการเงินกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมที่มีสภาพแวดล้อมทางการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจที่ค่อนข้างสูง ถึงแม้แรงจูงใจมีหลายสาเหตุก็ตาม ควรมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบงบการเงินในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นร่วมด้วย ทั้งนี้มีกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการขับเคลื่อนพัฒนาการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างเสถียรอีกมากมาย เช่น หน่วยงานการศึกษาย่อยที่เป็นบริษัทจดทะเบียนฯ ในประเทศฟิลิปปินส์ 3 แห่ง คือ Centro Escolar University (CEU), Far Eastern University (FEU), and iPeople, Inc. (Malayan Colleges) งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์งบการเงินของบริษัททั้ง 3 แห่ง เป็นระยะเวลา 3 ปี (ปี 2009-2011) โดยใช้อัตราส่วนสภาพคล่อง, อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน, อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้, อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร และอัตราส่วนวัดมูลค่าตลาด จำแนกได้ดังนี้ 1) ด้านอัตราส่วนสภาพคล่อง วัดจากอัตราส่วนทุนหมุนเวียน, อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว, อัตราส่วนสภาพคล่องของกระแสเงินสด, ระยะเวลาเก็บหนี้ และระยะเวลาชำระหนี้เจ้าหนี้การค้า 2) ด้านอัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน วัดจากอัตราหมุนเวียนของลูกหนี้, อัตราหมุนเวียนของเจ้าหนี้การค้า, อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร และอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม 3) ด้านอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ วัดจากอัตราส่วนหนี้สิน, อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนวัดความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย 4) ด้านอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร วัดจากอัตรากำไรจากการดำเนินงาน, อัตรากำไรสุทธิ, อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์, อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนรายได้ขั้นพื้นฐาน 5) ด้านอัตราส่วนวัดมูลค่าตลาด วัดจากอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้น, อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี และอัตราการจ่ายเงินปันผล งานวิจัยนี้ได้มีการรวบรวมข้อมูลตัวเลขเพื่อคำนวณหาอัตราส่วนทางการเงินจากงบการเงินของหน่วยงานการศึกษาย่อยทั้ง 3 แห่ง จากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนทั้ง 5 ด้านนั้นมีผลต่อการพัฒนาการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมเป็นอันดับแรก คือ Far Eastern University ส่วนอันดับถัดมาคือ Malayan Colleges และ Centro Escolar University ตามลำดับ

James A. Ohlson (1980) ได้ทำการศึกษาเรื่องอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการพยากรณ์ความล้มละลาย โดยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ประสบภาวะล้มละลายจำนวน 105 บริษัท และบริษัทที่ไม่ประสบภาวะล้มละลายจำนวน 2,058 บริษัท โดยได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอย Logit Regression เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามโดยที่ตัวแปรอิสระจะต้องเป็นทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและตัวแปรหุ่นที่ไม่มีความสัมพันธ์กันสูง (Multicollinearity) และตัวแปรตามเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ที่มีค่าเป็น 0 และ 1 และจากการทดสอบพบว่าสามารถจัดประเภทกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริษัทที่ล้มละลายได้ถูกต้องร้อยละ 87.6 และจัดประเภทบริษัทที่ไม่ล้มละลายได้อย่างถูกต้องร้อยละ 82.6 โดยนำ Ohlson's Logit Model มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า Log ของอัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อ GNP ดัชนีการลอยตัวของราคา อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนหักหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อหนี้สินรวม สามารถพยากรณ์ภาวะการล้มละลายที่ความน่าจะเป็นเท่ากับ 3.8 เป็นจุดตัดตัดสินใจ (Cut-off) กล่าวคือ ถ้าบริษัทใดมีผลการคำนวณความน่าจะเป็นมากกว่า 3.8 จะถือว่ามีความเสี่ยงสูงว่าบริษัทล้มละลาย

Mesak & Sukartha (2019) ได้ศึกษาอัตราส่วนทางการเงินมีผลต่อภาวะการเงินล้มเหลวของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอินโดนีเซีย การเงินล้มเหลวเป็นสถานะที่บริษัทประสบปัญหาทางการเงิน หากเป็นเช่นนี้บริษัทจะประสบกับภาวะล้มละลาย งานวิจัยนี้จัดทำขึ้นมาเพื่อตรวจสอบความแตกต่างในส่วนของผลลัพธ์ที่เคยศึกษาแบบจำลองในการระบุภาวะการเงินล้มเหลวของงานวิจัยฉบับก่อนหน้า ซึ่งเป็นการศึกษาการเพิกถอนบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอินโดนีเซีย (IDX โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย เป็นข้อมูลตัวเลขจากรายงานทางการเงินประจำปี ค.ศ. 2013-2017 ที่มีการดาวน์โหลดผ่านเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ ตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ อัตราส่วนสภาพคล่อง, อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร, อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ และกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน โดยมีภาวะการเงินล้มเหลวเป็นตัวแปรตาม จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติก ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนสภาพคล่อง ที่วัดจากจากอัตราส่วนทุนหมุนเวียน (CR) และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อภาวะการเงินล้มเหลว ส่วนอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ ที่วัดจากอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (DER) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อภาวะการเงินล้มเหลว ส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานพบว่าไม่มีผลกระทบต่อภาวะการเงินล้มเหลวแต่อย่างใด

Monica Laura Zlati & Petronela Cardon (2019) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การแก้ไขข้อผิดพลาดทางการบัญชีที่ผ่านการวิเคราะห์รายการภายหลังจากการปิดบัญชีที่แสดงในงบการเงินของบริษัทในรัฐโรมาเนีย โดยขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ที่มีการแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพของข้อมูลในรายงานทางการเงิน ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และกำหนดมาตรการที่จำเป็นสำหรับการแก้ไขข้อผิดพลาดทางการบัญชี มีวิธีการเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินจากตัวเลขในงบการเงินของบริษัท ที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างแบบไดนามิก เป็นระยะเวลา 6 ปี ตั้งแต่ ปี 2011-2016 ซึ่งจากการวิเคราะห์ตามแบบจำลองความเสี่ยง โดยมีการใช้ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนทุนที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดแล้วนั้นมาทำการวิเคราะห์ ผลจากการศึกษาพบว่าบริษัทส่วนใหญ่แสดงตัวเลขในงบการเงินที่ต่ำกว่าความเป็นจริง จึงส่งผลให้รายงานทางการเงินนั้นขาดคุณภาพ

Muhammad & Agha (2016) ได้ทำการศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของอุตสาหกรรมสิ่งทอ กรณีศึกษา (บริษัท Gul Ahmed Textile และบริษัท Nishat Mills) จุดมุ่งหมายของงานวิจัยครั้งนี้ คือ การหาอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อประสิทธิภาพทางการเงินของบริษัท Gul Ahmed Textile (GATM) และบริษัท Nishat Mills (NML) เพื่อประเมินว่าบริษัทใดมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่ดีกว่า งานวิจัยนี้มีความสำคัญเนื่องจากบริษัททั้ง 2 แห่งเป็นคู่แข่งกัน และนักลงทุนควรพิจารณาผลการดำเนินงานของบริษัท โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินเป็นตัวประเมินเพื่อประกอบการตัดสินใจในการลงทุน วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ได้รวบรวมข้อมูลของบริษัท 2 แห่ง จากเว็บไซต์ Standard capital security และจากรายงานประจำปีของบริษัท ในช่วงระยะเวลา ปี 2003 ถึง 2017 ซึ่งอัตราส่วนที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานทางการเงิน ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ยังพิจารณาจากอัตราส่วนสภาพคล่อง ซึ่งวัดจากอัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว, อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม, อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร และอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ด้านอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ ซึ่งวัดจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน, อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว, และอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ เป็นตัวแปรสำคัญของอัตราส่วนสภาพคล่องที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพทางการเงิน ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บการเงินเป็นอย่างมาก ผลลัพธ์ยังแสดงให้เห็นว่าบริษัททั้ง 2 แห่ง มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น แต่สภาพคล่องทางการเงินของบริษัท GATM นั้นดีกว่าบริษัท NML ทั้งนี้อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรของทั้ง 2 บริษัทนั้นไม่แตกต่างกัน

Myšková & Hájek (2017) ได้ศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพทางการเงินโดยเฉพาะ และได้กลายเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจทางการเงินที่สำคัญของผู้บริหารในกิจการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ เพื่อประเมินถึงความมั่นคงทางการเงินและศักยภาพในการเติบโต อย่างไรก็ตามข้อมูลเพิ่มเติมอาจถูกซ่อนอยู่ในด้านการจัดการสื่อสาร งานวิจัยนี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินจากรายงานประจำปีของบริษัทในสหรัฐอเมริกา จำนวน 2 ชุด ได้แก่ ชุดการวิเคราะห์ด้วยอัตราส่วนทางการเงิน และชุดการวิเคราะห์ข้อมูลอื่นด้วยภาษาที่ใช้ในการนำเสนอจากรายงานประจำปี โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมนเพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินและตัวชี้วัดทางด้านภาษา ด้วยจุดมุ่งหมายคือเพื่อประเมินความสำเร็จของบริษัทจากการนำเสนอข้อมูลในรายงานประจำปี ผลการศึกษาพบว่า หัวข้อในการนำเสนอข้อมูลจากรายงานดังกล่าวช่วยให้ง่ายต่อการประเมินกระแสเงินสดและอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ ที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทได้เป็นอย่างดี

กิตติชัย กาทองทุ่ง (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสินเชื่อกับปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี มูลค่าสินเชื่อต่อคุณภาพ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคาร และเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารและตลาดเงิน โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่อยู่ในลักษณะอนุกรมเวลา รายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2548 ถึงไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2555 เป็นเวลา 31 ไตรมาส ทำการประมวลผลข้อมูลด้วยวิธีสมการถดถอยเชิงซ้อน และประมาณค่าสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณเงินฝาก และเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของธนาคารมีความสัมพันธ์กับปริมาณการให้สินเชื่อในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนมูลค่าสินเชื่อต่อคุณภาพ ตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคาร อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี และเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารและตลาดเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่ออย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ เนื่องจากธนาคารดำเนินนโยบายการขยายปริมาณสินเชื่อ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับธนาคารคู่แข่ง ดังนั้น ในช่วงที่ผ่านมา ปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) จึงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดีจะลดต่ำลงก็ตาม

เคียงเดือน พิจิตรชุมพล (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์ในการให้สินเชื่อและปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อของสถาบันการเงินรวมทั้งหมด 48 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลงานวิจัย ผลการศึกษาพบว่า สถาบันการเงินพิจารณาด้านตัวผู้กู้มากที่สุด โดยดูประวัติการชำระหนี้ ด้านโครงสร้างการลงทุน จะพิจารณาแผนการเงินเป็นสำคัญ โดยดูผลตอบแทนจากการลงทุน การพิจารณาด้านหลักประกันจะพิจารณาที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากที่สุด ด้านปัจจัยภายนอก พิจารณาสภาพเศรษฐกิจของประเทศ ส่วนกลยุทธ์ 5 Cs ที่สถาบันการเงินให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ Character ของผู้กู้ และให้อำนาจอนุมัติสินเชื่อแก่คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อในวงเงินตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป สถาบันการเงินมีนโยบายไม่อนุมัติสินเชื่อให้กับโครงการลงทุนที่มีความเสี่ยงมากเกินไป

ณัฐวุฒิ ต้นติเศรษฐ (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนฯ โดยมีการทดสอบสมมติฐาน คือ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบ

การเงินโดยรวม นอกจากนี้งานวิจัยยังมีการทดสอบสมมติฐานว่าคุณภาพของงบการเงินโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนฯ ทั้งหมดจำนวน 117 ฉบับ ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี และความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม นอกจากนี้คุณภาพของงบการเงินโดยรวมและคุณภาพของงบการเงินรายด้าน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับงบการเงิน การตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการเปรียบเทียบกันได้มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพในความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี และการพัฒนาระบบสารสนเทศทางการบัญชีให้โดดเด่น จะส่งผลดีต่อการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพ และจะช่วยส่งผลดีต่อไปยังประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ผู้ใช้งบการเงิน รวมถึงกิจการเพื่อที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดคุณภาพในการจัดทำงบการเงิน

ธีระพงษ์ ชินะพันธ์ และกฤษฎิ์ โทชัยวัฒน์ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย ผลการศึกษาพบว่าธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์และที่พักอาศัย จัดว่าเป็นธุรกิจที่ต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก การปล่อยเงินกู้ยืมของธนาคาร จึงถือเป็นแหล่งเงินทุนของธุรกิจดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้การปล่อยเงินกู้จากสถาบันการเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ เพื่อส่งผลต่อการตัดสินใจให้สินเชื่อเงินกู้ยืมระยะยาวแก่ธุรกิจไปพัฒนาต่อยอดในองค์กร

นิตติกร สุวรรณศิลป์, พจนีย์ ดวงปัญญา, วิญชัย อุ๋นอดิเรกกุล, สิทธิชัย ลิมาพร และอรอนงค์ สัตยารักษ์ (2559) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง การแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี เพื่อสะท้อนสภาพที่แท้จริงของกิจการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายการแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2558) ในหมวดสินทรัพย์ ผลจากการศึกษาพบว่า แนวทางการแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี ในหมวดสินทรัพย์นั้น ส่งผลกระทบกับหมวดบัญชีอื่น เนื่องจากสินทรัพย์มีรายละเอียดความหลากหลาย และซับซ้อนในการบันทึกบัญชี จึงอาจเกิดข้อผิดพลาดทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจของผู้ทำบัญชี และผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี โดยเป้าหมายการแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น เพื่อให้งบการเงินสะท้อนฐานะทางการเงิน รวมถึงผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดที่แท้จริงให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี อีกทั้งสะท้อนผลการดำเนินงานที่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากรให้ถูกต้อง รวมถึงการสร้างที่น่าเชื่อถือทั้งในด้านฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการที่ขอสินเชื่อกับสถาบันการเงิน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องใช้รายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียที่ใช้งบการเงินต่อการตัดสินใจ

ปริญญ์ แก้วพเก้า (2561) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (TFRS for SMEs) ที่มีต่อคุณภาพ

รายงานทางการเงิน ของผู้ทำบัญชีในกรุงเทพฯ/นนทบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและนนทบุรี (คงอยู่) จำนวน 287 คน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ช่วงอายุ 41-50 ปี มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญา มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการบัญชีมากกว่า 15 ปี และมีความรู้เพิ่มเติมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยผู้ทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในทุกด้านตามขอบเขตที่ศึกษาของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (TFRS for SMEs) และมีระดับระดับความเห็นต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานในแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านการนำเสนองบการเงิน ประกอบด้วย มติการจัดทำงบกระแสเงินสด และมติการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ส่วนมติการจัดทำงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และมติการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ 2) ด้านการวัดมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สิน 3) ด้านการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย ประกอบด้วย มติการรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ มติโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า มติการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ มติภาษีเงินได้ และมติผลประโยชน์ของพนักงาน มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

รจนา ทองหอม และฐิตาภรณ์ สินจรรุญศักดิ์ (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมาตรฐานการบัญชีไทย ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2558) เรื่องนโยบายบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาดที่มีต่อผู้จัดทำบัญชีในบริษัทที่มีได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากการใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านทุนจดทะเบียน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ส่งผลกระทบต่อมาตรฐาน การบัญชีฉบับที่ 8 ในด้านการเลือกใช้และปฏิบัติตามนโยบายบัญชี ด้านการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี ด้านการเปิดเผยข้อมูล ด้านการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และด้านการแก้ไขข้อผิดพลาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

อุมาวดี เดชธำรง และนารีรัตน์ ภักดีศิริวงษ์ (2561) ได้ทำการศึกษาผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่มีต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินที่มีต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยใช้ความได้เปรียบในการแข่งขัน 4 ด้าน ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำด้านต้นทุนต่ำ ความสามารถในการบริหารจัดการ ความสามารถในการทำกำไร และความเป็นผู้นำในธุรกิจ เป็นตัวแปรในการวัดความได้เปรียบในการแข่งขัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำนวน 400 ราย สุ่มตัวอย่างแบบง่าย และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามมีค่าจำแนกอยู่ระหว่าง 0.79-0.85 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.87-0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์

สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความทันเวลาและความสามารถในการเปรียบเทียบกันได้ มีผลกระทบต่อความได้เปรียบในการแข่งขันในทางบวก

สรุปแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยในอดีตของประเทศไทยที่ทำการศึกษาผลกระทบของคุณภาพรายงานทางการเงินของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยพบว่า คุณภาพรายงานทางการเงินส่งผลกระทบต่อความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงเศรษฐกิจ (อุมาวดี เดชธำรง และนารีรัตน์ ภักดีศิริวงษ์, 2561) แสดงให้เห็นว่าคุณภาพรายงานทางการเงินนั้นเป็นแรงจูงใจที่สำคัญกระตุ้นให้องค์กรธุรกิจจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา สามารถเปรียบเทียบกันได้ และไม่บิดเบือนข้อมูลตัวเลขทางการเงิน จึงจะส่งผลสะท้อนถึงคุณภาพของรายงานทางการเงินได้อย่างแท้จริง นำไปสู่ความได้เปรียบในการแข่งขันกับองค์กรธุรกิจอื่น และมีงานวิจัยในแนวเดียวกันที่พบว่า การแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2558) เพื่อสะท้อนถึงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดที่แท้จริงให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและเสียภาษีตามประมวลรัษฎากรให้ถูกต้อง เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินด้วย สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องใช้รายงานทางการเงินที่มีคุณภาพเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียที่ใช้งบการเงินต่อการตัดสินใจ (นิตติกร สุวรรณศิลป์, พจนีย์ ดวงปัญญา, วิญชัย อุ๋นอดิเรกกุล, สิทธิชัย ลิมาพร และอรอนงค์ สัตยารักษ์, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระพงศ์ ชินะพันธ์ และกองกฤษ โทชัยวัฒน์ (2554)

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศอินโดนีเซียของ Mesak & Sukartha (2019) พบว่าการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะการล้มเหลวทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะการล้มละลายและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศได้ รายงานทางการเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญที่องค์กรธุรกิจต้องจัดทำและนำเสนอให้ถูกต้อง ครบถ้วน น่าเชื่อถือ และสามารถช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลประเมินสถานะทางการเงินขององค์กรได้ เพื่อสะท้อนถึงคุณภาพในรายงานทางการเงินได้อย่างแท้จริง หากมีการจัดทำรายงานทางการเงินที่ขาดคุณภาพ ตกแต่งตัวเลขผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร โดยบิดเบือนจากความเป็นจริง ย่อมส่งผลร้ายต่อผู้มีส่วนได้เสียที่ใช้ข้อมูลเป็นอย่างมาก ซึ่งผลงานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการตกแต่งกำไร (Earning Management) ตามคำนิยามของ Schipper (1989), Healy & Wahlen (1999) ว่าเป็นการสอดแทรกในกระบวนการจัดทำและนำเสนองบการเงินต่อผู้ใช้ภายนอกองค์กร เพื่ออำนวยผลประโยชน์ส่วนตนของผู้บริหาร ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง

เกิดความเข้าใจผิดในผลการดำเนินงาน และตัดสินใจอย่างผิดพลาด ก่อให้เกิดปัญหาการล้มเหลวทางการเงินตามมาในระบบเศรษฐกิจได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ James A. Ohlson (1980) ได้ทำการศึกษาเรื่องข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการพยากรณ์ความล้มละลาย โดยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ประสบภาวะล้มละลาย และบริษัทที่ไม่ประสบภาวะล้มละลาย ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพรายงานทางการเงินของกลุ่มที่ไม่ประสบภาวะล้มละลายมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินสามารถพยากรณ์ภาวะล้มละลายได้ ที่ความน่าจะเป็นเท่ากับ 3.8 เป็นจุดตัดสินใจ (Cut-off) กล่าวคือ ถ้าบริษัทใดมีผลการคำนวณความน่าจะเป็นมากกว่า 3.8 จะถือว่ามีความเสี่ยงเป็นบริษัทล้มละลาย ทำให้บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และหาทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้บริษัทพ้นผ่านวิกฤติได้ทันเวลา และไม่ประสบกับภาวะการล้มละลายอีก

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศของปรัชชัย แก้วนพแก้ว (2561) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (TFRS for SMEs) ที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพฯ/นนทบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ทำบัญชีของกิจการในเขตดังกล่าว ซึ่งคาดว่าจะเป็กลุ่มที่มีการเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว มีประสบการณ์ในการทำงานค่อนข้างสูง และปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินได้เป็นอย่างดี มีการจัดทำบัญชีเพื่อนำเสนองบการเงินที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา ทั้งมีการวัดมูลค่าสินทรัพย์กับหนี้สินได้อย่างน่าเชื่อถือ รวมถึงด้านการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายทำให้ผลการดำเนินงานของกิจการดังกล่าว ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา ทองหอม และฐิติภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2558) อีกด้วย

ทั้งนี้ม้งงานวิจัยในต่างประเทศของ Monica & Petronela (2019) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ไขข้อผิดพลาดทางการบัญชีภายหลังจากการปิดงบการเงิน ของบริษัทในรัฐโรมาเนีย ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานทางการเงิน จากผลการศึกษาพบว่า บริษัทส่วนใหญ่ที่มีการแก้ไขข้อผิดพลาดเป็นกลุ่มที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี แสดงตัวเลขในงบการเงินที่ต่ำกว่าความเป็นจริงเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี จึงส่งผลให้รายงานทางการเงินนั้นขาดคุณภาพ และไม่น่าเชื่อถือ สอดคล้องกับแนวคิดการตกแต่งกำไร (Earning Management) ตามคำนิยามของ Schipper (1989), Healy & Wahlen (1999) ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยอีกฉบับ พบว่าเมื่อกิจการเลือกใช้วิธีการปฏิบัติทางบัญชีแบบใดแล้วก็ควรจะใช้วิธีนั้นตลอดไป เพื่อให้ข้อมูลนั้นสามารถเปรียบเทียบกันได้ในแต่ละปี แต่ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี หรือมีการแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีเกิดขึ้น กิจการต้องจัดทำและนำเสนอข้อมูลในรายงานทางการเงินให้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เชื่อถือได้ เปรียบเทียบกันได้ และเข้าใจได้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี (Spiceland, Sepe, Nelson, TAN, LOW, & Low, 2013) ซึ่งถ้ากิจการไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว ข้อมูลทางการเงินจะไม่เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้ และไม่สามารถสะท้อนถึงคุณภาพรายงานทางการเงินได้

ท้ายที่สุดจากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศของ Muhammad & Agha (2016) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลกระทบต่อคุณภาพในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมสิ่งทอ กรณีศึกษา บริษัท Gul Ahmed Textile และบริษัท Nishat Mills เนื่องจากบริษัทดังกล่าวเป็นคู่แข่งกันและอยู่ในกลุ่มที่มีการจัดทำรายงานทางการเงินเป็นไปตามมาตรฐานฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่าบริษัทใดมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่ดีกว่า ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนทางการเงินของบริษัททั้ง 2 แห่ง ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเงินที่ไม่แตกต่างกัน เพราะด้วยบริษัททั้งสองต่างเป็นคู่แข่งกัน จึงมีการจัดทำและนำเสนอข้อมูลที่เกิดประโยชน์เพื่อตอบโจทย์ต่อผู้มีส่วนได้เสีย อีกทั้งยังพบว่าข้อมูลทางการเงินของบริษัทดังกล่าว สะท้อนถึงคุณภาพรายงานทางการเงินที่แท้จริง ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสถาบันการเงินที่ตัดสินใจในการปล่อยสินเชื่อ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chalu & Lubawa (2015) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานระหว่างก่อนและหลังการได้รับสินเชื่อหลายก้อนของธุรกิจ SMEs ผลลัพธ์เชิงประจักษ์บ่งชี้ว่าการได้รับเงินกู้หลายก้อนมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีการกู้เงินเพิ่มเติมเพื่อนำมาลงทุนสร้างโอกาสทางธุรกิจที่มีอยู่ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าหากมีการจัดการที่ดีเงินกู้หลายก้อนจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสถานะทางการเงินของธุรกิจ SMEs และในระยะยาวอาจนำไปสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ยืม (Loanable Funds Theory) ของ Wicksell (1936) ที่กล่าวว่าความต้องการในปริมาณเงินกู้ยืม เกิดจากอุปสงค์ของผู้ขอกู้ตรงกับอุปทานของผู้ให้กู้ และทำให้เกิดอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพ ส่งผลต่อสภาพคล่องไหลเวียนในระบบเศรษฐกิจ ผลการศึกษพบว่า อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มที่มีการกู้หลายก้อน ได้แก่ อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และอัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน สรุปผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าถึงแม้สถานประกอบการธุรกิจ SMEs จะมีการกู้ยืมเงินหลายก้อน ก็สามารถที่จะพัฒนาผลการดำเนินงานทางการเงินให้มีประสิทธิภาพมั่นคงได้ ทั้งนี้ต้องอาศัยหน่วยงานการเงินระดับฐานราก (MFI) เข้ามาควบคุมดูแลบริการให้คำปรึกษาทางการเงิน ช่วยให้ความรู้ทางการเงินสำหรับผู้รายย่อย รวมถึงการให้คำแนะนำด้านกรอบแนวคิดสำหรับการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพสำหรับธุรกิจ SMEs ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Myšková & Hájek (2017) และ Florenz (2012) ทั้งนี้มีงานวิจัยของกิตติชัย กาทองพุ่ง (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารสิริกไทย จำกัด (มหาชน) ผลการศึกษพบว่า ข้อมูลตัวเลขเกี่ยวกับปริมาณเงินฝาก และเงินลงทุนในหลักทรัพย์ และอัตราส่วนทางการเงินมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร โดยข้อมูลดังกล่าวได้จากรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล และมีงานวิจัยอีกฉบับที่พบว่า

การจัดทำงบการเงินให้เกิดคุณภาพ ทั้งด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความทันต่อเวลา และด้านการเปรียบเทียบกันได้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินที่มีส่วนได้เสีย รวมถึงสถาบันการเงินซึ่งทำหน้าที่ปล่อยสินเชื่อด้วย (ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของเคียงเดือน พิจิตรชุมพล (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผลการศึกษาพบว่า สถาบันการเงินพิจารณาด้านตัวผู้กู้มากที่สุด โดยดูประวัติการชำระหนี้ ส่วนด้านโครงสร้างการลงทุน จะพิจารณาจากรายงานทางการเงิน และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ก่อนที่จะตัดสินใจปล่อยสินเชื่อให้กับกลุ่มวิสาหกิจดังกล่าว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นลักษณะของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง รวมจำนวนทั้งสิ้น 762 แห่ง (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2563) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว ศึกษาผลกระทบของการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน รวมถึงศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ด้วยโปรแกรมประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS ซึ่งสถิติทางตัวเลขที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก มีขั้นตอนการทำวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ที่จดทะเบียนเป็นสถานประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2562) และยังคงดำเนินงานอยู่ ณ วันที่ 19 กรกฎาคม 2563 จำนวนทั้งสิ้น 762 แห่ง รวมเป็นจำนวน 2,286 ชุดข้อมูล จำแนกรายละเอียดรายจังหวัด (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2563) ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวน (แห่ง)	เข้าร่วมมาตรการฯ(แห่ง)	ไม่ได้เข้าร่วมมาตรการฯ(แห่ง)
ฉะเชิงเทรา	14	4	10
ชลบุรี	658	413	245
ระยอง	90	52	38
รวม	762	469	293

ที่มา: (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, กรกฎาคม 2563)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ สถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวฯ ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2562 เนื่องจากเป็นช่วงระยะเวลาที่สถานประกอบการทำการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีให้เป็นไปตามมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว ที่อิงมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 จำนวนทั้งสิ้น 762 แห่ง รวมเป็นจำนวน 2,286 ชุดข้อมูล โดยมีการตรวจสอบการสถานประกอบการธุรกิจที่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว จากเว็บไซต์ของกรมสรรพากรที่เปิดสาธารณะประโยชน์ <https://edss.sys.rd.go.th/sme/index3.jsp>

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ งบการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยจำแนกออกเป็นตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

- ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ 1) ตัวแปรเชิงกลุ่ม คือ กลุ่มที่เข้าร่วม ฯ กับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว และ 2) ตัวแปรอิสระจากอัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio) 4 กลุ่ม ประกอบด้วย 2.1) อัตราส่วนวิเคราะห์สภาพคล่อง ประกอบด้วย อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio) และอัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio) 2.2) อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ ประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to assets Ratio) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio) 2.3) อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนเจ้าของ (ROE) และ

2.4) อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (TAT) ณ วันสิ้นงวดบัญชี

- ตัวแปรตาม คือ คุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงิน ได้แก่ ปริมาณเงินกู้ยืมระยะยาว (Loan) ณ วันสิ้นงวดบัญชี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ฐานข้อมูลงบการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม ที่จดทะเบียนเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยยื่นคำร้องขอข้อมูลงบการเงินเชิงลึก พร้อมหมายเหตุประกอบงบการเงินในรูปแบบของไฟล์ (File) ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งเป็นผู้อนุญาตเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว (ทั้งนี้ข้อมูลธุรกิจทั่วไป รวมถึงงบการเงินทั้งหมดถูกเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยไม่ต้องยื่นคำร้อง สามารถดาวน์โหลดได้ที่ช่องทางบริการออนไลน์ คลังข้อมูลธุรกิจ (DBD Data Warehouse หรือ <https://datawarehouse.dbd.go.th>)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เก็บรวบรวมข้อมูลตัวเลขจากงบการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ทั้งกลุ่มที่เข้าร่วม และกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว) ที่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงิน และจำนวนปริมาณเงินกู้ยืมระยะยาว โดยเลือกเฉพาะธุรกิจโรงแรม SMEs ที่ยังดำเนินกิจการอยู่ในช่วงปีที่ทำการศึกษา และเป็นธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

2. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อบรรยายลักษณะของตัวอย่าง ซึ่งจะแสดงด้วย ค่าความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยใช้สถิติทดสอบที (Independent sample t-test)

4. ทำการวิเคราะห์การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยใช้สมการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression)

5. ทำการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยใช้สมการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression)

ตัวแปรและการวัดค่า

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว และศึกษาผลกระทบของการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน รวมถึงศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้กำหนดตัวแปร ดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่

1.1 คุณภาพรายงานทางการเงิน (Quality of Financial Reports) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปล่อยสินเชื่อให้กับสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม (SMEs) จากสถาบันการเงิน ซึ่งมีตัวแปรที่ศึกษา คือ ปริมาณเงินให้กู้ยืมระยะยาว (Loan) หมายถึง การกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือสถาบันการเงินโดยมีสัญญาการชำระเงินเกินกว่า 1 ปี การกู้ยืมระยะยาวนี้อาจมีหลักทรัพย์ค้ำประกันหรือไม่ก็ได้ โดยมีวิธีการวัด ดังนี้

- ถ้ารายงานทางการเงินมีคุณภาพ ถูกต้อง น่าเชื่อถือ จะส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้รับเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน

- ถ้ารายงานทางการเงินด้อยคุณภาพหรือขาดประสิทธิภาพ จะส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไม่ได้รับเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน

ซึ่งการศึกษางานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ลักษณ์ พัฒนชัย (2559 : 30) ที่ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อปริมาณเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Ohlson, 1980) ได้ทำการศึกษาอัตราส่วนทางการเงินใช้ในการพยากรณ์การล้มละลายของกิจการก่อนตัดสินใจปล่อยสินเชื่อให้กู้ยืม โดยมีสัญลักษณ์ ดังนี้

Loan = ปริมาณเงินให้กู้ยืมระยะยาว

2. ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้มี 2 ชุด ได้แก่ 1) ตัวแปรเชิงกลุ่ม คือ กลุ่มที่เข้าร่วม ๆ กับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว 2) ตัวแปรอิสระที่

คาดว่าส่งผลต่อการได้รับเงินกู้ยืมระยะยาว (Loan) คือ อัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจโรงแรม (SMEs) ประกอบด้วย ดังนี้

2.1 อัตราส่วนวิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity Ratios) หมายถึง อัตราส่วนทางการเงินสำหรับการวัดสภาพคล่องทางการเงินของกิจการ ที่จะแสดงให้เห็นความสามารถในการชำระหนี้หมุนเวียนหรือหนี้ระยะสั้นของกิจการ เพื่อประเมินกิจการในระยะสั้นว่ามีสินทรัพย์หมุนเวียนเพียงพอที่จะจ่ายหนี้ระยะสั้น ซึ่งมีตัวแปรที่ศึกษา คือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio) และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio) ของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม (SMEs) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาอัตราส่วนสภาพคล่องที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปล่อยสินเชื่อให้กู้ยืมจากสถาบันการเงิน เนื่องจากมีผลการวิจัยในอดีตของศิริลักษณ์ มกรพันธ์ (2551) พบว่า อัตราส่วนทางการเงินมีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงในการพิจารณาให้สินเชื่อทางการค้าของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว และงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ Muhammad, F., & Agha, A. N. (2016) ด้วย

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio หรือ CR) หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่องของกิจการ แสดงความสามารถที่กิจการนำสินทรัพย์หมุนเวียนไปชำระหนี้สินหมุนเวียนได้ทันที และสามารถชำระหนี้ได้ทันเวลาหรือไม่ โดยมีสูตร ดังนี้

$$CR = \text{สินทรัพย์หมุนเวียน} / \text{หนี้สินหมุนเวียน (เท่า)}$$

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio หรือ QR) หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่องของกิจการอีกประเภทหนึ่ง แสดงความสามารถที่กิจการจะนำสินทรัพย์หมุนเวียนที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว มาจ่ายชำระหนี้สินระยะสั้นได้ทันเวลาหรือไม่ โดยมีสูตร ดังนี้

$$QR = (\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ}) / \text{หนี้สินหมุนเวียน (เท่า)}$$

2.2 อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage ratio) หมายถึง การวัดโครงสร้างทางการเงินของกิจการว่ามีสัดส่วนหนี้สินเป็นกี่เท่าของทุน การมีหนี้สินมากเกินไปจะเป็นภาระเรื่องดอกเบี้ย และมีความเสี่ยงที่อาจขาดสภาพคล่องได้ ทำให้กิจการไม่มั่นคง กิจการใดที่มีหนี้สินมากเกินไปจะทำให้ผู้ถือหุ้นและผู้บริหารมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำ ซึ่งมีตัวแปรที่ศึกษา คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to Assets Ratio), อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) และอัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio) ของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม (SMEs) ทั้งนี้มีงานวิจัยในอดีตของศิริลักษณ์ มกรพันธ์ (2551) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับความเสี่ยงในการพิจารณาให้สินเชื่อทางการค้า กรณีศึกษาบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงในการพิจารณาให้สินเชื่อทางการค้าของ

บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าว ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนกำไรขั้นต้น อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย อัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน และอัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อหนี้สินรวม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Mesak D., & Sukartha I M. (2019)

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to Assets Ratio หรือ DR) หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบว่า กิจการมีหนี้สินเป็นกี่เท่าของสินทรัพย์รวม ถ้าอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมต่ำ แสดงว่ากิจการมีโครงสร้างหนี้รวมเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมแล้วต่ำ ซึ่งจะเกิดผลดีเพราะทำให้กิจการมีภาระในการชำระคืนหนี้สินน้อย และมีโอกาสกู้ยืมหนี้สินครั้งต่อไปได้มาก ตรงกันข้ามถ้าอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูง แสดงว่ากิจการมีโครงสร้างหนี้สินรวมเมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์รวมแล้วสูง จะเกิดผลเสียเพราะทำให้กิจการมีภาระในการชำระคืนหนี้สินมาก และมีโอกาสจะกู้ยืมหนี้สินครั้งต่อไปได้น้อย โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{DAR} = \text{หนี้สินรวม} / \text{สินทรัพย์รวม (เท่า)}$$

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio หรือ DER) หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงถึงโครงสร้างเงินทุนของกิจการว่า สินทรัพย์ของกิจการมาจากการกู้ยืม หรือมาจากทุนของกิจการ ถ้าอัตราส่วนนี้สูงมีโอกาที่กิจการจะไม่สามารถชำระดอกเบี้ยได้สูงตามไปด้วย เนื่องจากหนี้สินที่มากทำให้กิจการมีภาระผูกพันที่ต้องชำระดอกเบี้ยทุกงวดไม่ว่ากิจการนั้นจะกำไรหรือขาดทุน ซึ่งต่างจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่หากกิจการขาดทุนอาจจะพิจารณาไม่จ่ายเงินปันผลก็ได้ โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{DER} = \text{หนี้สินรวม} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)}$$

อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio หรือ ICR) หมายถึง เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบว่า กิจการมีกำไรจากการดำเนินงานเป็นกี่เท่าของดอกเบี้ยจ่าย ถ้าอัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ยสูง แสดงว่ากิจการมีกำไรจากการดำเนินงานในปีนั้นสูงเมื่อเทียบกับดอกเบี้ยจ่าย ส่งผลให้กิจการย่อมมีความสามารถในการจ่ายชำระดอกเบี้ยได้ดี โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{ICR} = \text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี} / \text{ดอกเบี้ยจ่าย (เท่า)}$$

2.3 อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ ซึ่งมีตัวแปรที่ศึกษา คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนเจ้าของ (ROE) ของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม (SMEs) งานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธานินทร์ ศิลป์จารุ (2548, 95) กล่าวคือ

กิจการที่มีผลตอบแทนจากการลงทุนสูงกว่าค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่จะจ่ายออกไปนั้น เป็นกิจการที่มีการวางแผนทางการเงินที่ดี โดยสถาบันการเงินจะพิจารณาเลือกกิจการที่มีผลตอบแทนจากการลงทุนมากที่สุด ทั้งนี้เพราะผลตอบแทนจากการลงทุนจะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงความสามารถที่ผู้ลงทุนสามารถชำระเงินต้นและดอกเบี้ยได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Chalu, H., & Lubawa, G. (2015)

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Assets หรือ ROA) หมายถึง ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมทั้งกิจการมีอยู่กว่าก่อให้เกิดผลตอบแทนในรูปกำไรให้กับธุรกิจมากหรือน้อยเพียงใด ซึ่งในบางครั้งเรียกอัตราส่วนนี้ว่า อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment หรือ ROI) ผลลัพธ์ที่ได้นั้น ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่ากิจการใช้สินทรัพย์แล้วก่อให้เกิดประสิทธิภาพในกำไรที่สูง แต่ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงว่าการใช้สินทรัพย์แล้วก่อให้เกิดประสิทธิภาพในกำไรที่ต่ำ โดยมีสูตร ดังนี้

$$ROA = (\text{กำไรสุทธิ} \times 100) / \text{สินทรัพย์รวม} (\%)$$

อัตราผลตอบแทนจากส่วนเจ้าของ (Return on Equity หรือ ROE) หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่าหุ้นทราบดีจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน (เงินปันผล) มากน้อยเพียงใด

$$ROE = (\text{กำไรสุทธิ} \times 100) / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น} (\%)$$

2.4 อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Operating Efficiency Ratio) หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถของกิจการในการสร้างรายได้จากสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ทั้งหมด ซึ่งมีตัวแปรที่ศึกษา คือ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover) ของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม (SMEs) งานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Florenz C. T. (2012)

อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover (เท่า)) หมายถึง อัตราส่วนที่วัดความสามารถในการนำสินทรัพย์รวมทั้งกิจการมีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างรายได้ในอัตราเท่าใด เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมของกิจการ

$$TAT = \text{ยอดขายสุทธิ} / \text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย} (\text{เท่า})$$

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยใช้สถิติสำหรับการนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

การทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว ศึกษาผลกระทบของการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน รวมถึงศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยดังต่อไปนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 1: คุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

H_0 : คุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไม่แตกต่างกัน

H_1 : คุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2: การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ระดับนัยสำคัญ .05

H_0 : การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวไม่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

H_1 : การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

สมมติฐานการวิจัยที่ 3: ตัวแปรอิสระเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ระดับนัยสำคัญ .05

H_0 : ตัวแปรอิสระเป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

H_1 : ตัวแปรอิสระเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตามสมมติฐานที่ 1 โดยใช้สถิติทดสอบที (Independent sample t-test)

การวิเคราะห์การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตามสมมติฐานที่ 2 โดยใช้สมการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) ตามสมการดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Exp (B) หรือ } e^B &= e^{b_i} \\ \text{Odds} &= \text{โอกาสได้รับเงินกู้ยืม} / \text{โอกาสไม่ได้รับเงินกู้ยืม} \\ &= e^{b_0 + b_1 + b_2 + b_n} \end{aligned}$$

จากสมการดังกล่าวข้างต้น นำมาเขียนเป็นสมการของ สมมติฐานที่ 2 ดังนี้

H₂: การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

$$\text{Odds} = e^{b_0 + b_1(\text{Joint})}$$

โดยที่ Joint หมายถึง การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว โดยใช้เป็นตัวแปร Dummy (0 คือ กลุ่มที่ไม่เข้าร่วมฯ, 1 คือ กลุ่มที่เข้าร่วมฯ)

คำอธิบาย ตัวแปร Joint > 1 หมายความว่า ถ้า Joint เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ Odds ratio เพิ่มขึ้น หรือโอกาสที่จะได้รับเงินกู้ยืมจะสูงขึ้นตามด้วย

ส่วนการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตามสมมติฐานที่ 3 โดยใช้สมการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) ตามสมการดังนี้

H₃: ตัวแปรอิสระเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

$$\text{Odds} = e^{b_0 + b_1(\text{CR}) + b_2(\text{QR}) + b_3(\text{DAR}) + b_4(\text{DER}) + b_5(\text{ICR}) + b_6(\text{ROA}) + b_7(\text{ROE}) + b_8(\text{TAT})}$$

โดยที่ CR หมายถึง อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

QR หมายถึง อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio)

DAR หมายถึง อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to Assets Ratio)

DER หมายถึง อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio)

ICR หมายถึง อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio)

ROA หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets)

ROE หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity)

TAT หมายถึง อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover)

ค่าที่ได้จากตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลทำให้ Odds ratio เพิ่มขึ้นหรือหมายถึง โอกาสที่จะได้รับเงินกู้ยืมจะสูงขึ้นตามด้วย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหาตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) ซึ่งมีข้อตกลงเบื้องต้นที่ตัวแปรอิสระต้องไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Multicollinearity) หากการทดสอบดังกล่าวพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficients) อยู่ระหว่าง 0.010 -0.999 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูง จะก่อให้เกิดภาวะที่เรียกว่า Multicollinearity จึงต้องทำการตัดตัวแปรอิสระบางตัวออก ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการจัดตัวแปรใหม่ออกเป็น 4 ตัวแปร ดังนี้

1) Liq (Liquidity Ratio) อัตราส่วนวิเคราะห์สภาพคล่อง

คำนวณจาก ค่าเฉลี่ยของ อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio: CR) กับอัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio: QR)

2) Lev (Leverage Ratio) อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้

คำนวณจาก ค่าเฉลี่ยของ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to Assets Ratio: DAR) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio: DER) และอัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio: ICR)

3) Pro (Profitability Ratio) อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร

คำนวณจาก ค่าเฉลี่ยของ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE)

4) Eff (Operating Efficiency Ratio) อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

โดยใช้ตัวแปรจาก อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Total Assets Turnover: TAT)

จากนั้นนำตัวแปรใหม่ทั้ง 4 ตัว มาวิเคราะห์ในสมการถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) ได้ดังสมการนี้

$$\text{Odds} = e^{b_0 + b_1(\text{Liq}) + b_2(\text{Lev}) + b_3(\text{Pro}) + b_4(\text{Eff})}$$

โดยที่	Liq	หมายถึง	อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)
	Lev	หมายถึง	อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage Ratio)
	Pro	หมายถึง	อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)
	Eff	หมายถึง	อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Operating Efficiency Ratio)

ค่าที่ได้จากตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลทำให้ Odds ratio เพิ่มขึ้นหรือหมายถึง โอกาสที่จะได้รับเงินกู้ยืมจะสูงขึ้นตามด้วย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1.1 ค่าความถี่และร้อยละ (Frequency and Percentage)
- 1.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean and Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบข้อสมมติฐาน

- 2.1 สถิติทดสอบค่าที (Independent sample t-test)
- 2.2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficients) เป็นการวิเคราะห์

ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

2.3 วิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression)

ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน โดยวัดจากปริมาณเงินกู้ยืมระยะยาว (Loan) ซึ่งเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categorical) ที่มีค่า 2 ค่า คือได้รับเงินกู้ยืม กับไม่ได้รับเงินกู้ยืม

ส่วนตัวแปรอิสระที่นำเข้าวิเคราะห์ร่วมกัน 2 ชุด ได้แก่ 1) ตัวแปรเชิงกลุ่ม คือ กลุ่มที่เข้าร่วม กับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วม 2) ตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะส่งผลต่อการได้รับเงินกู้ยืม (Loan) คือ Liquidity, Leverage, Profitability และ Efficiency

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 2) ศึกษาผลของการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

2.2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

M หมายถึง ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

df หมายถึง องศาอิสระ (Degrees of Freedom)

t หมายถึง ค่าสถิติทดสอบที (t-test)

CR หมายถึง อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

QR หมายถึง อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio)

DAR หมายถึง อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to Assets Ratio)

DER หมายถึง อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio)

ICR หมายถึง อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio)

ROA หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets)

ROE หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity)

TAT หมายถึง อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover)

Y หมายถึง ปริมาณเงินให้กู้ยืมระยะยาว (Loan)

Joint	หมายถึง	การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว โดยใช้เป็นตัวแปร Dummy (0 คือ กลุ่มที่ไม่เข้าร่วมฯ, 1 คือ กลุ่มที่เข้าร่วมฯ)
Liq	หมายถึง	อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)
Lev	หมายถึง	อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage Ratio)
Pro	หมายถึง	อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)
Eff	หมายถึง	อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Operating Efficiency Ratio)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 3 จังหวัดที่จัดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี และยังคงดำเนินงานอยู่ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4-1 ถึง 4-3

ตารางที่ 4-1 ธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

จังหวัด	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ฉะเชิงเทรา	14	1.8
ชลบุรี	658	86.4
ระยอง	90	11.8
รวม	762	100.0
การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว		
เข้าร่วม	479	62.9
ไม่เข้าร่วม	283	37.1
รวม	762	100.0
เงินกู้ยืมระยะยาว		
ได้รับเงินกู้ยืม	367	48.2
ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	395	51.8
รวม	762	100.0

จากตารางที่ 4-1 ธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พบว่า

จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.8 จังหวัดชลบุรี จำนวน 658 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.4 ราย และจังหวัดระยอง 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.8

มีโรงแรมที่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว จำนวน 479 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.9 และไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว จำนวน 283 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.1

มีธุรกิจโรงแรม SMEs ที่ได้รับเงินกู้ยืมเงินระยะยาว จำนวน 367 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.2 และธุรกิจโรงแรม SMEs ที่ไม่ได้รับเงินกู้ยืม (หรือกู้ไม่ผ่าน) จำนวน 395 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแบ่งได้ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แสดงได้ดังตารางที่ 4-2 ถึง 4-4

ตารางที่ 4-2 ผลการที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ยืมระยะยาว จำแนกตามการเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

กลุ่ม	จำนวน กิจการ	ได้รับเงินกู้ยืม (ราย)	ร้อยละ	ไม่ได้รับเงินกู้ยืม (ราย)	ร้อยละ
เข้าร่วม	479	306	63.88	173	36.12
ไม่เข้าร่วม	283	61	21.55	222	78.45
รวม	762	367		395	

จากตารางที่ 4-2 ผลการกู้ยืม จำแนกตามการเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พบว่า

กลุ่มเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว จำนวน 479 ราย ผ่านการอนุมัติได้รับเงินกู้ยืมระยะยาว จำนวน 306 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.88 และกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว จำนวน 283 ราย ผ่านการอนุมัติได้รับเงินกู้ยืม จำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.55

จึงทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ ดังตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 ผลการทดสอบความแตกต่างของจำนวนกิจการที่ได้รับเงินกู้ยืมระยะยาว ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว

Chi-Square Tests	Value	df	Asymptotic Significance (2-Side)	Exact Sig (2-sided)
Pearson Chi-Square	127.666	1		
Continuity Correlation	125.976	1		
Likelihood Ratio	133.703	1		
Fisher's Exact Test			.000	.000

จากตารางที่ 4-3 ผลการทดสอบด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า สัดส่วนกลุ่มที่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวได้รับอนุมัติเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 63.88 และกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว ผ่านการอนุมัติ คิดเป็นร้อยละ 21.55 เมื่อทดสอบด้วยสถิติไคสแควร์ ได้ค่า Fisher's Exact Test เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ แสดงว่า ความแตกต่างของจำนวนกิจการที่ได้รับเงินกู้ยืม ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ตารางที่ 4-4 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

	n	M	SD	Mean			
				Difference	df	t	p
เข้าร่วม	479	4,206,838.18	3,529,642.55	3,455,820.48	760	6.659**	0.000
ไม่เข้าร่วม	283	751,017.70	8,296,871.65				

จากตารางที่ 4-4 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พบว่า กลุ่มที่เข้าร่วมฯ มีค่าเฉลี่ย 4,206,838.18 (บาท) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,529,642.55 (บาท) กลุ่มที่ไม่เข้าร่วมฯ มีค่าเฉลี่ย 751,017.70 (บาท) และส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน 8,296,871.65 (บาท) ผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม เท่ากับ 3,455,820.48 (บาท) ค่าองศาอิสระ เท่ากับ 760 ค่าสถิติทดสอบที่ 6.659 และค่า p -value เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของคุณภาพรายงานทางการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตรงตามสมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวว่าคุณภาพรายงานทางการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แตกต่างกัน

2.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) และเพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระใดที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม โดยที่ตัวแปรอิสระต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่ำ ซึ่งทดสอบด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficients)

ในการวิจัยนี้ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ได้แก่

- 1) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio: CR)
- 2) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio: QR)
- 3) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to Assets Ratio: DAR)
- 4) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio: DER)
- 5) อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio: ICR)
- 6) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA)
- 7) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE)
- 8) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Total Assets Turnover: TAT)

ผู้วิจัยได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 8 ตัว ดังแสดงในตารางที่ 4-5 ดังนี้

ตารางที่ 4-5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

	CR	QR	DAR	DER	ICR	ROA	ROE	TAT
CR	1							
QR	.999**	1						
DAR	.095**	.097**	1					
DER	.047	0.044	.480**	1				
ICR	-.038	-.038	.047**	0.023	1			
ROA	.174**	.173**	-.224**	-0.095*	-0.016	1		
ROE	-.013	-.013	-.107*	-0.046	-0.006	.531**	1	
TAT	.196**	.196**	0.086*	0.010	-0.048	-.010	-0.084*	1

จากตารางที่ 4-5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficients) อยู่ระหว่าง 0.010 -0.999 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงมากกว่า .80 จะก่อให้เกิดภาวะที่เรียกว่า Multicollinearity ซึ่งต้องตัดตัวแปรอิสระทิ้งไป โดยตัวแปรที่เกิดภาวะ Multicollinearity คือ CR กับ QR มีความสัมพันธ์กันที่ .999 ซึ่งถือว่าสูงมาก ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดตัวแปรใหม่ออกเป็น 4 ตัวแปร ดังนี้

1) Liq (Liquidity Ratio) อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง

คำนวณจาก ค่าเฉลี่ยของ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio: CR) และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio)

2) Lev (Leverage Ratio) อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้

คำนวณจาก ค่าเฉลี่ยของ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to Assets Ratio: DAR) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio: DER) และอัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio: ICR)

3) Pro (Profitability Ratio) อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร

คำนวณจาก ค่าเฉลี่ยของ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE)

4) Eff (Operating Efficiency Ratio) อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

โดยใช้ตัวแปรจาก อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Total Assets Turnover: TAT)

เมื่อได้ตัวแปรใหม่ทั้ง 4 ตัว จึงทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงดังตารางที่ 4-6

ตารางที่ 4-6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (หลังปรับตัวแปร)

	Liquidity	Leverage	Profitability	Efficiency
Liquidity	1			
Leverage	-0.038	1		
Profitability	-.026	-0.011	1	
Efficiency	.330**	-.033	.117**	1

จากตารางที่ 4-6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficients) อยู่ระหว่าง -0.011 -0.330 ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรไม่สูงจนเกินไป เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression)

ในการวิเคราะห์ผลของการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression)

ตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งวัดจากปริมาณเงินกู้ยืม (Loan) ซึ่งเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categorical) ที่มีค่า 2 ค่า คือ ได้รับเงินกู้ยืม กับ ไม่ได้รับเงินกู้ยืม

ตัวแปรอิสระที่นำเข้าวิเคราะห์พร้อมกัน 2 ชุด คือ 1) ตัวแปรเชิงกลุ่ม คือ กลุ่มเข้าร่วม ๆ กับกลุ่มไม่เข้าร่วม ๆ 2) ตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะส่งผลต่อการได้รับเงินกู้ยืมระยะยาว (Loan) ได้แก่ Liquidity, Leverage, Profitability และ Efficiency

ผลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) แสดงดังตารางที่ 4-7 ถึง 4-15

ตารางที่ 4-7 การระบุค่าตัวแปรตาม (Dependent Variable Encoding)

Original Value	Internal Value
ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	0
ได้รับเงินกู้ยืม	1

จากตารางที่ 4-7 การระบุค่าตัวแปรตาม (Dependent Variable Encoding) ซึ่งมี 2 ค่า คือ ไม่ได้รับเงินกู้ยืม ระบุค่าเป็น 0 และ ได้รับเงินกู้ยืม ระบุค่าเป็น 1

ตารางที่ 4-8 การระบุค่าตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categorical Variable Coding)

		Frequency	Parameter Coding
Joint	ไม่เข้าร่วม	283	.000
	เข้าร่วม	479	1.000

จากตารางที่ 4-8 การระบุค่าตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categorical Variable Coding) ซึ่งมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเข้าร่วม ๆ จำนวน 479 ราย และกลุ่มไม่เข้าร่วม ๆ จำนวน 283 ราย

ในการนำเสนอการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) นี้ ได้แบ่งการนำเสนอเป็น 2 Block คือ

Block 0 คือ ยังไม่ได้้นำตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวเข้าสมการ

Block 1 คือ ตัวแปรอิสระ Joint, Liquidity, Leverage, Profitability และ Efficiency เข้าสมการเพื่อใช้พยากรณ์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์

Block 0 ยังไม่ได้้นำตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวเข้าสมการ

ตารางที่ 4-9 การตรวจสอบความเชื่อถือได้ในการพยากรณ์ กรณีนำเข้าเฉพาะค่าคงที่ (Block 0 : Beginning Block)

Observed	Predicted				
	Loaning		Percentage Correct		
	ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	ได้รับเงินกู้ยืม			
Step 0	Loaning	ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	395	0	100.0
		ได้รับเงินกู้ยืม	367	0	0.0
Overall Percentage					51.8

จากตารางที่ 4-9 การตรวจสอบความเชื่อถือได้ในการพยากรณ์ กรณีนำเข้าเฉพาะค่าคงที่ (Block 0: Beginning Block) จากข้อมูลจริง (Observed) กลุ่มที่ไม่ได้รับเงินกู้ยืม มี 395 ราย เมื่อใช้สมการที่มีค่าคงที่เฉพาะพยากรณ์ว่าเป็น “ไม่ได้รับเงินกู้ยืม” มี 395 ราย หมายถึง พยากรณ์ถูก

100% ในขณะที่ข้อมูลจริง (Observed) กลุ่มได้รับเงินกู้ยืม มี 367 ราย เมื่อใช้สมการที่มีค่าคงที่เฉพาะพยากรณ์ว่าเป็น “ได้รับเงินกู้ยืม” มี 0 ราย หมายถึง พยากรณ์ถูก 0% จึงได้ค่าเฉลี่ยของการพยากรณ์ถูกทั้งหมด (Overall Percentage) อยู่ที่ 51.8% (395/762)

Block 1 คือ ตัวแปรอิสระ Joint, Liquidity, Leverage, Profitability และ Efficiency เข้าสมการเพื่อใช้พยากรณ์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์

ตารางที่ 4-10 Omnibus Tests of Model Coefficients (Block 1)

		Chi-square	df	Sig.
Step 1	Step	677.716	5	0.000
	Block	677.716	5	0.000
	Model	677.716	5	0.000

จากตารางที่ 4-10 ประกอบด้วย ค่า Chi-square 3 ค่า Step, Block, และ Model โดย Model Chi-square ใช้ทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : โอกาสที่จะได้รับเงินกู้ยืมไม่ขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระ

H_1 : โอกาสที่จะได้รับเงินกู้ยืมขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว

ซึ่งค่า Chi-square เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .01 แสดงว่า Reject H_0 ซึ่งหมายถึง โอกาสที่จะได้รับเงินกู้ยืมขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว

ตารางที่ 4-11 การทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง (Goodness of Fit)

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	377.611a	.589	.786

จากตารางที่ 4-11 การทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง (Goodness of Fit) เมื่อพิจารณาค่า Nagelkerke R Square เป็นค่าที่บอกสัดส่วนที่สามารถอธิบายความผันแปรของแบบจำลอง มีค่าเท่ากับ 0.786 หรือ ร้อยละ 78.6 ของความผันแปรที่สามารถอธิบายได้ในสมการโลจิสติกของแบบจำลองนี้

ตารางที่ 4-12 Hosmer and Lemeshow Test

Step	Chi-square	df	Sig
1	6.288	8	.615

จากตารางที่ 4-12 Hosmer and Lemeshow Test เป็นการทดสอบความเหมาะสมของโมเดล ตามสมมติฐานนี้

H_0 : โมเดลเหมาะสม

H_1 : โมเดลไม่เหมาะสม

จากค่าสถิติทดสอบ Chi-square ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 6.288 df เท่ากับ 8 และค่า Sig เท่ากับ .615 ซึ่งมากกว่า .05 แสดงว่า Accept H_0 กล่าวคือ โมเดลเหมาะสม

ตารางที่ 4-13 ผลการทดสอบความแม่นยำในการพยากรณ์ของแบบจำลอง

Observed		Predicted		
		Loaning		Percentage
		ได้รับเงินกู้ยืม	ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	Correct
Step 1	Loaning ได้รับเงินกู้ยืม	316	51	86.1
	ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	38	357	90.4
Overall Percentage				88.3

จากตารางที่ 4-17 ผลการทดสอบความแม่นยำในการพยากรณ์ของแบบจำลอง นำเข้าตัวแปรอิสระ (Liq, Lev, Pro, Eff) เข้าสมการเพื่อใช้พยากรณ์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ จากข้อมูลจริง (Observed) กลุ่มที่ได้รับเงินกู้ยืม จำนวน 367 ราย เมื่อใช้สมการพยากรณ์ว่าเป็น “ได้รับเงินกู้ยืม” เท่ากับ 316 ราย หมายถึง พยากรณ์ถูก 86.1% และข้อมูลจริง (Observed) กลุ่มที่ไม่ได้รับเงินกู้ยืม จำนวน 395 ราย เมื่อใช้สมการพยากรณ์ว่าเป็น “ไม่ได้รับเงินกู้ยืม” เท่ากับ 357 ราย หมายถึง พยากรณ์ถูก 90.4% จึงได้ค่าเฉลี่ยของการพยากรณ์ถูก (Overall Percentage) อยู่ที่ 88.3% $(367+316)/762$

ตารางที่ 4-14 ผลการประมาณค่าตัวแปร โดยแบบจำลองโลจิส

	<i>B</i>	<i>S.E.</i>	<i>Wald</i>	<i>df</i>	<i>Sig.</i>	<i>Odds Ratio</i>
Joint	1.874	0.289	42.055	1	0.000	6.513
Liq	1.490	0.137	118.194	1	0.000	4.439
Lev	0.010	0.000	5.395	1	0.020	1.130
Pro	0.010	0.001	4.256	1	0.039	1.110
Eff	0.142	0.017	67.244	1	0.000	1.152
Constant	-12.258	1.034	140.457	1	0.000	0.000

a. Variable(s) entered on step 1: Joint.

จาก ตารางที่ 4-17 ผลการประมาณค่าตัวแปร โดยแบบจำลองโลจิส สามารถอธิบายได้
ดังนี้

เมื่อ Joint เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้โอกาสได้รับเงินกู้ยืม เพิ่มขึ้น 6.513 เท่า

เมื่อ Liq เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้โอกาสได้รับเงินกู้ยืม เพิ่มขึ้น 4.439 เท่า

เมื่อ Lev เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้โอกาสได้รับเงินกู้ยืม เพิ่มขึ้น 1.130 เท่า

เมื่อ Pro เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้โอกาสได้รับเงินกู้ยืม เพิ่มขึ้น 1.110 เท่า

เมื่อ Eff เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้โอกาสได้รับเงินกู้ยืม เพิ่มขึ้น 1.152 เท่า

ตรงตามสมมติฐานข้อที่ 2 คือ การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพ
รายงานทางการเงิน

ตรงตามสมมติฐานข้อที่ 3 คือ ตัวแปรอิสระเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ตารางที่ 4-15 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
H ₁ : คุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้ สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้า ร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจ โรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
H ₂ : การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงาน ทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขต พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	เป็นไปตามสมมติฐาน
H ₃ : ตัวแปรอิสระเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของ สถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาค ตะวันออก	เป็นไปตามสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตัวเลขของอัตราส่วนทางการเงิน และจำนวนเงินกู้ยืมระยะยาว จากงบการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2560 จนถึง พ.ศ. 2562 รวมเป็นระยะเวลา 3 ปี ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 2,286 ชุดข้อมูล รวมถึงเก็บข้อมูลเชิงกลุ่มของกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวกับกรมสรรพากร จากฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบที (Independent t-test) และการวิเคราะห์โลจิสติก (Logistic Regression)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นดังนี้

1. คุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แตกต่างกัน ($p < .05$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1
2. การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ($p < .05$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2
3. ตัวแปรอิสระเป็นปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ($p < .05$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

อภิปรายผล

การศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พบว่าคุณภาพรายงาน

ทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มเข้าร่วมมีคุณภาพรายงานทางการเงินสูงกว่ากลุ่มไม่เข้าร่วม ส่วนการวิเคราะห์การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยมีปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา คือ ตัวแปรเชิงกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว พบว่าการเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมีปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย อัตราส่วนทางการเงินทั้ง 4 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร และอัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่าอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 4 อัตราส่วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. คุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกแตกต่างกัน ($p < .05$) โดยกลุ่มที่เข้าร่วมมีคุณภาพรายงานทางการเงินสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เข้าร่วม เนื่องจากกลุ่มที่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวได้มีการจัดทำรายงานทางการเงินตามความเป็นจริง งบการเงินต้องผ่านการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเพื่อจะขอยื่นเข้าร่วมมาตรการดังกล่าว ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล (อุมาวดี เดชธำรง และนารีรัตน์ ภักดีศิริวงษ์, 2561) ที่เป็นสถาบันการเงินส่งผลให้กิจการกลุ่มที่เข้าร่วม ได้รับเงินกู้ยืมระยะยาวในปริมาณที่สูงกว่า ส่วนรายงานทางการเงินของกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการดังกล่าว หน่วยงานภาครัฐไม่สามารถควบคุมหรือตรวจสอบความถูกต้องได้อย่างละเอียดเท่าที่ควร เพราะอาจมีการบิดเบือนตัวเลขทางการเงินให้มีผลการดำเนินงานที่ดี อีกทั้งยังอาจมีการจัดทำบัญชีไว้หลายชุด เพื่อลดค่าใช้จ่ายและหลีกเลี่ยงภาษี กลุ่มผู้ใช้ข้อมูลที่เป็นสถาบันการเงินจึงชะลอการปล่อยกู้ให้กลุ่มดังกล่าว ส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินของกลุ่มที่เข้าร่วม มีค่าเฉลี่ยการได้รับเงินกู้ยืมที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วม สอดคล้องกับแนวคิดการตกแต่งกำไร (Earning Management) ตามคำนิยามของ Schipper (1989), Healy & Wahlen (1999) ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ Mesak & Sukartha (2019) รวมถึงธีระพงศ์ ชินะพันธ์ และกองกฤษณ์ ไตชัยวัฒน์ (2554) และนิตติกร สุวรรณศิลป์, พจนีย์ ดวงปัญญา, วิญชัย อุ่นอดิเรกกุล, สิทธิชัย ลิมาพร และอรอนงค์ สัตยารักษ์ (2559)

2. การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ($p < .05$) เนื่องจากกิจการที่เข้า

ร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวต้องมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลตัวเลขทางการเงินทั้งปีปัจจุบัน และปี
 ย้อนหลังให้ถูกต้อง ครบถ้วน สามารถตรวจสอบหลักฐานได้อย่างน่าเชื่อถือ (ปริญชัย แก้วพนแก้ว,
 2561) กิจการจึงจะได้รับสิทธิประโยชน์ในการได้รับอนุมัติสินเชื่อหรือได้รับเงินกู้ยืมระยะยาวจาก
 สถาบันการเงิน รวมถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีด้วย ส่วนกิจการกลุ่มที่ละเลยการปฏิบัติตาม
 มาตรฐานการบัญชีมักจะมีการแก้ไขข้อผิดพลาด และแสดงตัวเลขในงบการเงินที่ต่ำกว่าความเป็นจริง
 เพื่อหลีกเลี่ยงภาษี จึงส่งผลให้รายงานทางการเงินนั้นขาดคุณภาพ และไม่น่าเชื่อถือ (Monica &
 Petronela, 2019) จากผลการศึกษาก็พบว่า การเข้าร่วมมาตรการดังกล่าว ส่งผลให้รายงานทางการเงิน
 เกิดคุณภาพ และมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (รจนา ทอง
 หอม และฐิตาภรณ์ สันจรรย์ศักดิ์, 2558) สอดคล้องกับแนวคิดการตกแต่งกำไร (Earning
 Management) ตามคำนิยามของ Schipper (1989), Healy & Wahlen (1999) และยังคงคล้อง
 กับงานวิจัยในต่างประเทศของ Spiceland, Sepe, Nelson, TAN, LOW, & Low (2013)

3. ตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการ
 ธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ($p < .05$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว ได้แก่ 1)
 อัตราส่วนสภาพคล่อง 2) อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ 3) อัตราส่วนวัดความสามารถใน
 การทำกำไร และ 4) อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 เนื่องจากอัตราส่วนทางการเงินดังกล่าวได้ถูกวิเคราะห์มาจากตัวเลขในงบ
 การเงิน (กิตติชัย กาทองทุ่ง, 2555) ที่สะท้อนถึงสภาพคล่องทางการเงินและความสามารถในการ
 ดำเนินงานของกิจการ ที่ตอบโจทย์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินหลายฝ่ายทั้งผู้ถือหุ้น นัก
 ลงทุน เจ้าหนี้ หน่วยงานภาครัฐ (Muhammad & Agha, 2016) รวมถึงสถาบันการเงินที่มีการนำ
 ข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการตัดสินใจปล่อยสินเชื่อ (ณัฐวดี ตันติเศรษฐ, 2558) ทำให้กิจการได้รับ
 อนุมัติเงินกู้ยืมระยะยาว ส่งผลสะท้อนถึงคุณภาพรายงานทางการเงินได้อย่างแท้จริง จากผลการศึกษา
 จึงพบว่าอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 4 ตัวส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน สอดคล้องกับแนวคิด
 ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ยืม (Loanable Funds Theory) ของ Wicksell (1936) และสอดคล้องกับ
 งานวิจัยของเคียงเดือน พิจิตรชุมพล (2556) และสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ Chalu &
 Lubawa (2015), Myšková & Hájek (2017) และ Florenz (2012)

สรุปได้ว่าคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจให้สินเชื่อจาก
 สถาบันการเงิน ซึ่งมีการวัดจากปริมาณเงินกู้ยืมระยะยาวของกลุ่มที่เข้าร่วมนั้นสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เข้าร่วม
 มาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว ทั้งนี้การเข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว ซึ่งมีการวัดโดยตัวแปรเชิง
 กลุ่มพบว่า มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน รวมถึงอัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มที่เข้าร่วม

ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ผลการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างแรงจูงใจให้กิจการทุกประเภท รวมถึงธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เลือกที่จะจัดทำบัญชีชุดเดียวโดยไม่บิดเบือนตัวเลขในงบการเงินไว้หลายฉบับเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี พร้อมนำเสนอในรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ เพื่อสะท้อนถึงผลการดำเนินงานและคุณภาพรายงานทางการเงินของกิจการอย่างแท้จริง อีกทั้งกิจการที่เข้าร่วมมาตรการดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงสังคมและเศรษฐกิจ อาทิ การลดหย่อนภาษี การขอกู้สินเชื่อระยะยาวจากสถาบันการเงิน เป็นต้น ท้ายสุดนี้ผลการศึกษาช่วยสนับสนุนให้สถาบันการเงินมีการใช้ข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพ นำเชื่อถือ เพื่อประกอบการตัดสินใจก่อนการปล่อยสินเชื่อได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยนี้ ไปใช้เป็นแรงจูงใจให้ธุรกิจประเภทอื่น ๆ เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว
2. สถาบันการเงินสามารถใช้ข้อมูลและผลจากการวิจัยไปประกอบการตัดสินใจปล่อยสินเชื่อให้กับกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ ได้
3. เขตพัฒนาพิเศษอื่น ๆ สามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่เขตพัฒนาของตน เพื่อยกระดับให้เศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมเกิดความมั่งคั่งอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. นักวิจัยสามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปพัฒนาต่อยอดกับธุรกิจประเภทอื่น ๆ หรือในเขตพัฒนาพิเศษอื่นได้
2. นักวิจัยสามารถทำการศึกษาคุณภาพรายงานทางการเงินของกลุ่มที่เข้าร่วม กับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวโดยเปรียบเทียบทั้งในช่วงก่อนสถานการณ์ และในระหว่างสถานการณ์โรคระบาด COVID-19
3. ศึกษาคุณภาพรายงานทางการเงินของกลุ่มธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาด COVID-19

บรรณานุกรม

- กิตติชัย กาทองทุ่ง. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน). *วารสารรามคำแหง*, 30(1), 1-15.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2563). *DBD DataWarehouse+ (คลังข้อมูลธุรกิจ)*. เข้าถึงได้จาก <https://datawarehouse.dbd.go.th/searchJuristicInfo/s/fin>
- คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)* เข้าถึงได้จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- เคียงเดือน พิจิตรชุมพล. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs). เอกสารวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.
- เฉลิมขวัญ ครูชบุณยงค์. (2556). *วิเคราะห์เจาะลึก อัตราส่วนทางการเงิน*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ณัชพล จรุงพิพัฒน์กุล. (2562). *โครงการ EEC : ความหวังใหม่ในการพลิกฟื้นวัฏจักรการลงทุน*. เข้าถึงได้จาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ_155.pdf
- ณัฐภูมิ ตันติเศรษฐ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิภาพในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ ศรีนครินทร์วิโรฒ*, 6(2), 20-35.
- ธันยกร จันทรสาส์น. (2556). ความรู้ทั่วไปทางการบัญชีเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธีระพงศ์ ชินะพันธ์ และกองกฤษณ์ โตชัยวัฒน์. (2554). *หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย*. ปทุมธานี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เข้าถึงได้จาก <https://www.researchgate.net/publication/215909012>
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2548). *การวิเคราะห์การลงทุน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรินต์ติ้งไทป์ จำกัด.
- นงคนุช ศรีธนาอนันท์. (2544). *การโรงแรมเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย.
- นิตติกร สุวรรณศิลป์, พงนิย์ ดวงปัญญา, วิญชัย อุ่นอดิเรกกุล, สิทธิชัย ลิมาพร และอรอนงค์ สัตยารักษ์. (2559). การแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี เพื่อสะท้อนสภาพที่แท้จริงของกิจการ. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 14(2), 221-227.
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปะพร ศรีจันเพชร. (2559). *ทฤษฎีการบัญชี*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัด ทีพีเอ็น เพรส.

- ปริญชัย แก้วหนองแก้ว. (2561). ผลกระทบของการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (TFRS for SMEs) ที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในกรุงเทพฯ/นนทบุรี. วารสาร “ศึกษาศาสตร์ มจร”, 6(1), 176-197.
- พิกุล ไคว้สุวรรณ. (2533). *ทฤษฎีและนโยบายการเงินเล่ม 1*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, โครงการตำราคณะสังคมศาสตร์.
- พิมพ์ลักษณ์ พัฒนชัย. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเงิน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2542). *เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการและเทคโนโลยีการบริการในโรงแรม* หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มาฆะ ชิตตะสังคะ และวิจิตร ณ ระนอง. (2542). *การจัดการและเทคโนโลยีการบริหารในโรงแรม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รจนา ทองหอม และฐิตาภรณ์ สิ้นจรรย์ศักดิ์. (2558). ปัจจัยที่มีผลกระทบจากมาตรฐานการบัญชีไทยฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2558) เรื่องนโยบายบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาดที่มีต่อผู้จัดทำบัญชีในบริษัทที่มีได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ครั้งที่ 10 ประจำปี 2558*. หน้า 417-426.
- รัตติยา วงศรีลา และจิรพงษ์จันทร์งาม. (2561). ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร. *การประชุมวิชาการระดับชาติ “UTCC Academic Day” ครั้งที่ 2* (น. 450-451). มหาวิทยาลัยหอการค้า. ไทย.
- วรชาติ ดุลยเสถียร. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจโรงแรมขนาดใหญ่ในประเทศไทย กรณีศึกษาเชิงประจักษ์โรงแรมในเครือเซ็นทารา*. ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร. 16-22.
- วิวัฒน์ รุ่งเรืองผล. (2561). *การแบ่งประเภทโรงแรม*. เข้าถึงได้จาก <https://marketeeronline.co/archives/68468>
- ศิริลักษณ์ มกรพันธ์. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับความเสี่ยงในการพิจารณาให้สินเชื่อการค้า กรณีศึกษาบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง. งานวิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ.

- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2547). *กุญแจแห่งความสำเร็จของ SMEs*. เข้าถึงได้จาก <http://www.ismed.or.th>
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). *แม่บทการบัญชี*. (น. 14-19).
- สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย. (2560). *SMEs หัวใจที่แท้จริงของเศรษฐกิจไทย*. เข้าถึงได้จาก <https://www.tasme.or.th/article/822/>
- สมาคมโรงแรมไทย. (2560). *ซังน้ำหนักลงทุนโรงแรม รับเมกะโปรเจกต์ 'EEC'*. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaihotelbusiness.com/news-update/ลงทุนโรงแรม-eec/>
- สำนักงานการลงทุนสำหรับ SMEs Peer Power. (2562). *ภาษีบัญชีเดียว คืออะไร ประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ*. เข้าถึงได้จาก <https://www.peerpower.co.th/blog/smes/fin-smes/tax-sme-2019/>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2546). *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม*. กรุงเทพฯ: ไอเดีย อินสแตนท์ พรินท์.
- สำนักงานเพื่อการพัฒนาาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (ประเทศไทย). (2560). *ธุรกิจโรงแรมที่กำลังจะเติบโตในเขต EEC*. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/bbbossec/5-2-thurkic-kar-rongraem>
- สำนักมาตรฐานการสอบบัญชีภาษีอากร กรมสรรพากร. (2559). *คู่มือการจัดทำเอกสารประกอบการลงบัญชีที่สามารถถือเป็นรายจ่ายทางภาษีอากรได้*. เข้าถึงได้จาก http://www.rd.go.th/publis/seminar/SMEManualDoc_20062559.pdf
- สำนักมาตรฐานการสอบบัญชีภาษีอากร กรมสรรพากร. (2559). *บัญชีชุดเดียวทำอย่างไรให้ถูกต้อง*. เข้าถึงได้จาก <https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/download/sme/seminar02.pdf>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2557). *การจัดทำเนื้อหาองค์ความรู้ SMEs ภายใต้งานพัฒนาศูนย์ข้อมูล SMEs Knowledge Center ปี 2557*. เข้าถึงได้จาก https://www.sme.go.th/upload/mod_download/04-001%20โรงแรม%20ที่พัก.PDF
- สำนักงาน FlowAccount Support Team. (2562). *บทความบัญชีชุดเดียว ปี 62 อัปเดต! 10 บัญชีเข้าข่ายเลี่ยงภาษี กระตุ้นเจ้าของธุรกิจทำบัญชีให้ถูกต้อง*. เข้าถึงได้จาก <https://flowaccount.com/blog/บัญชีชุดเดียว/>
- อุมาวดี เดชอํารง และนาริรัตน์ ภัคดีศิริวงษ์. (2561). ผลกระทบของคุณภาพรายงานทางการเงินที่มีต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 8(1), 1-9.

- Chalu, H., & Lubawa, G. (2015). Using Financial Statements to Analyze the Effects of Multiple Borrowings on SMEs Financial Performance in Tanzania. *International Journal of Research & Methodology in Social Science*, 1(4), 87-107.
- Cohen, D. A., & Zarowin, P. (2010). Accrual-based and real earnings management activities around seasoned equity offerings. *Journal of Accounting and Economics*, 50(1), 2-19. DOI: 10.1016/j.jacceco.2010.01.002
- Florenz C. T. (2012). A Comparative Analysis of the Financial Ratios of Listed Firms Belonging to the Education Subsector in the Philippines for the Years 2009-2011. *International Journal of Business and Social Science*, 3(21), 173-190.
- Graham, J. R., Harvey, C. R. & Rajgopal, S. (2005). The economic implications of corporate financial reporting. *Journal of Accounting and Economics*, 40(1-3), 3-73. DOI: 10.3386/w10550
- Gunny, K. A. (2010). The relation between earnings management using real activities manipulation and future performance: Evidence from meeting earnings benchmarks. *Contemporary Accounting Research*, 27(3), 855-888. DOI:10.1111/ j.1911-3846.2010.01029.
- Healy, P. M. & Wahlen, J. M. (1999). A review of the earnings management literature and its implications for standard setting. *Accounting Horizons*, 13(4), 365-383. DOI: 10.2308/acch.1999.13.4.365
- James A. Ohlson. (1980). Financial ratios and the probabilistic prediction of bankruptcy. *Journal of Accounting Research*, 18(1), 109-131.
- Mesak D., & Sukartha I M. (2019). FINANCIAL RATIO ANALYSIS IN PREDICTING FINANCIAL CONDITIONS DISTRESS IN INDONESIA STOCK EXCHANGE. *Russian Journal of Agricultural and Socio-Economic Sciences*, 2(86), 155-165.
- Monica Laura Zlati, Valentin Marian Antohi and Petronela Cardon. (2019). Correction of Accounting Errors through Post Balance Sheet Event Analysis for Romanian Companies. *Economies* 2019, 7(2), 29; DOI:10.3390/economies7020029.
- Muhammad, F., & Agha, A. N. (2016). Financial ratios impact on financial performance of textile industry a case study (Gul Ahmed Textile and Nishat Mills). *Journal of Economic Info*, 3(2), 1-7.

- Mulford, C. W. & Comiskey, E. E. (1996). *Financial warnings: Detecting earning surprises, avoiding business troubles, implementing corrective strategies*. USA: John Wiley & Sons Inc.
- Myšková, R., & Hájek, P. (2017). Comprehensive assessment of firm financial performance using financial ratios and linguistic analysis of annual reports. *Journal of International Studies*, 10(4), 96-108.
- Roychowdhury, S. (2006). Earnings management through real activities manipulation. *Journal of Accounting and Economics*, 42(3), 335-370. DOI:10.1016/j.jacceco.2006.01.002.
- Schipper, K. (1989). Commentary on earnings management. *Accounting Horizons* 3, 91-102. Retrieved from <https://fisher.osu.edu/~young.53/Schipper%20Earn%20Mgmt>
- Spiceland, J. D., Sepe, J. F., Nelson, M. W., TAN, P. H. N., LOW, B., & Low, K. Y. (2013). *Intermediate Accounting: IFRS Edition*. New York: McGraw-Hill/Irwin.
- Steadmon, C. E. & Kasavana, M. L. (1988). *Managing front office operations*. East Lansing, MI: The Education Institute of the American Hotel & Motel Association.
- Wicksell, K. (1936). *Interest and Prices: A study of the Causes Regulating the value of money*. Macmillan, London.
- Zang, A. Y. (2012). Evidence on the trade-off between real activities manipulation and accrual-based earnings management. *The Accounting Review*, 87(2), 675-703. DOI:10.2308/accr-10196

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

➔ Frequencies

Statistics

		Province	Joint	Loaning
N	Valid	762	762	762
	Missing	0	0	0

Frequency Table

Province

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	จะเข็งเทธา	14	1.8	1.8	1.8
	ขลบุรี	658	86.4	86.4	88.2
	ระยอง	90	11.8	11.8	100.0
	Total	762	100.0	100.0	

Joint

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เข้าร่วม	283	37.1	37.1	37.1
	เข้าร่วม	479	62.9	62.9	100.0
	Total	762	100.0	100.0	

Loaning

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	395	51.8	51.8	51.8
	ได้รับเงินกู้ยืม	367	48.2	48.2	100.0
	Total	762	100.0	100.0	

```

CROSSTABS
  /TABLES=Joint BY Loaning
  /FORMAT=AVALUE TABLES
  /STATISTICS=CHISQ CORR
  /CELLS=COUNT
  /COUNT ROUND CELL.

```

Crosstabs

Case Processing Summary

	Valid		Cases Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Joint * Loaning	762	100.0%	0	0.0%	762	100.0%

Joint * Loaning Crosstabulation

Count		Loaning		Total
		ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	ได้รับเงินกู้ยืม	
Joint	ไม่เข้าร่วม	222	61	283
	เข้าร่วม	173	306	479
Total		395	367	762

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	127.666 ^a	1	.000		
Continuity Correction ^b	125.976	1	.000		
Likelihood Ratio	133.703	1	.000		
Fisher's Exact Test				.000	.000
Linear-by-Linear Association	127.499	1	.000		
N of Valid Cases	762				

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 136.30.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error ^a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Interval by Interval	Pearson's R	.409	.032	12.368	.000 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	.409	.032	12.368	.000 ^c
N of Valid Cases		762			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Correlations

		Correlations							
		CR	QR	DAR	DER	ICR	ROA	ROE	TAT
CR	Pearson Correlation	1	.999**	.095**	.047	-.038	.174**	-.013	.196**
	Sig. (2-tailed)		.000	.009	.199	.295	.000	.722	.000
	N	762	762	762	762	762	762	762	762
QR	Pearson Correlation	.999**	1	.097**	.044	-.038	.173**	-.013	.196**
	Sig. (2-tailed)	.000		.008	.224	.295	.000	.728	.000
	N	762	762	762	762	762	762	762	762
DAR	Pearson Correlation	.095**	.097**	1	.480**	.047	-.224**	-.107**	.086*
	Sig. (2-tailed)	.009	.008		.000	.192	.000	.003	.017
	N	762	762	762	762	762	762	762	762
DER	Pearson Correlation	.047	.044	.480**	1	.023	-.095**	-.046	.010
	Sig. (2-tailed)	.199	.224	.000		.520	.009	.203	.786
	N	762	762	762	762	762	762	762	762
ICR	Pearson Correlation	-.038	-.038	.047	.023	1	-.016	-.006	-.048
	Sig. (2-tailed)	.295	.295	.192	.520		.667	.879	.186
	N	762	762	762	762	762	762	762	762
ROA	Pearson Correlation	.174**	.173**	-.224**	-.095**	-.016	1	.531**	-.010
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.009	.667		.000	.792
	N	762	762	762	762	762	762	762	762
ROE	Pearson Correlation	-.013	-.013	-.107**	-.046	-.006	.531**	1	-.084*
	Sig. (2-tailed)	.722	.728	.003	.203	.879	.000		.021
	N	762	762	762	762	762	762	762	762
TAT	Pearson Correlation	.196**	.196**	.086*	.010	-.048	-.010	-.084*	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.017	.786	.186	.792	.021	
	N	762	762	762	762	762	762	762	762

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

CORRELATIONS

```

/VARIABLES=Liq Lev Pro Eff
/PRINT=TWOTAIL NOSIG
/MISSING=PAIRWISE.

```

Correlations**Correlations**

		Liq	Lev	Pro	Eff
Liq	Pearson Correlation	1	-.038	-.026	.330**
	Sig. (2-tailed)		.297	.474	.000
	N	762	762	762	762
Lev	Pearson Correlation	-.038	1	-.011	-.033
	Sig. (2-tailed)	.297		.771	.368
	N	762	762	762	762
Pro	Pearson Correlation	-.026	-.011	1	.117**
	Sig. (2-tailed)	.474	.771		.001
	N	762	762	762	762
Eff	Pearson Correlation	.330**	-.033	.117**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.368	.001	
	N	762	762	762	762

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).


```

LOGISTIC REGRESSION VARIABLES Loaning
  /METHOD=ENTER Joint Liq Lev Pro Eff
  /CONTRAST (Joint)=Indicator(1)
  /SAVE=PRED PGROUP COOK
  /CLASSPLOT
  /CASEWISE OUTLIER(3)
  /PRINT=GOODFIT CI(95)
  /CRITERIA=PIN(0.05) POUT(0.10) ITERATE(20) CUT(0.5).

```

Logistic Regression

Case Processing Summary

Unweighted Cases ^a		N	Percent
Selected Cases	Included in Analysis	762	100.0
	Missing Cases	0	.0
	Total	762	100.0
Unselected Cases		0	.0
Total		762	100.0

a. If weight is in effect, see classification table for the total number of cases.

Dependent Variable Encoding

Original Value	Internal Value
ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	0
ได้รับเงินกู้ยืม	1

Categorical Variables Codings

		Frequency	Parameter coding (1)
Joint	ไม่เข้าร่วม	283	.000
	เข้าร่วม	479	1.000

Block 0: Beginning Block

Classification Table^{a,b}

Observed		Predicted		Percentage Correct
		Loaning ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	Loaning ได้รับเงินกู้ยืม	
Step 0	Loaning ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	395	0	100.0
	Loaning ได้รับเงินกู้ยืม	367	0	.0
Overall Percentage				51.8

a. Constant is included in the model.

b. The cut value is .500

Variables in the Equation

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 0	Constant	-.074	.073	1.028	1	.311	.929

Variables not in the Equation

			Score	df	Sig.
Step 0	Variables	Joint(1)	127.666	1	.000
		Liq	360.777	1	.000
		Lev	4.240	1	.039
		Pro	4.619	1	.032
		Eff	153.426	1	.000
	Overall Statistics	440.848	5	.000	

Block 1: Method = Enter

Omnibus Tests of Model Coefficients

		Chi-square	df	Sig.
Step 1	Step	677.716	5	.000
	Block	677.716	5	.000
	Model	677.716	5	.000

Model Summary

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	377.611 ^a	.589	.786

a. Estimation terminated at iteration number 8 because parameter estimates changed by less than .001.

Hosmer and Lemeshow Test

Step	Chi-square	df	Sig.
1	6.288	8	.615

Contingency Table for Hosmer and Lemeshow Test

		Loaning = ไม่ได้รับเงินกู้ยืม		Loaning = ได้รับเงินกู้ยืม		Total
		Observed	Expected	Observed	Expected	
Step 1	1	76	75.670	0	.330	76
	2	75	74.510	1	1.490	76
	3	72	72.070	4	3.930	76
	4	64	66.989	12	9.011	76
	5	54	55.967	22	20.033	76
	6	43	35.217	33	40.783	76
	7	10	12.587	66	63.413	76
	8	1	1.782	75	74.218	76
	9	0	.194	76	75.806	76
	10	0	.014	78	77.986	78

Classification Table^a

	Observed	Loaning	Predicted		Percentage Correct
			ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	ได้รับเงินกู้ยืม	
Step 1	Loaning	ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	357	38	90.4
		ได้รับเงินกู้ยืม	51	316	86.1
Overall Percentage					88.3

a. The cut value is .500

Variables in the Equation

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95% C.I. for EXP(B)	
								Lower	Upper
Step 1 ^a	Joint(1)	1.874	.289	42.055	1	.000	6.513	3.697	11.475
	Liq	1.490	.137	118.194	1	.000	4.439	3.393	5.807
	Lev	-.001	.000	5.395	1	.020	.999	.998	1.000
	Pro	-.001	.001	4.256	1	.039	.999	.998	1.000
	Eff	.142	.017	67.244	1	.000	1.152	1.114	1.192
	Constant	-12.258	1.034	140.457	1	.000	.000		

a. Variable(s) entered on step 1: Joint, Liq, Lev, Pro, Eff.

Logistic Regression

Case Processing Summary

Unweighted Cases ^a		N	Percent
Selected Cases	Included in Analysis	762	100.0
	Missing Cases	0	.0
	Total	762	100.0
Unselected Cases		0	.0
Total		762	100.0

a. If weight is in effect, see classification table for the total number of cases.

Dependent Variable Encoding

Original Value	Internal Value
ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	0
ได้รับเงินกู้ยืม	1

Categorical Variables Codings

		Frequency	Parameter coding (1)
Joint	ไม่เข้าร่วม	283	.000
	เข้าร่วม	479	1.000

Block 0: Beginning Block

Classification Table^{a,b}

	Observed		Predicted		Percentage Correct
			Loaning		
		ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	ได้รับเงินกู้ยืม		
Step 0	Loaning	ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	395	0	100.0
		ได้รับเงินกู้ยืม	367	0	.0
Overall Percentage					51.8

a. Constant is included in the model.

b. The cut value is .500

Variables in the Equation

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 0	Constant	-.074	.073	1.028	1	.311	.929

Variables not in the Equation

			Score	df	Sig.
Step 0	Variables	Joint(1)	127.666	1	.000
		Liq	360.777	1	.000
		Lev	4.240	1	.039
		Pro	4.619	1	.032
		Eff	153.426	1	.000
	Overall Statistics		440.848	5	.000

Block 1: Method = Enter**Omnibus Tests of Model Coefficients**

		Chi-square	df	Sig.
Step 1	Step	677.716	5	.000
	Block	677.716	5	.000
	Model	677.716	5	.000

Model Summary

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	377.611 ^a	.589	.786

a. Estimation terminated at iteration number 8 because parameter estimates changed by less than .001.

Hosmer and Lemeshow Test

Step	Chi-square	df	Sig.
1	6.288	8	.615

Contingency Table for Hosmer and Lemeshow Test

		Loaning = ไม่ได้รับเงินกู้ยืม		Loaning = ได้รับเงินกู้ยืม		Total
		Observed	Expected	Observed	Expected	
Step 1	1	76	75.670	0	.330	76
	2	75	74.510	1	1.490	76
	3	72	72.070	4	3.930	76
	4	64	66.989	12	9.011	76
	5	54	55.967	22	20.033	76
	6	43	35.217	33	40.783	76
	7	10	12.587	66	63.413	76
	8	1	1.782	75	74.218	76
	9	0	.194	76	75.806	76
	10	0	.014	78	77.986	78

Classification Table^a

	Observed	Predicted		Percentage Correct
		Loaning ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	Loaning ได้รับเงินกู้ยืม	
Step 1	Loaning ไม่ได้รับเงินกู้ยืม	357	38	90.4
	Loaning ได้รับเงินกู้ยืม	51	316	86.1
Overall Percentage				88.3

a. The cut value is .500

Variables in the Equation

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	Joint(1)	1.874	.289	42.055	1	.000	6.513
	Liq	1.490	.137	118.194	1	.000	4.439
	Lev	.010	.000	5.395	1	.020	1.130
	Pro	.010	.001	4.256	1	.039	1.110
	Eff	.142	.017	67.244	1	.000	1.152
	Constant	-12.258	1.034	140.457	1	.000	.000

a. Variable(s) entered on step 1: Joint, Liq, Lev, Pro, Eff.

ภาคผนวก ข

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ที่ ๐๑๔/๒๕๖๓

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย : HU 025/2563

โครงการวิจัยเรื่อง : การศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
ของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก

หัวหน้าโครงการวิจัย : อาจารย์ปุณณา สอนดา

หน่วยงานที่สังกัด : คณะการจัดการและการท่องเที่ยว

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัย
ดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการ
ล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

๑. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับที่ ๒ วันที่ ๒๒ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓
๒. เอกสารโครงการวิจัยฉบับภาษาไทย	ฉบับที่ ๑ วันที่ ๑๑ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓
๓. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -
๔. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -
๕. เอกสารแสดงรายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว หรือชุดที่ใช้เก็บข้อมูลจริง
จากผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -
๖. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)	ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -

วันที่รับรอง : วันที่ ๑๒ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
วันที่หมดอายุ : วันที่ ๑๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ลงนาม

(นายเจนวิทย์ นवलแสง)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ชุดที่ ๒ (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

ที่ อว ๘๑๐๓.๒/๐๐๐๒๕

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานกรมสรรพากร จังหวัดฉะเชิงเทรา

ด้วยคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้อนุมัติทุนอุดหนุนในการทำงานวิจัย เรื่อง "การศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก" โดยมี นางสาวปณณา สอนดา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงลึกในด้านการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจ SME ประเภทโรงแรม ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญพร้อมพัฒนาศักยภาพของการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อส่งผลการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างถูกต้อง

ในการนี้จึงขออนุญาตในการจัดเก็บข้อมูลรายชื่อสถานประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว ซึ่งจะขอทำการบันทึกเป็นไฟล์ (File) ลงในอุปกรณ์บันทึกข้อมูล (Flashdrives) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำหน้าที่และรับผิดชอบในการเก็บข้อมูลให้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลแต่อย่างใด

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณี พิมาพันธุ์ศรี)
คณบดีคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว

5/6/63.
13.27 ๕.

สำนักงานการศึกษา
โทร. ๐๓๘ ๑๐๒๓๔๗
โทรสาร ๐๓๘ ๓๔๓๒๖๔

ที่ อว ๘๑๐๓.๒/๐๐๐๒๕

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานกรมสรรพากร จังหวัดชลบุรี

ด้วยคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้อนุมัติทุนอุดหนุนในการทำงานวิจัย เรื่อง "การศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก" โดยมี นางสาวปณณภา สอนดา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงลึกในด้านการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจ SME ประเภทโรงแรม ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญพร้อมพัฒนาศักยภาพของการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อส่งผลกระทบต่อตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างถูกต้อง

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลรายชื่อสถานประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว ซึ่งจะขอทำการบันทึกเป็นไฟล์ (File) ลงในอุปกรณ์บันทึกข้อมูล (Flashdrives) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำหน้าที่และรับผิดชอบในการเก็บข้อมูลให้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลแต่อย่างใด

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

๘๓๓
วิม/๐๓๑๗/วิ

๕ มิ.ย. ๒๕๖๓

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณี พิมาพันธ์ศรี)
คณบดีคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว

สำนักงานการศึกษา
โทร. ๐๓๘ ๑๐๒๓๙๗
โทรสาร ๐๓๘ ๓๙๓๒๖๔

ที่ อว ๘๑๐๓.๒/๐๐๐๗๒

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานกรมสรรพากร จังหวัดระยอง

ด้วยคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้อนุมัติทุนอุดหนุนในการทำงานวิจัย เรื่อง “การศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” โดยมี นางสาวปณณา สอนตา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงลึกในด้านการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจ SME ประเภทโรงแรม ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญพร้อมพัฒนาศักยภาพของการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อส่งผลการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างถูกต้อง

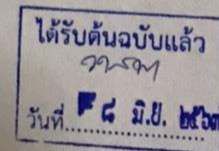
ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลรายชื่อสถานประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เข้าร่วมมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียว ซึ่งจะขอทำการบันทึกเป็นไฟล์ (File) ลงในอุปกรณ์บันทึกข้อมูล (Flashdrives) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำหน้าที่และรับผิดชอบในการเก็บข้อมูลให้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลแต่อย่างใด

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณี พิมาพันธุ์ศรี)
คณบดีคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว

สำนักงานการศึกษา
โทร. ๐๓๘ ๑๐๒๓๙๗
โทรสาร ๐๓๘ ๓๙๓๒๖๔

ที่ อว ๘๑๐๓.๒/๐๐๐๒๓

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพาณิชย์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ด้วยคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้อนุมัติทุนอุดหนุนในการทำงานวิจัย เรื่อง "การศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก" โดยมี นางสาวปณณภา สอนดา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงลึกในด้านการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจ SME ประเภทโรงแรม ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญพร้อมพัฒนาศักยภาพของการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อส่งผลกระทบต่อตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างถูกต้อง

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนนิติบุคคล ประกอบด้วย ประเภทธุรกิจ สถานะนิติบุคคล ทุนจดทะเบียน และงบการเงิน ของสถานประกอบการธุรกิจ ในหมวดวัตถุประสงค์ 1 ที่พักและบริการด้านอาหาร เป็นไฟล์ (File) ลงในอุปกรณ์บันทึกข้อมูล (Flashdrives) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำหน้าที่ และรับผิดชอบในการเก็บข้อมูลให้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลแต่อย่างใด

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณิ พินาพันธุ์ศรี)
คณบดีคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว

สำนักงานการศึกษา
โทร. ๐๓๘ ๑๐๒๓๙๗
โทรสาร ๐๓๘ ๓๙๓๒๖๔

นพศนา
5 มิ.ย. 63

ที่ อว ๘๑๐๓.๒/๐๐๐๒๑

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพาณิชย์ จังหวัดชลบุรี

ด้วยคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้อนุมัติทุนอุดหนุนในการทำงานวิจัย เรื่อง "การศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก" โดยมี นางสาวปทุมมา สอนดา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงลึกในด้านการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจ SME ประเภทโรงแรม ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญพร้อมพัฒนาศักยภาพของการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างถูกต้อง

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนนิติบุคคล ประกอบด้วย ประเภทธุรกิจ สถานะนิติบุคคล ทุนจดทะเบียน และงบการเงิน ของสถานประกอบการธุรกิจ ในหมวดวัตถุประสงค์ I ที่พักและบริการด้านอาหาร เป็นไฟล์ (File) ลงในอุปกรณ์บันทึกข้อมูล (Flashdrives) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำหน้าที่และรับผิดชอบในการเก็บข้อมูลให้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลแต่อย่างใด

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณี ทิมาพันธุ์ศรี)
คณบดีคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว

สำนักงานการศึกษา
โทร. ๐๓๘ ๑๐๒๓๙๗
โทรสาร ๐๓๘ ๓๙๓๒๖๔

วิมล

4 มิถ 63

- รังมณี 60-62

- นก. ทศ.

ที่ อว ๘๑๐๓.๒/๐๐๒๒

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพาณิชย์ จังหวัดระยอง

ด้วยคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้อนุมัติทุนอุดหนุนในการทำงานวิจัย เรื่อง "การศึกษาผลกระทบของมาตรการจัดทำบัญชีชุดเดียวที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก" โดยมี นางสาวปณณภา สอนดา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงลึกในด้านการจัดทำบัญชีชุดเดียวของสถานประกอบการธุรกิจ SME ประเภทโรงแรม ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญพร้อมพัฒนาศักยภาพของการจัดทำทางการเงินให้มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อส่งผลการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างถูกต้อง

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลทางทะเบียนนิติบุคคล ประกอบด้วย ประเภทธุรกิจ สถานะนิติบุคคล ทุนจดทะเบียน และงบการเงิน ของสถานประกอบการธุรกิจ ในหมวดวัตถุประสงค์ 1 ที่พักและบริการด้านอาหาร เป็นไฟล์ (File) ลงในอุปกรณ์บันทึกข้อมูล (Flashdrives) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำหน้าที่และรับผิดชอบในการเก็บข้อมูลให้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลแต่อย่างใด

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณี พิมาพันธุ์ศรี)
คณบดีคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว

สำนักงานการศึกษา
โทร. ๐๓๘ ๑๐๒๓๔๗
โทรสาร ๐๓๘ ๓๔๓๒๖๔